

ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์ปลูกยางพารา
ในจังหวัดนครราชสีมา

OPERATING PROBLEMS OF RUBBER REPLANTING AND FUND
COOPERATIVES AT NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของงานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจการศึกษาระดับปริญญาโท

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กองพัฒนาระบบข้อมูลและสถิติ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

พ.ศ. ๒๕๕๒

NMUTT - 2๕๕๒ - DD - ๒๕๑ - 17๐

ตำบูลหอกศมคกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง

ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

**OPERATING PROBLEMS OF RUBBER REPLANTING AND FUND
COOPERATIVES AT NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE**

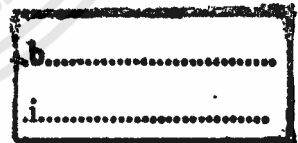

T107464

สุทธิพร เป็ดทอง

SUTTIPORN PETTHONG

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน...**107464**
วัน,เดือน,ปี...**29 ส.ค. 2553**

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาการจัดการอุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2552

KMITL-2009-ED-251-170

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**OPERATING PROBLEMS OF RUBBER REPLANTING AND FUND
COOPERATIVES AT NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE
OF MASTER OF SCIENCE IN INDUSTRIAL MANAGEMENT
FACULTY OF INDUSTRY EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2009

KMITL-2009-ED-251-170

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2009

FACULTY OF INDUSTRY EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช
Operating Problems of Rubber Replanting and Fund Cooperatives at Nakhon Si
Thammarat Province

นักศึกษา นายสุทธิพร เป็ดทอง

รหัสประจำตัว 50064148

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา วิทยาการจัดการอุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.วลัยลักษณ์ อัคริวงค์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รศ.ดร.จิระเสกข์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
ผศ.ดร.มนัส	ไพฑูรย์เจริญลาภ	
รศ.ดร.วลัยลักษณ์	อัคริวงค์	
ผศ.ดร.จิระเสกข์	ตรีเมธสุนทร	
ดร.ปรีชาภรณ์	ตั้งเอกพันธ์	
รศ.อดิษฐ์	กาญจนพิบูลย์	

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 20 ตุลาคม 2552 เวลา 15.00 น. เป็นต้นไป
สถานที่สอบ ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะอุตสาหกรรม

คณะกรรมการอุตสาหกรรมรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี คณะอุตสาหกรรม

วันที่ 25 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2552

สำนักทะเบียนและประมวลผล สจล.

วันที่ส่งเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

วันที่ 28 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2552

ลงชื่อ.....

งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
นักศึกษา	นายสุทธิพร เป็ดทอง
รหัสประจำตัว	50064148
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	วิทยาการจัดการอุตสาหกรรม
พ.ศ.	2552
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.ดร.วัลย์ลักษณ์ อัครีรวงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผศ.ดร.จิระเสกข์ ศรีเมธสุนทร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอก (2) ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยด้านองค์กรที่ต่างกันของสหกรณ์กองทุนสวนยางจำแนกตาม ขนาดของสหกรณ์ ระดับเสถียรภาพทางการเงิน และระยะเวลาในการดำเนินงาน กับปัญหาในการดำเนินงานซึ่งจำแนกตาม ด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอก โดยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 51 สหกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว โดยทำการทดสอบสมมติฐานที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ระดับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ด้านที่มีปัญหาระดับปานกลางได้แก่ ด้านสภาวะแวดล้อมภายนอกและด้านการตลาดตามลำดับ ส่วนด้านที่มีปัญหาระดับน้อยได้แก่ ด้านการผลิตและด้านการเงินตามลำดับ

2. เปรียบเทียบปัจจัยด้านองค์กรที่ต่างกับกับปัญหาในการดำเนินงานพบว่า (1) สหกรณ์ที่มีขนาดของสหกรณ์ที่ต่างกันทำให้มีปัญหาในการดำเนินงานแตกต่างกัน ในด้านการผลิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (2) สหกรณ์ที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินที่ต่างกันทำให้มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) สหกรณ์ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานต่างกัน ไม่ทำให้มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกัน

Thesis	Operating Problems of Rubber Replanting and Fund Cooperatives at Nakhon Si Thammarat Province
Student	Mr.Suttiporn Petthong
Student ID.	50064148
Degree	Master of Science
Program	Industrial Management
Year	2009
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Walailak Autthirawong
Thesis Co-advisor	Assistant Professor Dr. Jirasek Trimetsoontorn

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study the operation problems of rubber replanting and fund cooperatives at Nakhon si thammarat province as follows production, finance, marketing and external environment (2) to compare the cooperatives background variables was as follows cooperative size, financial stability level, operation time with the difference of operation problems as follows production, finance, marketing and external environment. The data were consolidated from 51 cooperatives at Nakhon si thammarat province by using questionnaire technique. Statistical tools were composed of percentage, arithmetic mean, stand deviation and one-way ANOVA. The hypothesizes tested at 0.05 level of significance and 0.01 level of significance. Research results were as follows

1. Rubber replanting and fund cooperatives had moderate and low level of operation problems in the total. The moderate levels of operation problem were external environment and marketing respectively. The low levels of operation problem were production and financial respectively.

2. Cooperatives with different the cooperative size had different operation problems in production at a 0.05 level of significance and finance at a 0.01 level of significance. Cooperatives with different the financial stability level had different operation problems in finance at a 0.05 level of significance. Cooperatives with different the operation time had no different operation problems.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.วลัยลักษณ์ อட்சีรวงศ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผศ.ดร.จิระเสกข์ ตริเมธสุนทร ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำชี้แนะ ช่วยแก้ปัญหาตลอดจนให้ความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณ รศ.อดิษฐ กาญจนพิบูลย์ ผศ.ดร.มนัส ไพฑูรย์เจริญลาภ และ ดร.ปรีชาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนข้อชี้แนะ จนในที่สุดทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.ดวงพรรณ กริชชาญชัย ศฤงคารินทร์ ผู้อำนวยการศูนย์การจัดการโลจิสติกส์ ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นายวัฒน์ไชย บุญชูวงศ์ สหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช และ นายหาญ จันทรแสงสุก ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เขต 2 ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ที่ได้ให้คำแนะนำในการทำแบบสอบถามเพื่อความเที่ยงตรงและความเหมาะสมในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลขนาด สหกรณ์ และระดับเสถียรภาพทางการเงิน ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอขอบพระคุณ ประธาน กรรมการ และผู้จัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด นครศรีธรรมราชที่ได้ให้ข้อมูลปัญหาในการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสหกรณ์อันเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สำหรับความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอบใจกับบิดามารดา ซึ่งเป็นที่รักและเคารพยิ่ง ตลอดจนครูอาจารย์ที่เคารพทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และถ่านทอดประสบการณ์ที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า

สุทธิพร เป็ดทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	IX
สารบัญภาพ.....	XIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	8
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	8
1.4 กรอบความคิดในการวิจัย.....	9
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	10
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
2.1 แนวคิดทางด้านปัจจัยด้านองค์กรของสหกรณ์.....	15
2.1.1 ขนาดของสหกรณ์.....	15
2.1.2 ระดับเสถียรภาพทางการเงิน.....	17
2.1.3 ระยะเวลาในการดำเนินงาน.....	28
2.2 แนวคิดทางด้านปัญหาในการดำเนินงาน.....	32
2.2.1 ด้านการผลิต.....	32
2.2.2 ด้านการเงิน.....	36
2.2.3 ด้านการตลาด.....	39
2.2.4 ด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอก.....	42
2.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของสหกรณ์.....	44
2.3.1 ความหมายของสหกรณ์.....	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.2 หลักการสหกรณ์.....	45
2.3.3 ประเภทของสหกรณ์.....	48
2.3.4 ข้อเปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์กับองค์กรธุรกิจรูปอื่น.....	49
2.3.5 สหกรณ์กองทุนสวนยาง.....	52
2.4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการแปรรูปยางแผ่นรมควัน.....	52
2.4.1 การทำยางแผ่นดิบ.....	53
2.4.2 ลักษณะของยางแผ่นคุณภาพดี.....	55
2.4.3 การผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง / ยางแผ่นรมควัน.....	56
2.4.4 มาตรฐานยางแผ่นรมควัน.....	58
2.4.5 การผลิตยางแท่ง.....	59
2.4.6 การใช้ยางดิบชนิดต่าง ๆ เป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตผลิตภัณฑ์ยาง.....	60
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	69
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ.....	71
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
3.5 การกำหนดค่าของตัวแปร.....	72
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	74
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามและปัจจัย ด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	79

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามปัญหาทั้ง 4 ด้าน.....	86
4.2.1 ปัญหาด้านการผลิต.....	86
4.2.2 ปัญหาด้านการเงิน.....	93
4.2.3 ปัญหาด้านการตลาด.....	97
4.2.4 ปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก.....	102
4.2.5 สรุปปัญหาการดำเนินงานในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	106
4.3 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบระดับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีปัจจัยด้านองค์กรแตกต่างกัน.....	107
4.3.1 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบระดับปัญหาในการดำเนินงาน ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามขนาดของสหกรณ์.....	107
4.3.2 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบระดับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามระดับเสถียรภาพทางการเงิน.....	112
4.3.3 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบระดับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินงาน.....	117
4.4 การวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาอื่นๆ ที่เกิดจากการดำเนินงานในแต่ละด้าน ที่สหกรณ์กองทุนสวนยาง ในจังหวัดนครศรีธรรมราชประสบอยู่และต้องการความช่วยเหลือในการแก้ไข.....	119
4.4.1 ปัญหาด้านการผลิต.....	119
4.4.2 ปัญหาด้านการเงิน.....	120

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.4.3 ปัญหาด้านการตลาด.....	120
4.4.4 ปัญหาด้านสถานะแวดล้อมภายนอก.....	121
4.4.5 ปัญหาด้านอื่นๆ.....	122
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	123
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	124
5.1.1 ค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์ กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	124
5.1.2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยด้านองค์กรกับระดับ ปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางใน จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	125
5.2 อภิปรายผล.....	127
5.2.1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล และปัจจัยทางด้านองค์กรของสหกรณ์ กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	127
5.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน สหกรณ์ กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	130
5.2.3 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบปัญหา ในการดำเนินงานในแต่ละด้านโดยจำแนกตามปัจจัยด้านองค์กร ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	134
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	136
5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับสหกรณ์กองทุนสวนยางใน จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	136
5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง.....	137
5.3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	139

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	140
ภาคผนวก.....	143
ก. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	144
ประวัติผู้วิจัย.....	154

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 การผลิต ยางธรรมชาติของประเทศต่างๆ.....	1
1.2 สินค้าส่งออกสำคัญ 15 รายการแรกของไทย ปี 2548 - 2551(ม.ค. - ต.ค.).....	2
1.3 การส่งออกสินค้าเกษตรกรรมสำคัญของไทยเรียงตามมูลค่า ปี 2549 – 2551 (มกราคม - ตุลาคม).....	3
1.4 ผลผลิตยางธรรมชาติของไทย.....	4
1.5 จำนวนโรงอบ/รมยาง รุ่นปี 2536-2538 แยกแต่ละจังหวัด.....	6
1.6 สรุปผล ขาดทุน - กำไร ปี พ.ศ.2550 ของสหกรณ์กองทุนสวนยางใน จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	7
2.1 ตัวแปรในการวิเคราะห์ขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร.....	16
2.2 เปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างระหว่างสหกรณ์กับห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด.....	51
2.3 มาตรฐานยางแผ่นดิบคุณภาพต่างๆ.....	56
2.4 มาตรฐานยางแผ่นรมควันชั้น 1 – 3.....	58
2.5 การใช้ยางดิบชนิดต่าง ๆ เป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตผลิตภัณฑ์ยาง.....	61
3.1 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	71
3.2 สูตรการวิเคราะห์โดยวิธี One-way ANOVA.....	76
4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ.....	79
4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	80
4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา.....	80
4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดของสหกรณ์.....	81
4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน.....	81
4.6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับเสถียรภาพทางการเงิน.....	82
4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินงาน.....	82
4.8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาใน การดำเนินงานติดต่อกัน.....	83
4.9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนพนักงานด้านธุรการ.....	83
4.10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนพนักงานด้านปฏิบัติการ.....	84

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามแหล่งจำหน่ายยางแผ่นรมควัน.....	84
4.12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการจ่ายเงินค่าน้ำยางสด.....	85
4.13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามแหล่งเงินทุนหมุนเวียน.....	85
4.14 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาด้านการผลิตของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านการวางแผนการผลิต.....	86
4.15 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาด้านการผลิตของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านการปฏิบัติการผลิต.....	88
4.16 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาด้านการผลิตของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านการควบคุมการผลิต.....	89
4.17 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาด้านการผลิตของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านการควบคุมสินค้าคงคลัง.....	91
4.18 สรุปผลค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาในองค์ประกอบของปัญหาการผลิต ของสหกรณ์กองทุนสวนยางใน จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	92
4.19 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาด้านการเงินของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน.....	93
4.20 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาด้านการเงินของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านการจัดหาเงินทุน.....	94

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.21 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาด้านการเงินของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านการจัดสรรเงินทุน ไปใช้ในธุรกิจ.....	95
4.22 สรุปผลค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาในองค์ประกอบของปัญหาด้านการเงิน ของสหกรณ์กองทุนสวนยางใน จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	96
4.23 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาด้านการตลาดของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านผลิตภัณฑ์.....	97
4.24 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาด้านการตลาดของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านราคา.....	98
4.25 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาด้านการตลาดของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านการจำหน่าย.....	100
4.26 สรุปผลค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาในองค์ประกอบของปัญหาด้านการตลาด ของสหกรณ์กองทุนสวนยางใน จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	101
4.27 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอกของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด นครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านการเมืองและกฎหมาย.....	102
4.28 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอกของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด นครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านสภาวะเศรษฐกิจและคู่แข่ง.....	103

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.29 สรุปผลค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาในองค์ประกอบของปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก ของสหกรณ์ กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	105
4.30 สรุปผลค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ ปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ละด้านในภาพรวม.....	106
4.31 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาในการดำเนินงานของ สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชจำแนกตามขนาดของสหกรณ์ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA).....	108
4.32 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาในการดำเนินงานของ สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดของสหกรณ์แตกต่างกัน เป็นรายคู่โดยวิธี LSD.....	110
4.33 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาในการดำเนินงานของ สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชจำแนกตามระดับเสถียรภาพทาง การเงิน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA).....	113
4.34 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาในการดำเนินงานของ สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินแตกต่างกัน เป็นรายคู่โดยวิธี LSD.....	115
4.35 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาในการดำเนินงานของ สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามระยะเวลาในการ ดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA).....	118
5.1 เนื้อที่ปลูกยางพาราเป็นรายภาค ปี 2548-2550.....	138

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 ราคาน้ำยางสดเฉลี่ยรายเดือน ณ ตลาดท้องถิ่น อ.หาดใหญ่ ปี พ.ศ. 2551.....	4
1.2 กรอบความคิดในการวิจัย.....	10
2.1 เกณฑ์การวัดเสถียรภาพทางการเงิน.....	19
2.2 การคำนวณดัชนีคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร.....	22
2.3 กรรมวิธีการผลิตยางแผ่นฟุ้งแห้ง/ยางแผ่นรมควัน.....	57
2.4 กรรมวิธีการผลิตยางแท่ง.....	60

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยางพารารายใหญ่ที่สำคัญของโลก เนื่องจากเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกมากที่สุดนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา และมีการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2550 มียอดการผลิตจำนวน 3,056,000 ตัน รองลงมาคือประเทศอินโดนีเซียและมาเลเซีย ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1.1 จากข้อมูลในตารางที่ 1.2 และตารางที่ 1.3 จะพบว่า ยางพาราเป็นสินค้าเกษตรกรรมที่มีมูลค่าการส่งออกมากที่สุด ในปี พ.ศ.2550 มีการส่งออกยางพาราถึง 194,338.73 ล้านบาท คิดเป็น 37.19 % จากมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมทั้งหมด โดยเฉพาะภาคใต้ที่ปลูกยางพารามากที่สุด ซึ่งผลิตผลที่ได้นั้นมีทั้งใช้ภายในประเทศและส่งออก และยังใช้เป็นวัตถุดิบให้กับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องภายในประเทศอีกมาก เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ ยานยนต์ หรือทางด้านการแพทย์ เป็นต้น

ตารางที่ 1.1 การผลิต ยางธรรมชาติของประเทศต่างๆ (หน่วย : 1,000 ตัน)

ปี	ไทย	มาเลเซีย	อินโดนีเซีย	จีน	อินเดีย	ศรีลังกา	ไลบีเรีย	ไนจีเรีย
2540	2,033	971	1,505	444	580	106	67	65
2541	2,076	886	1,714	450	591	96	75	93
2542	2,155	769	1,599	460	620	97	100	58
2543	2,346	928	1,501	445	629	88	105	55
2544	2,320	882	1,607	478	632	86	107	45
2545	2,615	890	1,630	527	641	91	109	42
2546	2,876	986	1,792	565	707	92	107	38
2547	2,984	1,169	2,066	573	743	95	115	45
2548	2,937	1,126	2,271	510	772	104	111	41
2549	3,137	1,284	2,797	533	853	109	101	44
2550	3,056	1,200	2,755	600	807	118	114	46

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สถาบันวิจัยยาง, 2551ก)

ตารางที่ 1.2 สินค้าส่งออกสำคัญ 15 รายการแรกของไทย ปี 2548 – 2551 (มูลค่า : ล้านบาท)

รายการ	2548	2549	2550	2551 (ม.ค.- ต.ค.)
1 เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	474,445	565,807	595,970	519,747
2 รถยนต์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	310,307	362,374	415,131	444,150
3 น้ำมันสำเร็จรูป	94,996	138,786	140,716	233,929
4 อัญมณีและเครื่องประดับ	129,339	139,865	185,147	219,988
5 แผงวงจรไฟฟ้า	238,455	267,598	277,955	209,785
6 ยางพารา	148,680	205,483	194,339	201,083
7 ข้าว	92,994	98,179	119,215	182,572
8 เม็ดพลาสติก	167,914	171,394	179,512	161,362
9 เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	115,513	134,035	157,671	149,724
10 ผลิตภัณฑ์ยาง	94,094	117,270	125,916	127,571
11 เคมีภัณฑ์	105,733	130,475	135,073	124,788
12 เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	84,509	100,867	148,884	120,257
13 อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	100,284	113,050	109,024	106,206
14 เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ อื่นๆ	88,314	95,521	126,343	104,359
15 เครื่องปรับอากาศและ ส่วนประกอบ	87,334	87,461	110,262	96,166
รวมส่งออก 15 รายการ	2,332,911	2,332,911	2,728,165	3,021,158
อื่นๆ	2,105,780	2,105,780	2,209,207	2,220,804
รวมส่งออกทั้งสิ้น	4,438,691	4,438,691	4,937,372	5,241,963

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2551ก)

ตารางที่ 1.3 การส่งออกสินค้าเกษตรกรรมสำคัญของไทยเรียงตามมูลค่า ปี 2549 - 2551

(มูลค่า : ล้านบาท)

สินค้าเกษตรกรรม (กิจกรรม, ปศุสัตว์, ประมง)		2549	2550	2551(ม.ค. - ต.ค.)
1	ยางพารา	205,483.11	194,338.73	201,082.61
2	ข้าว	98,179.00	119,215.43	182,571.70
3	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	43,396.64	48,552.24	42,510.13
4	ไก่แปรรูป	28,706.63	31,982.65	40,500.46
5	กุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง	42,828.26	42,418.14	35,814.49
6	อื่นๆ	81,081.62	86,023.23	80,833.37
รวมทั้งสิ้น		499,675.26	522,530.42	583,312.75

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2551ข)

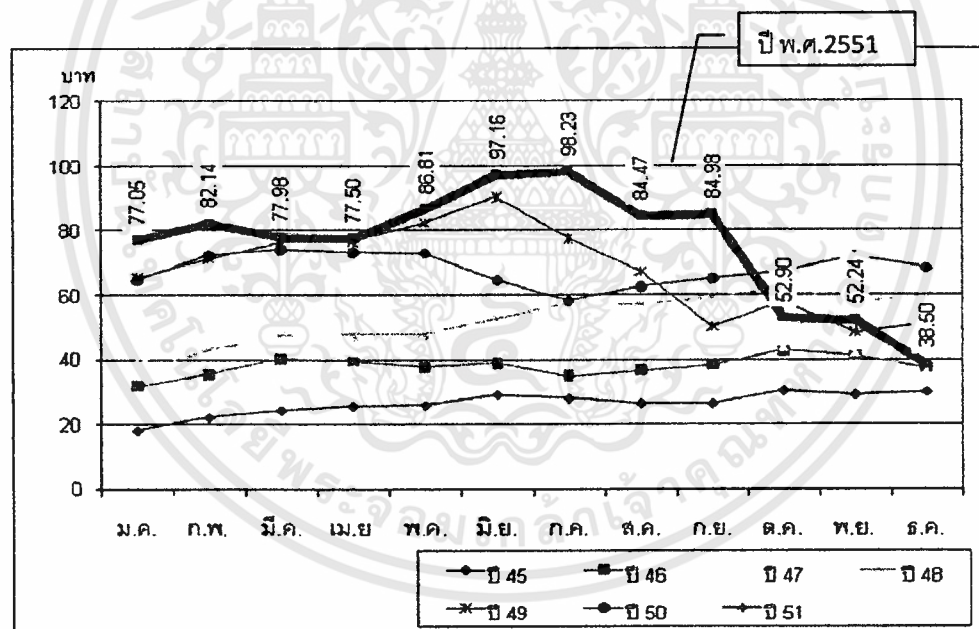
การส่งออกยางพารานั้นส่วนใหญ่อยู่ในรูปของผลิตภัณฑ์ได้แก่ ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น และยางผสม โดยในปี พ.ศ. 2550 ผลิตได้ 3,056,005 ตัน ส่งออก 2,703,762 ตัน คิดเป็น 88.47 % จากที่ผลิตได้ทั้งหมด ในขณะที่มีการใช้ภายในประเทศและเก็บเป็นสต็อกรวมกันเพียง 604,049 ตัน คิดเป็น 11.53 % ดังที่แสดงในตารางที่ 1.4 ซึ่งในส่วนที่ส่งออกนั้นจะเห็นว่าเป็นวัตถุดิบให้กับต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ราคายางพาราถูกกำหนดโดยตลาดโลกตามภาวะเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เป็นผู้ใช้ยางพารามากที่สุด และยังแปรเปลี่ยนไปกับค่าเงินบาทที่กระทบกับการส่งออกโดยตรง หรือกระทั่งราคาน้ำมันที่มีผลเนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่ใช้ยางพารานั้น ส่วนหนึ่งสามารถใช้วัตถุดิบที่มาจากปิโตรเคมี หรือที่เรียกว่ายางสังเคราะห์ทดแทนได้ และน้ำมันมีผลต่อราคาปัจจัยในการผลิตที่สูงขึ้นตามราคาน้ำมัน ทำให้ราคายางพารามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา ดังภาพที่ 1.1 จะเห็นว่าในช่วงเดือนกรกฎาคม ปี พ.ศ. 2551 ราคาน้ำยางสดเฉลี่ยรายเดือน สูงถึง 98.23 บาท แต่พอมาถึงเดือนพฤศจิกายนปีเดียวกันราคาน้ำยางสดกลับลดลงเหลือ 52.24 บาท ทำให้เกิดปัญหาการกดราคายางพาราในการรับซื้อของพ่อค้าคนกลาง นายทุน หรือบริษัทผู้ส่งออก จากราคาที่ควรจะได้รับจริงเนื่องจากส่วนหนึ่งก็เพื่อการประกันความเสี่ยงจากการผันผวนของราคาภายในตลาดโลก และที่

กระทบกับเกษตรกรมากที่สุดคือการกดราคาเพื่อเก็งกำไร ยิ่งต้องขายในตลาดระดับย่อยลงมาเท่าใด ราคาก็จะได้น้อยตามลงมาด้วย ทำให้เกษตรกรถูกเอาเปรียบอยู่เรื่อยมา

ตารางที่ 1.4 ผลผลิตยางธรรมชาติของไทย (ตัน)

ปี	ปริมาณการผลิต	ปริมาณการส่งออก	ใช้ในประเทศ	สต็อก
2546	2,876,005	2,573,450	298,699	202,240
2547	2,984,293	2,637,096	318,649	232,560
2548	2,937,158	2,632,398	334,649	204,256
2549	3,136,993	2,771,673	320,885	249,895
2550	3,056,005	2,703,762	373,659	230,390

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สถาบันวิจัยยาง. 2551ข)

ภาพที่ 1.1 ราคาน้ำยางสดเฉลี่ยรายเดือน ณ ตลาดท้องถิ่น อ.หาดใหญ่ ปี พ.ศ. 2545-2551

ที่มา : สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. 2551ค)

ประกอบกับการผลิตยางแผ่นของเกษตรกรที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยนั้นเป็นกรรมวิธีแบบเดิมและการจัดการให้สามารถผลิตยางแผ่นให้ออกมาเป็นรูปแบบหรือมาตรฐานเดียวกันได้ทุกราย นั้นทำได้ยาก การลงทุนใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อให้ยางแผ่นมีคุณภาพดีหรือมีมูลค่าสูงขึ้น เช่น การผลิตยางแผ่นรมควัน หรือยางแท่ง ก็เป็นการลงทุนที่สูงทำให้ไม่ได้รับความสนใจจากเกษตรกรหรือไม่มีเงินทุนเพียงพอ การแยกกันผลิตแยกกันขายนั้นทำให้เกษตรกรไม่มีอำนาจในการต่อรองกับผู้ซื้อ เนื่องจากผู้ซื้อจะกำหนดราคา กำหนดชั้นคุณภาพ ได้เอง โดยที่ไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจน ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรชาวสวนยางมาตลอด

ในส่วนของรัฐบาลได้เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง โดยได้เริ่มจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ปี พ.ศ. 2503 มีหน้าที่หลักคือ ดำเนินกิจการประเภทสงเคราะห์การทำสวนยาง โดยรัฐบาลให้เงินอุดหนุนสมทบกับเงินสงเคราะห์ที่ได้จากค่าธรรมเนียมการส่งออกยาง ซึ่งเป็นรายได้หลักที่ สทย. ได้รับในแต่ละปี เพื่อส่งเสริมการปลูกยางพันธุ์ดีและไม่ย่นคันชนิดอื่นที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจแทนสวนยางเก่าและส่งเสริมการปลูกยางพันธุ์ดี ในพื้นที่ใหม่แก่เกษตรกรยากจนที่ไม่มีสวนยางมาก่อน รวมทั้งจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางเพื่อรวมตัวกันปรับปรุงคุณภาพการผลิตให้เป็นที่ยอมรับของตลาด และมีอำนาจต่อรองในการขายผลผลิต การจัดตลาดประมูลยางพาราระดับท้องถิ่น เพื่อให้เกษตรกรและพ่อค้ามาซื้อขายผลผลิตที่ได้คุณภาพมาตรฐานและราคาที่เป็นธรรม และได้สนับสนุนให้เกษตรกรชาวสวนยางจัดตั้งสหกรณ์กองทุนสวนยาง โดยจัดสรรงบประมาณสร้างโรงงานผลิตยางแผ่นผึ่งแห้งและรมควันให้กับกลุ่มเกษตรกร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เพื่อแปรรูปผลผลิตเป็นยางแผ่นรมควัน ซึ่งมีหน่วยงานที่สนับสนุนการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางร่วมกันได้แก่ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกรมวิชาการเกษตร โดยใช้กระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ มีเทคโนโลยีเข้ามาช่วย โดยเริ่มจากนำน้ำยางสดจากสมาชิกมาทำเป็นยางแผ่นที่ได้มาตรฐานทั้งขนาดและความสะอาดด้วยเครื่องรีดยางไฟฟ้าและนำไปรมควันเป็นยางแผ่นรมควันที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ต้องการของตลาด ในปี พ.ศ. 2542 ได้มีการจัดตั้งสหกรณ์กองทุนสวนยาง จำนวน 695 สหกรณ์ ดังแสดงในตารางที่ 1.5 โดยได้จัดสร้างโรงอบ/รมยาง ขนาดกำลังผลิต 2 ตัน/วัน เพื่อให้สหกรณ์ได้รวบรวมน้ำยางสดจากสมาชิก ซึ่งโดยเฉลี่ยประมาณ 100 คน/สหกรณ์ มาผลิตเป็นยางแผ่นดิบ ยางแผ่นรมควัน จำหน่ายให้กับผู้ใช้ยางต่อไป

ตารางที่ 1.5 จำนวนโรงอบ/โรงรมยาง รุ่นปี 2536-2538 แยกแต่ละจังหวัด ในปี พ.ศ. 2542
รวม 695 สหกรณ์

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวน	ลำดับที่	จังหวัด	จำนวน
1	ภูเก็ต	4	10	สุราษฎร์ธานี	55
2	พังงา	35	11	กระบี่	40
3	ชุมพร	27	12	สงขลา	101
4	ตรัง	90	13	สตูล	19
5	นครศรีธรรมราช	100	14	พัทลุง	52
6	ยะลา	36	15	จันทบุรี	13
7	เบตง	5	16	ระยอง	17
8	ปัตตานี	33	17	ตราด	30
9	นราธิวาส	35	18	บุรีรัมย์	3

ที่มา : สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
(สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. 2551ข)

ปัจจุบันสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ทำยางแผ่นรมควัน ส่วนใหญ่ได้ดำเนินการมาประมาณ 15 ปี มีบทบาทในการส่งเสริมรายได้ ความเป็นอยู่ของเกษตรกรกรชาวสวนยางให้ดีขึ้น และมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจทั้งสังคมภายนอกและภายในชุมชน ความที่เป็นองค์กรธุรกิจของชุมชน ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นทั้งจากส่วนต่างในการดำเนินงานของสหกรณ์เมื่อเทียบกับที่ต่างคนต่างทำ และจากเงินปันผลที่ได้จากสหกรณ์ การร่วมมือกันทำงานของกรรมการและสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานของสหกรณ์ทำให้เกิดการระดมความคิดที่หลากหลาย เกิดเป็นความสัมพันธ์ในรูปแบบขององค์กร เพื่อให้ได้ตามเป้าหมายที่ไม่ได้มีแต่ผลกำไรสูงสุดเพียงอย่างเดียว ยังมีการกระจายงาน กระจายผลประโยชน์จากผลกำไรที่ได้มา และช่วยเหลือในด้านอื่นๆ เช่นการจำหน่ายปัจจัยการผลิตเช่นปุ๋ย สารกำจัดวัชพืช ทำให้เกษตรกรสามารถซื้อได้ในราคาที่ถูกลงเนื่องจากซื้อในปริมาณมากกว่าจึงได้ราคาถูกลงกว่าแยกกันซื้อ หรือการให้สมาชิกกู้ยืมเงิน โดยคิดดอกเบี้ยต่ำ และยังรวมถึงความช่วยเหลือทางสังคมที่มีต่อชุมชนนั้นด้วย เช่น การช่วยเหลือทางการศึกษา คนชรา หรือสาธารณประโยชน์อื่นๆ สิ่งเหล่านี้ สหกรณ์กองทุนสวนยางแต่ละแห่งอาจมีไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถหรือแนวทาง เป้าหมายในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางแต่ละแห่งที่แตกต่างกัน

โดยจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นอีกจังหวัดที่มีเกษตรกรชาวสวนยางจำนวนมาก และมีจำนวนสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ทำยางแผ่นรมควันมากที่สุดของภาคใต้และของประเทศ ข้อมูลจากกรมตรวจ สอบบัญชีสหกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2550 (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2551ก) มีสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ดำเนินงานอยู่จำนวนทั้งสิ้น 91 สหกรณ์ รวมมีจำนวนสมาชิก 10,979 คน หลังจากเปิดดำเนินการผลิตยางแผ่นรมควันจนกระทั่งถึงปัจจุบัน มีสหกรณ์กองทุนสวนยางทั่วประเทศ ที่ไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานเป็นจำนวนมาก ทั้งที่มีขนาดกำลังการผลิตที่เท่ากัน โครงสร้างและระบบการผลิตออกแบบมาให้เหมือนกัน และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้ง อาคาร เทคโนโลยีการผลิต การอบรมทางวิชาการ แต่อย่างไรก็ตาม สหกรณ์กองทุนสวนยางที่ประสบปัญหาจนต้องหยุดดำเนินการก็ยังมีจำนวนมากอยู่ โดยในปี พ.ศ.2550 จังหวัดนครศรีธรรมราช มีจำนวนสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ดำเนินงานอยู่ขาดทุนถึง 19 สหกรณ์ จากจำนวนทั้งหมด 91 สหกรณ์ ดังแสดงในตารางที่ 1.6 โดยมียอดขาดทุนรวมทุกสหกรณ์ เป็นเงิน 3,091,678.39 บาท

ตารางที่ 1.6 สรุปผล ขาดทุน - กำไร ปี พ.ศ.2550 ของสหกรณ์กองทุนสวนยาง จังหวัด นครศรีธรรมราช

ผลการดำเนินงาน	จำนวนสหกรณ์	หมายเหตุ
สหกรณ์ที่มีผลกำไร	72	ยอดกำไรมากที่สุด 1,978,511.43 บาท
สหกรณ์ที่ขาดทุน	19	ยอดขาดทุนมากที่สุด 656,034.59 บาท

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2551ง)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้ผลิตยางแผ่นรมควันที่สำคัญในปัจจุบัน และเป็นหน่วยการผลิตในภาคเกษตรที่มีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยการนำเทคโนโลยีการผลิตเข้ามายกระดับราคาผลผลิต และสร้างอำนาจต่อรองในระบบตลาด เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจในระดับชุมชน กับเศรษฐกิจในระดับประเทศ โดยจะทำการศึกษาปัญหาด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านผลกระทบจากสภาวะภายนอก โดยเปรียบเทียบปัญหาที่เกิดขึ้นจำแนกตามปัจจัยด้านองค์กร ได้แก่ ขนาดของสหกรณ์ ระดับเสถียรภาพทางการเงิน และระยะเวลาในการดำเนินงาน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด นครศรีธรรมราชในด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านผลกระทบจากสภาวะ แวดล้อมภายนอก

1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง ปัจจัยด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยาง แบ่ง ตาม ขนาดของสหกรณ์ ระดับเสถียรภาพทางการเงิน และระยะเวลาในการดำเนินงาน กับปัญหา ในการดำเนินงานแยกตาม ด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านผลกระทบจากสภาวะ แวดล้อมภายนอก

1.3 สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาใน การดำเนินงานต่างกัน โดยมีสมมติฐานย่อยดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 ขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมี ปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 ขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมี ปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 ขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมี ปัญหาในการดำเนินงานด้านการตลาดต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 ขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมี ปัญหาในการดำเนินงานด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยาง มีปัญหาในการดำเนินงานต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุน สวนยางมีในปัญหาการดำเนินงานด้านการผลิตต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.2 ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุน สวนยางมีในปัญหาการดำเนินงานด้านการเงินต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.3 ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุน สวนยางมีในปัญหาการดำเนินงานด้านการตลาดต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.4 ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีในปัญหาการดำเนินงานด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.1 ระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.2 ระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินต่างกัน

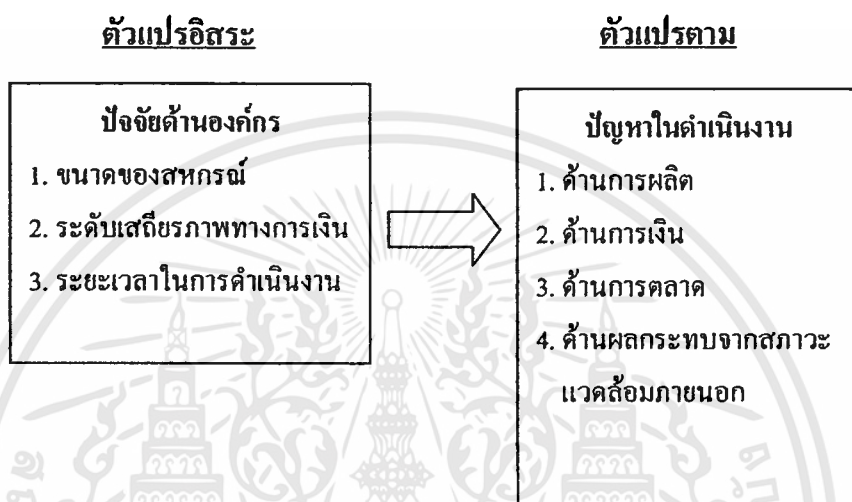
สมมติฐานที่ 3.3 ระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการตลาดต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.4 ระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอกต่างกัน

1.4 กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาถึงปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช รวมถึงศึกษาปัจจัยทางด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยางที่แตกต่างกันในด้าน ขนาดของสหกรณ์ ระดับเสถียรภาพทางการเงิน และระยะเวลาในการดำเนินงาน เป็นตัวแปรที่มีผลต่อปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยแบ่งปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานออกเป็นด้านต่างๆ ทั้งหมด 4 ด้าน โดยอ้างอิงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสหกรณ์ที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว ได้แก่ งานวิจัยของ พูนศรี สุขเสวก (2543) เรื่อง “รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ” ซึ่งจากการศึกษาพบว่าลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาตินั้นมีการดำเนินงานที่ดีในด้านการวางแผน การควบคุม การตลาด การผลิต การบริหารงานบุคคล การบัญชีและการเงิน และงานวิจัยของ อภิภูญา รัตน ไชย และบัญญัติ สุข (2540) เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางภาคใต้ ประเทศไทย” ซึ่งนำมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับงานวิจัยฉบับนี้ แล้วนำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลผลการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชในปี พ.ศ. 2550 ด้านต่างๆ จากกระบวนสารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์และจากแบบสอบถามการสัมภาษณ์ที่ได้จากสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ซึ่งปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด นครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้แบ่งออกได้เป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอกดังแสดงในภาพที่ 1.2

ภาพที่ 1.2 กรอบความคิดในการวิจัย

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประธานสหกรณ์กองทุนสวนยางที่ดำเนินการผลิตยางแผ่นรมควัน จำนวน 84 สหกรณ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีกระจายอยู่เกือบทุกอำเภอ โดยรวบรวมรายชื่อจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ณ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2551

1.5.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

โดยการวิจัยมีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ปัจจัยทางด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ที่ผลิตยางแผ่นรมควันในจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

- 1) ขนาดของสหกรณ์
- 2) ระดับเสถียรภาพทางการเงิน
- 3) ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ดังนี้

ตัวแปรตาม ได้แก่ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในด้านต่างๆ

- 1) ด้านการผลิต ประกอบด้วย
 - 1.1 การวางแผนการผลิต
 - 1.2 การปฏิบัติการผลิต
 - 1.3 การควบคุมการผลิต
 - 1.4 การควบคุมสินค้าคงคลัง
- 2) ด้านการเงิน ประกอบด้วย
 - 2.1 การคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน
 - 2.2 การจัดหาเงินทุน
 - 2.3 การจัดสรรเงินทุนไปในธุรกิจ
- 3) ด้านการตลาด ประกอบด้วย
 - 3.1 ผลิตภัณฑ์
 - 3.2 ราคา
 - 3.3 การจำหน่าย
- 4) ด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย
 - 4.1 การเมืองและกฎหมาย
 - 4.2 สภาวะเศรษฐกิจและคู่แข่ง

1.5.3 ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยนี้จะทำการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง โดยใช้ระยะเวลาแจกแบบสอบถามให้กับประธานสหกรณ์กองทุนสวนยาง เก็บรวบรวมข้อมูลและสรุปผลการศึกษาดังแต่เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ถึงเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 อุตสาหกรรมยางพารา หมายถึง อุตสาหกรรมที่ครอบคลุมตั้งแต่การผลิตน้ำยางสดของเกษตรกร การแปรรูปของโรงงานแปรรูปยางขั้นต้น และโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ยาง

1.6.2 สหกรณ์กองทุนสวนยาง หมายถึง สหกรณ์การเกษตรที่เกิดจากการรวมตัวของเกษตรกรชาวสวนยาง มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมผลผลิตยางพารา แล้วแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันเพื่อจำหน่ายต่อไป

1.6.3 ยางแผ่นรมควัน หมายถึง ยางแผ่นที่ทำให้แห้ง โดยใช้ความร้อน จากห้องอบ/รมควัน

1.6.4 เกษตรกรชาวสวนยาง หมายถึง เกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลัก และมีรายได้หลักจากการทำสวนยางพารา

1.6.5 ปัญหาการดำเนินงาน หมายถึง ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการเงิน และด้านผลกระทบจากภาวะแวดล้อมภายนอก

1.6.5.1 ปัญหาทางด้านการผลิต หมายถึง ปัญหาในการบริหารการผลิตที่จะต้องประสานและควบคุมกิจกรรมต่างๆ ทั้งหมดที่จะทำให้เกิดผลผลิต โดยที่การบริหารการผลิตจะเริ่มต้นก่อนที่จะมีการผลิต การจัดการการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ต้องสามารถประสานทั้งคน เงิน เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เข้ากันได้อย่างประหยัด เพื่อให้เกิดผลผลิตที่ตลาดต้องการ ซึ่งได้แก่

1) การวางแผนการผลิต หมายถึง งานใดๆ ก็ตามการวางแผนและการควบคุมเป็นสิ่งสำคัญเพราะเมื่อมีการวางแผนและควบคุมแล้ว ก็เป็นที่เชื่อได้ว่างานนั้นจะต้องสำเร็จตามเวลาที่กำหนด

2) การปฏิบัติการผลิต หมายถึง กระบวนการก่อนผลิต กระบวนการผลิต และกระบวนการหลังผลิต

3) การควบคุมการผลิต หมายถึง การจัดการด้านการผลิตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและใช้ต้นทุนประหยัดที่สุด จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมการผลิตที่มีประสิทธิภาพ หลักการควบคุมการผลิตอาจจำแนกได้เป็น 2 ด้าน คือ การควบคุมด้านปริมาณ ซึ่งหมายรวมถึงการควบคุมเรื่องเวลาที่ใช้ในการผลิตและการควบคุมด้านคุณภาพ

4) การควบคุมสินค้าคงคลัง หมายถึง การควบคุมสิ่งของเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ อะไหล่ ตลอดจนเครื่องจักร เครื่องยนต์ วัสดุที่อยู่ในกระบวนการผลิต รวมทั้งสินค้าสำเร็จรูป

1.6.5.2 ปัญหาทางการเงิน หมายถึง ปัญหาในการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน (Anticipation) การจัดหาเงินทุน (Acquisition) และการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ (Allocation) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้จะส่งผลให้บรรลุจุดมุ่งหมายของสหกรณ์

1) การวางแผนหรือการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน หมายถึงงานวางแผนเกี่ยวกับเงิน โดยพิจารณาว่าธุรกิจมีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนเท่าใดสำหรับการดำเนินงานในอนาคต

2) การจัดหาเงินทุน หมายถึง งานบริหารการเงินที่เกี่ยวกับการจัดหาเงินทุนที่เหมาะสมมาใช้ในธุรกิจ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือเงินทุนที่ธุรกิจต้องการใช้นั้น ได้จัดหามาเมื่อเวลาใดจากแหล่งเงินทุนไหนและด้วยวิธีการอย่างไร

3) การจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ หมายถึง งานการบริหารเงินที่เกี่ยวกับการจัดสรรเงินทุนของธุรกิจ ไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ธุรกิจมีความสามารถที่จะใช้สินทรัพย์มาชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลา และการบริหารทางการเงินเพื่อให้มีการใช้เงินลงทุนไปลงทุนในสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์เพิ่มขึ้น

1.6.5.3 ปัญหาทางการตลาด หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำกิจกรรมด้านการตลาด เช่น ผู้ขายจะต้องค้นหาว่าผู้ซื้ออยู่ที่ไหน มีใครบ้าง ต้องดูว่าความต้องการเป็นอย่างไร ต้องการอะไรจากนั้นก็ควรทำการผลิต ส่งเสริมให้เกิดความสนใจในผลิตภัณฑ์รวมทั้งการนำออกจำหน่าย การขนส่ง และการเจรจา

1) ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่เสนอขายโดยธุรกิจ เพื่อสนองความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายอาจมีตัวตนหรือไม่มีตัวตนก็ได้ ผลิตภัณฑ์จึงประกอบไปด้วย สินค้า บริการ ความคิด สถานที่ องค์การหรือบุคคล

2) การจัดจำหน่าย หมายถึง โครงสร้างของช่องทางที่ประกอบด้วยสถาบันและกิจกรรมที่ใช้เพื่อเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์หรือสินค้าไปยังตลาด

3) ราคา หมายถึง มูลค่าของผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงินหรือสิ่งที่จะต้องจ่ายสำหรับการได้มาซึ่งบางสิ่ง

4) การส่งเสริมการตลาด เป็นการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลระหว่างผู้ขาย กับผู้ซื้อ เพื่อสร้างเจตคติและพฤติกรรมการซื้อ

1.6.5.3 ปัญหาทางด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอก หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกสหกรณ์และมีอิทธิพลต่อการดำเนินของสหกรณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้บริหารของสหกรณ์ไม่สามารถควบคุมได้ แต่จำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ของสหกรณ์ให้สอดคล้องเหมาะสมซึ่งได้แก่การเมืองและกฎหมาย สภาวะเศรษฐกิจและคู่แข่งชั้น สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี

1) การเมืองและกฎหมาย ประกอบด้วยกฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และนโยบายต่าง ๆ ของหน่วยงานรัฐบาล

2) สภาวะเศรษฐกิจและคู่แข่ง ประกอบด้วยแนวโน้มของเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ภาวะเงินเฟ้อ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การตกลงเขตการค้าเสรี กลยุทธ์ต่างๆ ของคู่แข่ง และความสามารถในการแข่งขันของคู่แข่ง

3) สังคมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย ค่านิยม ทักษะคิด ความคิด ความเชื่อ ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัวหรือชุมชน และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากร

4) เทคโนโลยี ประกอบด้วย ความรู้ กระบวนการ เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ และระบบที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงสู่กระบวนการแปรสภาพเป็นผลิตภัณฑ์ ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.6.6 ขนาดของสหกรณ์ หมายถึง ขนาดจากการประเมินตามเกณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2549:64) ซึ่งพิจารณาจาก ทุนดำเนินงาน รายได้ธุรกิจหลักของสหกรณ์ และจำนวนสมาชิกในแต่ละปี โดยแบ่งเป็น 4 ขนาด ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก

1.6.7 ระดับเสถียรภาพทางการเงิน หมายถึง ระดับความมั่นคงและความเข้มแข็งทางการเงินของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งแบ่งเป็น 6 ระดับ ได้แก่ ระดับมั่นคงดีมาก ระดับมั่นคงดี ระดับมั่นคงตามมาตรฐาน ระดับต่ำกว่ามาตรฐาน ระดับต้องปรับปรุง และระดับต้องแก้ไขด่วน ตามเกณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2551: 11-12)

1.6.8 ระยะเวลาในการดำเนินการ หมายถึง ช่วงระยะเวลาที่ธุรกิจได้ดำเนินงานตั้งแต่เริ่มต้นก่อตั้งธุรกิจจนถึงปัจจุบัน

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด นครศรีธรรมราชในครั้งนี้มีทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอยู่มาก ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษา เรียบเรียง ในส่วนที่อยู่ในขอบเขตของการศึกษาไว้ตามลำดับดังนี้

2.1 แนวคิดทางด้านปัจจัยด้านองค์กรของสหกรณ์

2.1.1 ขนาดของสหกรณ์

2.1.2 ระดับเสถียรภาพทางการเงิน

2.1.3 ระยะเวลาในการดำเนินงาน

2.2 แนวคิดทางด้านปัญหาในการดำเนินงาน

2.2.1 ด้านการผลิต

2.2.2 ด้านการเงิน

2.2.3 ด้านการตลาด

2.2.4 ด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอก

2.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของสหกรณ์

2.4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการแปรรูปยางแผ่นรมควัน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทางด้านปัจจัยด้านองค์กรของสหกรณ์

2.1.1 ขนาดของสหกรณ์

กรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ได้จัดตัวแปรในการวิเคราะห์ขนาดสหกรณ์และกลุ่ม เกษตรกร ซึ่งได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์หาขนาดของสหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งสหกรณ์กองทุนสวน ยาง โดยพิจารณาจากตัวแปรคือ ทุนการดำเนินงาน รายได้ธุรกิจหลัก และจำนวนสมาชิก ซึ่งมี รายละเอียดตามตารางที่ 2.1 โดยที่ผู้ประเมินจะพิจารณาว่าสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ต้องการวัด ขนาดนั้น มีช่วงทุนดำเนินงาน รายได้ธุรกิจหลักและจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วงใดแล้วทำการให้ระดับ คะแนนในแต่ละรายการ นำมาหาคะแนนรวมของทั้ง 3 รายการ แล้วพิจารณาว่าคะแนนรวมตกอยู่ ในช่วงของสหกรณ์ ขนาดใดก็จะทราบขนาดของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนั้นๆ

2.1.1.1 การวิเคราะห์ขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

การให้คะแนนของตัวแปรด้านต่างๆ นั้นทางกรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ได้จัดทำในรูปตารางไว้เพื่อให้ผู้วิเคราะห์สามารถวิเคราะห์ได้ง่ายและมีความถูกต้อง ดังแสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ตัวแปรในการวิเคราะห์ขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ตัวแปรในการวิเคราะห์ขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร						คะแนนรวม 3 ตัวแปร ชี้วัดขนาดสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกร	
ทุนดำเนินงาน		รายได้ธุรกิจหลัก		สมาชิก		ช่วง คะแนน รวม	ขนาด สหกรณ์
ช่วงข้อมูล	คะแนน	ช่วงข้อมูล	คะแนน	ช่วงข้อมูล	คะแนน		
(หน่วย:บาท)	(1)	(หน่วย:บาท)	(2)	(หน่วย:คน)	(3)	(1)+(2)+(3)	
0	0	0	0	0	0		
>0-6,000	1	>0-5,000	1	1-28	1		
>6,000- 30,000	2	>5,000-23,000	2	29-55	2	1-6	เล็ก
>30,000- 145,000	3	>23,000-107,000	3	56-108	3	7-12	กลาง
>145,000- 706,000	4	>107,000-500,000	4	109-213	4	13-18	ใหญ่
>706,000- 3,440,000	5	>500,000- 2,324,000	5	214-420	5	19-24	ใหญ่มาก
>3,440,000- 16,770,000	6	>2,324,000- 10,807,000	6	421-828	6		
>16,770,000 -81,760,000	7	>10,807,000- 50,262,000	7	829-1,633	7		
>81,760,000	8	>50,262,000	8	>1,633	8		

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2549:64)

2.1.1.2 นิยามของตัวแปรในการวิเคราะห์ขนาดสหกรณ์

1. **ทุนดำเนินงาน** หมายถึง เงินทุนที่ใช้ในการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรประกอบด้วยหนี้สินและทุนของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรหรือเงินทุนจากสมาชิก โดยที่หากสัดส่วนของทุนดำเนินงานของสหกรณ์ มีส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าของผู้ถือหุ้นย่อมทำให้เกิดสภาพคล่องทางการเงิน ทำให้สะดวกต่อการวางแผนทางการเงิน และย่อมแสดงว่าสมาชิกผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจมาก สำหรับสหกรณ์ที่มีให้สมาชิกกู้เงินเป็นจำนวนมาก ทุนดำเนินงานจะไปจมอยู่ที่ลูกหนี้เป็นส่วนใหญ่ หากสมาชิกมีรายได้ไม่มากพอที่จะส่งชำระหนี้คืนให้กับสหกรณ์ เนื่องจากผลตอบแทนของมูลค่าสินค้าที่จำหน่ายได้ลดลงจากเดิม หรือจากสาเหตุอื่นๆ สหกรณ์ก็อาจขาดสภาพคล่องทางการเงินเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนได้
2. **รายได้ธุรกิจหลัก** หมายถึง ได้แก่ รายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานธุรกิจตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ธุรกิจหลักจากเงินให้กู้ การขายสินค้า ขายผลิตผล และการให้บริการ/ส่งเสริมการเกษตร
3. **สมาชิก** หมายถึง จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ ณ วันปีบัญชีในป็นั้นๆ

2.1.2 ระดับเสถียรภาพทางการเงิน

กรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ได้จัดทำรายงานการจัดเสถียรภาพทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เป็นการสรุปผลการประเมินเสถียรภาพทางการเงินที่แสดงถึงระดับความมั่นคงทางการเงิน ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ซึ่งใช้ข้อมูลด้านต่างๆ จากผลการดำเนินงานของสหกรณ์นั้นๆ มาทำการวิเคราะห์ ซึ่งมีกลุ่มตัวแปร 2 กลุ่ม ในการสร้างเกณฑ์ในการจัดระดับเสถียรภาพทางการเงิน ได้แก่ ตัวแปรที่เป็นข้อมูลและอัตราส่วนทางการเงินในกลุ่มการเงิน (CAEL) และตัวแปรที่เป็นข้อมูลในกลุ่มการบริหาร (M) ดังภาพที่ 2.1 แล้วนำผลที่ได้จากการให้น้ำหนักของกลุ่มตัวแปรดังกล่าว จัดแบ่งระดับความมั่นคงทางการเงินเป็น 6 ระดับ คือ มั่นคงดีมาก มั่นคงดี มั่นคงตามมาตรฐาน ต่ำกว่ามาตรฐาน ต้องปรับปรุง และระดับต้องแก้ไขเร่งด่วน

2.1.2.1 นิยามของระดับเสถียรภาพทางการเงิน

โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ให้คำนิยามของระดับเสถียรภาพทางการเงินไว้ดังต่อไปนี้ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2551ก:1-2)

1. ระดับมั่นคงดีมาก หมายถึง ระดับที่มีความมั่นคงทางการเงินดีมาก สามารถรับผลกระทบที่เกิดจากความผันผวนของภาวะธุรกิจได้ดี
2. ระดับมั่นคงดี หมายถึง ระดับที่มีความมั่นคงทางการเงินดี สามารถรับผลกระทบที่เกิดจากความผันผวนของภาวะธุรกิจไม่เต็มที่ ซึ่งต้องระมัดระวังความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในบางด้าน
3. ระดับมั่นคงตามมาตรฐาน หมายถึง ระดับที่มีความมั่นคงทางการเงินตามมาตรฐานที่กำหนดสามารถรับผลกระทบที่เกิดจากความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจได้พอสมควร แต่ต้องระมัดระวังความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน มิฉะนั้นอาจเป็นผลให้เกิดความเสียหายทางการเงินได้
4. ระดับต่ำกว่ามาตรฐาน หมายถึง ระดับที่ยังไม่มีความมั่นคงทางการเงินตามมาตรฐานที่กำหนดสามารถรับผลกระทบที่เกิดจากความผันผวนของภาวะธุรกิจได้บ้างแต่ค่อนข้างเปราะบาง ดังนั้นการบริหารจัดการต้องได้รับการปรับปรุงเพื่อเพิ่มความมั่นคงทางการเงินให้เข้มแข็งขึ้น
5. ระดับต้องปรับปรุง หมายถึง ระดับที่มีความอ่อนไหวทางการเงิน ยังไม่สามารถรับผลกระทบที่เกิดจากความผันผวนของภาวะธุรกิจได้ จึงต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขด้านการบริหารจัดการทางการเงินในหลายๆ ด้าน เพื่อให้พ้นจากสถานะของการตกต่ำทางธุรกิจ
6. ระดับต้องแก้ไขเร่งด่วน หมายถึง ระดับที่ไม่มีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีส่วนขาดทุน ซึ่งต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน มิฉะนั้นอาจต้องประสบกับสถานการณ์ที่ต้องล้มละลาย

ภาพที่ 2.1 เกณฑ์การวัดเสถียรภาพทางการเงิน

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2551จ)

2.1.2.1 นิยามของอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการประเมินเสถียรภาพทางการเงิน

การเงิน

อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการประเมินเสถียรภาพทางการเงินของสหกรณ์นั้นมี อัตราส่วนที่ใช้เป็นหลัก 7 อัตราส่วน ซึ่ง ได้แก่

1. อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน หมายถึง การเทียบสัดส่วนระหว่างหนี้สิน

ทั้งสิ้นกับทุนของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร อัตราส่วนนี้มีหน่วยเป็นเท่า โดยที่

หนี้สินทั้งสิ้น คือ ผลรวมของหนี้สินทั้งสิ้น ในงบดุล

ทุนของสหกรณ์ คือ ผลรวมของทุนสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรใน

งบดุล

2. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนลงทุน หมายถึง ร้อยละของผลตอบแทนจากเงินลงทุน ในส่วนลงทุนสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร โดยนำกำไร (ขาดทุน) สุทธิเทียบ กับทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย (ทุนของสหกรณ์งวดปัจจุบัน+งวดก่อนแล้วหาร 2) กรณีที่มีผลขาดทุน จะมีค่าติดลบ โดยที่กำไรสุทธิ คือ ผลกำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการดำเนินงานของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุน ซึ่งจะมียอดเท่ากับกำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี ที่ปรากฏอยู่ใน ส่วนลงทุนสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในงบดุล

3. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ หมายถึง ร้อยละของผลตอบแทนจากการลงทุนโดยนำกำไร(ขาดทุน) จากการดำเนินงานเทียบกับสินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย กรณีที่มีผลขาดทุนจะแสดงด้วยค่าติดลบ โดยที่ กำไรจากการดำเนินงาน คือ ยอดกำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานก่อนรายการพิเศษในงบกำไรขาดทุน

4. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน หมายถึง อัตราส่วนวัดสภาพคล่องทางการเงิน โดยสินทรัพย์หมุนเวียนเทียบกับหนี้สินหมุนเวียน ในงบดุล อัตราส่วนนี้มีหน่วยเป็นเท่า โดยที่

สินทรัพย์หมุนเวียน คือ เงินสดและสินทรัพย์ที่อาจขาย หรือแปลงสภาพเป็นเงินสดหรือใช้บริโภคให้หมดไปในรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์ คือ 1 ปี

หนี้สินหมุนเวียน คือ หนี้สินซึ่งมีระยะเวลาการชำระคืนภายในรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์ คือ 1 ปี

5. อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร (ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน) หมายถึง ร้อยละของค่าใช้จ่ายดำเนินงานเทียบกับกำไร (ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน) ถ้ามีค่าติดลบ แสดงว่าผลขาดทุนมีมากจนรายได้ไม่มีพอเหลือจ่ายค่าใช้จ่ายดำเนินงานที่เกิดขึ้นในรอบงวดนี้ โดยที่

ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน คือ ยอดรวมของค่าใช้จ่ายดำเนินงานที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุน ถ้าค่าใช้จ่ายดำเนินงานมีค่าติดลบ (-) ผู้วิเคราะห์ต้องหาสาเหตุและพิจารณาถึงรายการที่เป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงในงวดนั้นๆ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่แท้จริง

กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน คือ ยอดกำไร (ขาดทุน) ก่อนหักรายการค่าใช้จ่ายดำเนินงานในงบกำไรขาดทุน ถ้ามีผลขาดทุนก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานจะแสดงผลด้วยค่าติดลบ

6. อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ หมายถึง เป็นสัดส่วนของทุนสำรองเทียบกับสินทรัพย์รวมทั้งสิ้นอัตราส่วนนี้มีหน่วยเป็นเท่า โดยที่

ทุนสำรอง คือ ทุนที่เกิดจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ตาม พรบ.สหกรณ์ปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทุนสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในงบดุล

สินทรัพย์ทั้งสิ้น คือ ผลรวมของสินทรัพย์ทั้งสิ้นที่อยู่ในความควบคุมของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ตามงบดุล

7. อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด หมายถึง ร้อยละของลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนดเทียบกับลูกหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ

ลูกหนี้ระยะสั้นที่สามารถชำระได้ตามกำหนด คือ จำนวนต้นเงินลูกหนี้เงินกู้ที่ถึงกำหนดสามารถชำระได้ในรอบงวดบัญชี

ลูกหนี้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ คือ จำนวนต้นเงินลูกหนี้เงินให้กู้ที่ถึงกำหนดชำระในรอบงวดบัญชีทั้งหมด

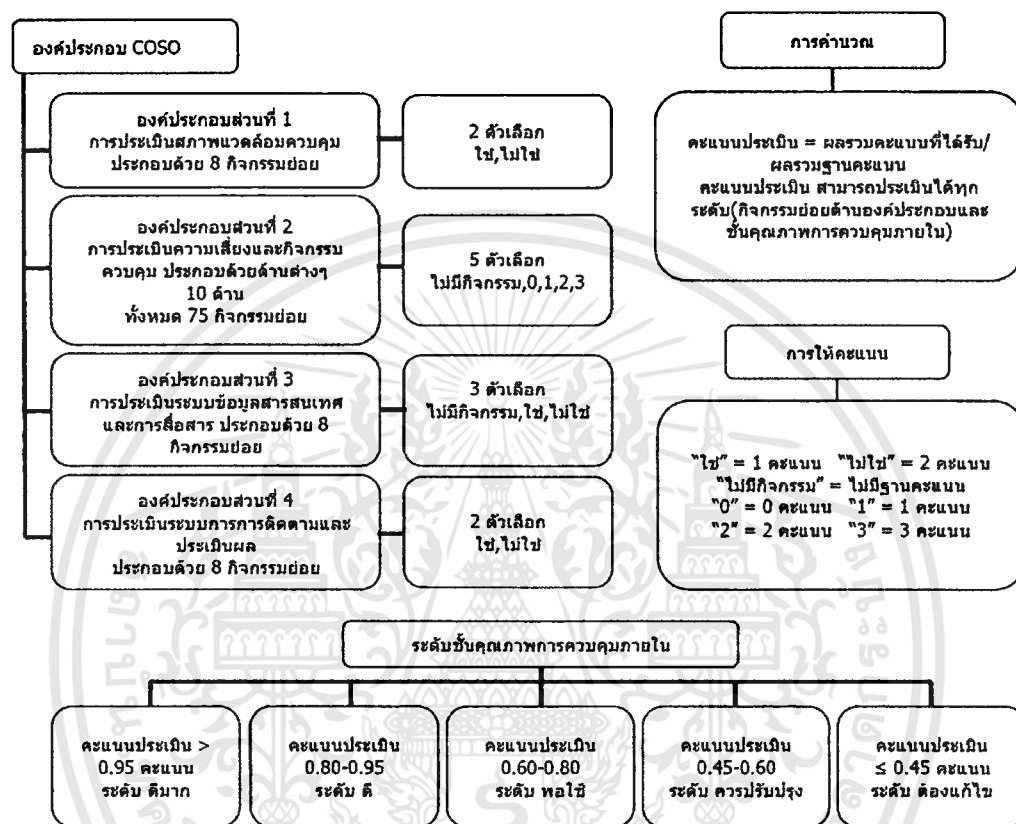
2.1.2.2 คุณภาพการควบคุมภายใน

การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในเป็นการประเมินการควบคุมภายในตามแนวของ COSO (คณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพที่ให้การสนับสนุนทางการเงินเพื่อการศึกษาวิจัยและพัฒนาเกณฑ์ที่เหมาะสมเกี่ยวกับการควบคุมภายในหรือ The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission) ที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการเป็นตัวชี้วัด ได้แก่

- 1) ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม
- 2) ด้านความเสี่ยงจากลักษณะธุรกิจ
- 3) ด้านกิจกรรมควบคุม
- 4) ด้านการสื่อสารในองค์กร
- 5) ด้านการติดตามและประเมินผล

การตรวจสอบระบบการควบคุมภายใน เป็นกลไกสำคัญที่ให้ความมั่นใจต่อผู้บริหารสหกรณ์ในการช่วยลดความเสี่ยงทางธุรกิจ จัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ช่วยปกป้องคุ้มครองทรัพย์สิน ช่วยให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบ ตลอดจนช่วยปกป้องคุ้มครองเงินลงทุนของสมาชิกผู้ถือหุ้น ประกอบด้วย 4 ส่วน ซึ่งในแต่ละส่วนมีกิจกรรมย่อยที่มีชื่อคำถามและนำคำตอบมาคำนวณ

เพื่อให้คะแนนในการประเมินขั้นคุณภาพการควบคุมภายในจากกิจกรรมย่อยจนถึงการประเมินขั้นคุณภาพการควบคุมภายในดังที่แสดงในภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 การคำนวณชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2551 ฉ)

กิจกรรมย่อยที่ใช้เป็นข้อคำถามและนำคำตอบมาประเมินการควบคุมภายใน (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2549ข:14-17) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ส่วนที่ 1 ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 8 กิจกรรม คือ ความซื่อสัตย์และจริยธรรม คณะกรรมการดำเนินการ ฝ่ายจัดการ/ผู้ทำหน้าที่แทนฝ่ายจัดการ ผู้ตรวจสอบกิจกรรม/ผู้ตรวจสอบภายใน นโยบายและการวางแผน โครงสร้างสหกรณ์ การบริหารทรัพยากรบุคคล และสภาพเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมทั่วไป

2) ส่วนที่ 2 ด้านความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุม ประกอบด้วยด้านต่างๆ 10 ด้าน คือ ด้านการเงินการบัญชี ด้านธุรกิจสินเชื่อ ด้านธุรกิจจัดหาจำหน่าย ด้านธุรกิจรวบรวมผลิตผล/แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และผลิตสินค้า ด้านธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร ด้านธุรกิจเงินรับฝาก ด้านเงินลงทุนในหลักทรัพย์ ด้านที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ด้านเจ้าหนี้เงินกู้ ด้านสมาชิกและทุนเรือนหุ้น โดยแต่ละด้านประกอบด้วยกิจกรรมย่อย ดังนี้

2.1) ด้านการเงินการบัญชี ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 6 กิจกรรม คือ

- การปฏิบัติงานด้านการเงินไม่เหมาะสม
- รับเงินแล้วไม่บันทึกบัญชี
- จ่ายเงินโดยไม่มีหลักฐานการจ่าย/จ่ายเงินซื้อ/จ่ายเงินเกิน
- การเก็บรักษาเงินไม่ปลอดภัย
- การจัดทำบัญชีไม่ถูกต้อง
- กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรใช้โปรแกรมระบบบัญชี

2.2) ด้านธุรกิจสินเชื่อ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 10 กิจกรรม คือ

- การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน/เป้าหมายที่กำหนดไว้
- เจ้าหน้าที่สินเชื่อทำหน้าที่รับ-จ่าย เงินกู้โดยไม่ได้รับอนุมัติ
- เจ้าหน้าที่สินเชื่อจัดทำบัญชีย่อยจ่ายเงินกู้โดยไม่ได้รับอนุมัติ
- จ่ายเงินกู้เกินกว่าวงเงินที่ได้รับอนุมัติ
- จ่ายเงินกู้โดยไม่มีหลักประกัน/หลักประกันไม่เป็นไปตามระเบียบฯ
- รับชำระหนี้ นอกที่ทำการของสหกรณ์
- รับชำระหนี้ไม่บันทึกบัญชี
- ลูกหนี้เงินกู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด
- ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไม่เพียงพอ
- คำนวณดอกเบี้ยเงินให้กู้ผิดพลาด

2.3) ด้านธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 13 กิจกรรม

คือ

- การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน/เป้าหมายที่กำหนดไว้
- ซื้อสินค้าเกินความต้องการ/ไม่ตรงตามความต้องการของลูกค้า
- ซื้อสินค้าไม่ผ่านการอนุมัติจากผู้มีอำนาจ
- ซื้อสินค้าในราคาสูงกว่าท้องตลาด
- ซื้อสินค้าโดยไม่ได้รับสินค้าตามใบกำกับสินค้า/ใบส่งของ
- ขายสินค้าก่อนการบันทึกซื้อสินค้า/ทะเบียนคุมสินค้า
- จ่ายเงินชำระหนี้เจ้าหนี้การค้าเกินกว่าหนี้ที่มีอยู่
- การเก็บรักษาสินค้าไม่เหมาะสม
- ไม่มีการควบคุมสินค้าคงเหลือ
- บันทึกยอดขายสินค้าไม่ครบถ้วน
- ลูกหนี้ปฏิเสธการเป็นหนี้
- ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามกำหนด
- การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไม่เพียงพอ

2.4) ด้านธุรกิจรวบรวมผลผลิตผล/แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และผลิตสินค้า

ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 15 กิจกรรม คือ

- การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน/เป้าหมายที่กำหนดไว้
- บุคคลคนเดียวมีอำนาจในการรวบรวมและจำหน่ายผลผลิต
- รับซื้อผลิตผลนอกที่ทำการของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
- ผลิตผล/วัตถุดิบที่ซื้อไม่มีคุณภาพ
- ผลิตผลขายไม่ได้เป็นจำนวนมาก
- มีผลิตผล/วัตถุดิบ เสื่อมคุณภาพ/ขาดหาย
- ไม่มีการควบคุมผลิตผล/ผลิตผลที่แปรรูป/สินค้าที่ผลิต/วัตถุดิบคงเหลือ
- จำนวนผลิตผลที่รวบรวมและจำหน่ายไม่ตรงตามหลักฐาน
- ผลิตผลที่แปรรูป/สินค้าที่ผลิต ไม่ได้คุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐาน
- ผลิตผลที่แปรรูป/สินค้าที่ผลิต ไม่ตรงตามความต้องการของลูกค้า/ตลาด

- การจัดทำทะเบียนคุมผลิตผล/ผลิตผลแปรรูป/สินค้า/วัตถุดิบ ไม่เป็นปัจจุบัน
- ขายผลิตผล/ผลผลิตที่แปรรูป/สินค้าที่ผลิต เป็นเงินเชื่อ โดยไม่ผ่านการอนุมัติ
- ขายผลิตผล/ผลผลิตที่แปรรูป/สินค้าที่ผลิต ต่ำกว่าราคาทุน
- ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามกำหนด
- การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไม่เพียงพอ

2.5) ด้านธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 4

กิจกรรม คือ

- การดำเนินงาน ไม่เป็นไปตามแผน/เป้าหมายที่กำหนดไว้
- บันทึกรายได้ไม่ครบถ้วน
- ต้นทุนการให้บริการสูงกว่าที่ควร
- ลูกหนี้ไม่ชำระค่าบริการ/ค่าบำรุง

2.6) ด้านธุรกิจเงินรับฝาก ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 7 กิจกรรม คือ

- การดำเนินงาน ไม่เป็นไปตามแผน/เป้าหมายที่กำหนดไว้
- เจ้าหน้าที่รับฝากเงินทำหน้าที่รับ-จ่าย และจัดทำบัญชีย่อย
- ปฏิบัติผิดระเบียบ ข้อบังคับ
- รับฝากเงินนอกที่ทำการสหกรณ์
- การรับเงินฝากและถอนเงินไม่ตรงกับหลักฐาน
- บัญชีย่อยเจ้าหน้าที่เงินรับฝากไม่ถูกต้อง
- การคำนวณดอกเบี้ยเงินรับฝากผิดพลาด

2.7) ด้านเงินลงทุนในหลักทรัพย์ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 6 กิจกรรม คือ

- ลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย
- ลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม
- ได้รับความตอบแทนจากการลงทุนไม่ครบถ้วน
- จำหน่ายเงินลงทุนขาดทุน/ไม่คุ้มค่า
- เอกสารเงินลงทุนในหลักทรัพย์สูญหาย/ไม่ครบถ้วน
- การแสดงรายการเงินลงทุน ณ วันสิ้นปีไม่ถูกต้อง

2.8) ด้านที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 6 กิจกรรม คือ
 - การจัดซื้อหรือก่อสร้างไม่เป็นไปตามระเบียบ/มติที่ประชุมใหญ่/มติที่ประชุม
 คณะกรรมการ

- ทรัพย์สินของสหกรณ์เสื่อมชำรุด/เสียหาย/สูญหาย
- การดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สินไม่เหมาะสม
- โอนทรัพย์สินออกจากทะเบียนคุม ไม่มีเหตุผล
- ซื้อทรัพย์สินในราคาสูงกว่าที่ควร
- บันทึกมูลค่าทรัพย์สินในบัญชีไม่ถูกต้อง

2.9) ด้านเจ้าหนี้เงินกู้ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรม คือ

- กู้เงินโดยไม่ผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการ/ที่ประชุมใหญ่
- นำเงินกู้ออกไปใช้ผิดวัตถุประสงค์
- จ่ายเงินชำระหนี้เจ้าหนี้เกินกว่าหนี้ที่มีอยู่

2.10) ด้านสมาชิกและทุนเรือนหุ้น ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 5 กิจกรรม คือ

- การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้
- การรับสมาชิกไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในข้อบังคับ
- บันทึกทุนเรือนหุ้นไม่ครบถ้วน
- สมาชิกลาออกโดยยังมีภาระผูกพันกับสหกรณ์
- จ่ายเงินปันผลไม่ถูกต้อง

3) ส่วนที่ 3 ระบบข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสาร ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรม คือ ข้อมูลข่าวสาร ระบบสารสนเทศ และการป้องกันดูแลรักษาสารสนเทศ

4) ส่วนที่ 4 ระบบการติดตามและประเมินผล เป็นการประเมินในส่วนของระบบการทำงาน เช่น จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ โดยสม่ำเสมอและมีบันทึก รายงานการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร

นิยามของระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2551จ) ได้ให้ไว้เพื่ออธิบายถึงความหมายของระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในแต่ละชั้นดังต่อไปนี้

1) คุณภาพขั้นที่ 1 คุณภาพการควบคุมภายในดีมาก

หมายถึง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร มีกระบวนการที่คณะผู้บริหารและบุคลากร ในองค์กรกำหนดขึ้น ซึ่งเป็นการออกแบบในระดับที่สมเหตุสมผลดีมาก เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าการดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพดีมาก รวมถึงการปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร การป้องกันรักษาทรัพย์สิน การป้องกันและการตรวจพบข้อผิดพลาด ความถูกต้องครบถ้วนของการบันทึกบัญชี และการจัดทำข้อมูลทางการเงินที่เชื่อถือได้ และทันเวลา ซึ่งยังครอบคลุมถึงสภาพแวดล้อมของการควบคุมด้วย ทั้งนี้วิธีการควบคุมดังกล่าวข้างต้นของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เมื่อผ่านการประเมินแล้วอยู่ในระดับดีมาก

2) คุณภาพขั้นที่ 2 คุณภาพการควบคุมภายในดี

หมายถึง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร มีกระบวนการที่คณะผู้บริหารและบุคลากร ในองค์กรกำหนดขึ้น ซึ่งเป็นการออกแบบในระดับที่สมเหตุสมผลดี เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าการดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพดี รวมถึงการปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร การป้องกันรักษาทรัพย์สิน การป้องกันและการตรวจพบข้อผิดพลาด ความถูกต้องครบถ้วนของการบันทึกบัญชี และการจัดทำข้อมูลทางการเงินที่เชื่อถือได้ และทันเวลา ซึ่งยังครอบคลุมถึงสภาพแวดล้อมของการควบคุมด้วย ทั้งนี้วิธีการควบคุมดังกล่าวข้างต้นของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เมื่อผ่านการประเมินแล้วอยู่ในระดับดี

3) คุณภาพขั้นที่ 3 คุณภาพการควบคุมภายในพอใช้

หมายถึง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร มีกระบวนการที่คณะผู้บริหารและบุคลากร ในองค์กรกำหนดขึ้น ซึ่งเป็นการออกแบบในระดับที่สมเหตุสมผลพอสมควร เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าการดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพพอใช้ รวมถึงการปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร การป้องกันรักษาทรัพย์สิน การป้องกันและการตรวจพบข้อผิดพลาด ความถูกต้องครบถ้วนของการบันทึกบัญชี และการจัดทำข้อมูลทางการเงินที่เชื่อถือได้ และทันเวลาพอสมควร ซึ่งยังครอบคลุมถึงสภาพแวดล้อมของการควบคุมด้วย ทั้งนี้วิธีการควบคุมดังกล่าวข้างต้นของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เมื่อผ่านการประเมินแล้วอยู่ในระดับพอใช้

4) คุณภาพขั้นที่ 4 คุณภาพการควบคุมภายในควรปรับปรุง

หมายถึง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร มีกระบวนการที่คณะผู้บริหารและบุคลากร ในองค์กรกำหนดขึ้น ซึ่งเป็นการออกแบบในระดับที่ไม่สมเหตุสมผล ที่จะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าการดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร การป้องกันรักษาทรัพย์สิน การป้องกันและการตรวจพบข้อผิดพลาด ความถูกต้องครบถ้วนของการบันทึกบัญชี และการจัดทำข้อมูลทางการเงินที่ควรปรับปรุง เพื่อให้เกิดความ

เชื่อถือได้อย่างทันเวลา ซึ่งยังครอบคลุมถึงสภาพแวดล้อมของการควบคุม ทั้งนี้วิธีการควบคุมดังกล่าวข้างต้นของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เมื่อผ่านการประเมินแล้วอยู่ในระดับควรปรับปรุง

5) คุณภาพชั้นที่ 5 คุณภาพการควบคุมภายในต้องแก้ไข

หมายถึง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร มีกระบวนการที่คณะผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรกำหนดขึ้น ซึ่งเป็นการออกแบบในระดับที่ไม่สมเหตุผล ที่จะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าการดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร การป้องกันรักษาทรัพย์สิน การป้องกันและการตรวจพบข้อผิดพลาด ความถูกต้องครบถ้วนของการบันทึกบัญชี และการจัดทำข้อมูลทางการเงินที่ต้องแก้ไข เพื่อให้เกิดความเชื่อถือได้อย่างทันเวลา ซึ่งยังครอบคลุมถึงสภาพแวดล้อมของการควบคุมด้วย ทั้งนี้วิธีการควบคุมดังกล่าวข้างต้นของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เมื่อผ่านการประเมินแล้วอยู่ในระดับต้องแก้ไข

2.1.3 ระยะเวลาในการดำเนินงาน

วรรณรด แสงมณี (2544:11-17) ได้อธิบายถึงหัวข้อนี้ไว้ว่า ในขณะที่กิจการได้มีความเจริญเติบโตก้าวหน้าผ่านขั้นตอนต่างๆ ของการพัฒนาการนั้น ในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาการดังกล่าวต่างก็จะมีการปฏิวัติอย่างใดอย่างหนึ่งภายในของตนเองได้ยกตัวอย่างเช่นในการรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางมากๆ ในที่สุดเมื่อมีมากเกินไปก็จะนำไปสู่การเรียกร้องให้มีการกระจายอำนาจ หรือในอีกทางหนึ่งลักษณะของการแก้ไขปัญหาก็ฝ่ายบริหารได้กระทำไปในช่วงเวลาที่เกิดเหตุวิกฤต หรือมีการปฏิวัติรูปแบบการทำงานที่เกิดขึ้นนั้นในที่สุด แนวทางการแก้ไขปัญหานั้นก็ยังคงถูกดำรงรักษาไว้ และปรากฏต่อเนื่องไปถึงขั้นตอนการวิวัฒนาการเพื่อการเติบโต หลังจากเกิดเหตุวิกฤตดังกล่าว

ขั้นตอนการพิจารณาการเติบโตของวงจรชีวิตขององค์การ (Stages of Life Cycle Development) มีอยู่ประมาณ 5 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนที่องค์กรได้เข้าไปอยู่ในช่วงเวลาดังกล่าวย่อมหมายถึงการเข้าไปสู่ขั้นตอนใหม่ของวงจรชีวิตขององค์การ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและสิ่งแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนต่างๆ ดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

2.1.3.1 ขั้นตอนการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Stage)

เมื่อองค์การกำเนิดขึ้นนั้น ผู้ก่อตั้งและผู้บริหารองค์การมีความมุ่งหมายเป็นพิเศษในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และการดิ้นรนอยู่ให้ได้ในตลาดผู้ประกอบการจะอุทิศพลังกายพลังใจทั้งหมดให้กับกิจกรรมการผลิต และการตลาดของผลิตภัณฑ์รูปแบบขององค์การในช่วงเวลานี้มักไม่เป็นทางการ (Informal) และไม่เป็นระบบราชการหรือระบบเจ้าขุนมูลนายแต่อย่างใด (Nonbureaucratic) การบริหารควบคุมมักขึ้นอยู่กับผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการ ความเจริญเติบโตของ

องค์การจะเป็นผลมาจากการที่องค์การสามารถค้นคว้าหาสิ่งใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการที่องค์การจะเสนอกับตลาดหรือลูกค้าได้

ขั้นตอนในระยะนี้ขององค์การเสมือนหนึ่งเป็นเด็กแรกเกิด กิจกรรมมักมีขนาดเล็กและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของคนภายในองค์การในสิ่งใหม่จะทำได้มาก ผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่มักมีจำนวนประเภทน้อย ความจำเป็นของการเป็นผู้นำที่มีความสามารถจะเป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อองค์การขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการจะต้องหาทางปรับโครงสร้างเพื่อเตรียมพร้อมกับการที่องค์การจะเข้าสู่ช่วงของการเติบโตมากในอนาคตกิจการจะต้องจัดหาและธำรงรักษาทรัพยากรต่างๆ ที่จะนำมาใช้งานให้มากและมั่นคงเพียงพอ ดังนั้น รูปแบบของการบริหารแบบระบบเปิดจะเป็นเกณฑ์ที่สำคัญในอันที่จะช่วยเสริมสร้างประสิทธิผลให้กับองค์การได้

2.1.3.2 ขั้นตอนการรวมกำลัง (Cooectivity Stage)

เมื่อองค์การสามารถมีผู้นำที่มีความสามารถในการนำพาองค์การเจริญเติบโตได้ในแวดวงของธุรกิจนั้นๆ แล้วขั้นตอนต่อไปก็คือการเริ่มกิจกรรมงานมากขึ้นดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำการจัดแผนงานพร้อมกับการจัดระดับขั้นการบังคับบัญชา พนักงานขององค์การมีความกระตือรือร้นในการทำงานและพร้อมใจในการนำมาซึ่งเป้าหมายขององค์การ และแสดงออกถึงความผูกพันที่มีต่อองค์การสูงมาก อย่างไรก็ตามการติดต่อสื่อสารและการควบคุมยังคงมีความเป็นทางการให้เห็นแล้วบ้างก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างกันภายในองค์การเป็นการเสริมสร้างบรรยากาศของการอยู่ร่วมเป็นครอบครัวและการร่วมแรงร่วมใจของสมาชิก ซึ่งทำให้มีการพัฒนารูปแบบของมนุษย์สัมพันธ์ต่างๆ เข้ามาใช้ภายในองค์การมากขึ้นด้วย

ความจำเป็นขององค์การในช่วงขั้นตอนนี้เป็นความจำเป็นในด้านการมอบหมายงานให้พนักงานแต่ละคนไปทำพร้อมกับการควบคุมในระดับหนึ่งจากผู้บริหารระดับสูง พนักงานเองก็มีความต้องการที่จะได้มาซึ่งความเชื่อมั่นและความเป็นอิสระในกิจกรรมงานที่พวกเขากระทำ และผู้บริหารระดับสูงต่างมีความต้องการที่จะเห็นความร่วมมือทำงานด้วยกันและสามารถนำกิจกรรมงานต่างๆ เหล่านั้นในแต่ละแผนกมาประสานงานกันได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องหาเครื่องมือและระบบที่ดี ในการควบคุมและประสานสัมพันธ์กันในแต่ละแผนกให้ปฏิบัติงานและตัดสินใจในงานต่างๆ ได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ต้องคอยรับคำสั่งจากผู้บริหารระดับสูงเสมอไป

2.1.3.3 ขั้นตอนของการจัดระบบเป็นทางการและการควบคุม (Formalization and Control Stage)

ขั้นตอนนี้องค์การสามารถตั้งหลักได้แล้วและกำลังใช้ระบบเพื่อสร้างกฎระเบียบกระบวนการและการควบคุมให้มีขั้นตอนที่สมบูรณ์แบบ ทั้งนี้เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินการ ซึ่งกฎและระเบียบรวมทั้งแนวทางต่างๆ ที่กำหนดเพื่อการธำรงรักษาสິงต่างๆ ให้คงไว้

ภายในองค์การ รูปแบบการบริหารในช่วงเวลานี้เป็นการมุ่งเน้นกระบวนการทำงาน และการมุ่งเป้าหมายผลงาน

สิ่งที่ผู้บริหารจะต้องระมัดระวังช่วงนี้ก็คือการที่องค์การมีกฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนของการเป็นระบบราชการ (Bureaucratic) มากจนเกินไปจนทำให้เป็นข้อจำกัดในการที่พนักงานขององค์การจะมีความคิดสร้างสรรค์คิดค้นสิ่งใหม่ๆ ได้ องค์การเองก็มีโครงสร้างหน้าที่แข็งกระด้างขาดความยืดหยุ่นฉับไว องค์การเองก็มีขนาดที่ดูเหมือนว่าจะใหญ่เกินไปและซับซ้อนมากจนเกินกว่าจะจัดการ ได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ การติดต่อสื่อสารไม่ค่อยเกิดบ่อยครั้ง นักและมักเป็นไปในลักษณะที่เป็นทางการ ผู้บริหารระดับสูงมักให้ความสนใจในการวางแผนด้านกลยุทธ์ต่างๆ ทางธุรกิจและปล่อยให้การดำเนินงานต่างๆ ภายในองค์การเป็นภาระความรับผิดชอบที่ผู้บริหารระดับกลางเป็นผู้ตัดสินใจและจัดการระบบการให้ควมดีความชอบและสวัสดิการต่างๆ ขึ้นอยู่กับผลกำไรซึ่งถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการจูงใจให้ผู้บริหารและพนักงานทุ่มเทการปฏิบัติงานให้กับองค์การ

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าในขั้นตอนดังกล่าว โครงสร้างขององค์การเริ่มจะปรับตัวคงที่และเข้ารูป โดยกฎและระเบียบทางการต่างๆ จะถูกกำหนดขึ้นมาบังคับใช้ แต่การริเริ่มสิ่งใหม่ๆ จะลดความสำคัญลง และจะมีการหันกลับไปเน้นถึงความมีประสิทธิภาพและความมั่นคงต่างๆ ผู้มีอำนาจตัดสินใจ เริ่มถูกสงวนไว้ โดยเฉพาะกับเจ้าหน้าที่บริหารที่มีตำแหน่ง ที่มีอำนาจหน้าที่มากซึ่งเป็นตำแหน่งที่อยู่สูงภายในโครงสร้าง วิธีการตัดสินใจที่กระทำไปจะมีลักษณะค่อนข้างไปในทางอนุรักษ์นิยมซึ่ง ณ ขั้นนี้องค์การจะมีสภาพเป็นโครงสร้างใหญ่ที่มีใช้ภาพลักษณ์ของคนใดคนหนึ่งแล้วบทบาทหน้าที่ต่างๆ จะมีการวางขอบเขตไว้ชัดเจน ซึ่งหากมีการลาออกไปก็จะสามารถหาคนแทนได้โดยไม่เกิดความเสียหายต่อองค์กร

2.1.3.4 ขั้นตอนของโครงสร้างที่ขยายตัว (Elaboration of Structure Stage)

วิธีหนึ่งในการแก้ปัญหาอันเป็นผลมาจากองค์กรมีระเบียบแบบแผนมากเกินไป ก็คือการสร้างความสำนึกของการร่วมมือกันทำงานในลักษณะเป็นทีมงาน (Teamwork) และมีหน่วยประสาน (Task Force) ในทุกระดับตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงจนถึงระดับพนักงานขั้นต่ำขององค์กร ให้พัฒนาความรู้ความสามารถและความชำนาญ เพื่อเผชิญหน้ากับปัญหาและความร่วมมือทำงานด้วยกัน ทีมงานมักจะได้รับรางวัลจากหลายๆ แผนกภายในองค์กร ในขณะที่เดียวกันองค์กรก็มักจะแยกตัวออกเป็นหลายๆ แผนกงานหรือฝ่ายต่างๆ ภายในองค์กรเพื่อดำรงรักษาไว้ซึ่งปรัชญาของการเป็นองค์กรที่มีขนาดเล็ก

ผู้บริหาร ในขั้นตอนนี้จะต้องระมัดระวังถึงการที่องค์กรเริ่มก้าวเข้ามาสู่ช่วงที่มีสภาพใกล้สูญยอม หรืออาจเริ่มมีแนวโน้มของการถดถอย ดังนั้นความจำเป็นในการที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่เพื่อความพร้อมขององค์กรในการฝ่าฟันกับสิ่งแวดล้อมด้านต่างๆ ทางธุรกิจ

จึงเป็นสิ่งจำเป็นต้องกระทำ ในหลายๆ องค์การถึงขนาดมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารระดับสูง เพื่อหาคนที่มีความสามารถมากยิ่งขึ้นมาบริหารงานกิจการ และในองค์การเองก็จำเป็นต้องหาวิธีการกระตุ้นให้พนักงานคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ หรือแม้แต่การลดค่าใช้จ่ายจำนวนมากเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ต่อไป ซึ่งถ้าหากผู้บริหารไม่สามารถนำพาให้องค์การรอดพ้นจากวิกฤติการณ์ที่กำลังจะตีตลาดเข้ามาและปรับตัวเองให้เข้าสู่ขั้นตอนใหม่ของความรุ่งเรืองอีกครั้งหนึ่งได้ องค์การก็อาจต้องพบกับขั้นตอนของการถดถอยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

โดยทั่วไปแล้วองค์การในขั้นตอนนี้เป็นช่วงของการเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ขนาดองค์กรมักจะมีขนาดใหญ่ และระบบการบริหารงานมีลักษณะของการเป็นระบบราชการหรือเข้าขุนมูลนายอย่างเต็มตัว องค์กรเต็มไปด้วยระบบการควบคุมที่แน่นหนาและเข้มงวด มีการใช้กฎเกณฑ์และระเบียบการต่างๆ อย่างมาก ผู้บริหารองค์กรมีความพยายามที่จะพัฒนาการทำงานเป็นทีม ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้องค์กรเป็นระบบราชการมากเกินไปกว่านี้ สิ่งที่สำคัญคือผู้บริหารต้องรณรงค์ให้คนภายในองค์กรตระหนักถึงความสำคัญก็คือสถานะและความมีชื่อเสียงขององค์กร ซึ่งผู้บริหารมักนำมากล่าวอ้างถึงเพื่อทำการรณรงค์ไปพร้อมกับการปลูกจิตสำนึกถึงความยิ่งใหญ่ขององค์กร โดยมีการเน้นถึงสัญลักษณ์ เครื่องหมาย หรือสิ่งแสดงแทนความเป็นองค์การ เพื่อให้พนักงานทั้งหลายเกิดความสำนึกที่จะทุ่มเทความพยายามในการทำงานให้กับองค์กรอยู่เสมอ

ในขั้นตอนนี้สามารถสรุปได้ว่าเป็นขั้นตอนที่องค์กร ได้มีการขยายตลาดผลิตภัณฑ์และบริการออกไป ซึ่งฝ่ายจัดการจะเสาะหาผลิตภัณฑ์ใหม่เข้ามาพร้อมกับการมองหากลุ่มทางใหม่ เพื่อการเติบโตต่อไปอีก โครงสร้างองค์การจึงมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นเป็นองค์กรขนาดใหญ่ ซึ่งการตัดสินใจจะเริ่มมีการกระจายออกไปตามจุดต่างๆ ด้วย

2.1.3.5 การถดถอยขององค์การ (Decline Stage)

ในที่สุดแล้วผู้บริหารหลายคนอาจต้องเผชิญกับความจริงที่เจ็บปวดในความล้มเหลวอันเนื่องมาจากการที่พบว่า การเจริญเติบโตและขยายตัวขององค์กร ไม่อาจเกิดขึ้นต่อไปได้อีก ยิ่งกว่านั้นยังอาจต้องหยุดการดำเนินงานที่กำลังกระทำอยู่อีกด้วย สภาพเช่นนี้ในที่สุดแล้วก็ เป็นสิ่งที่องค์กรหลายแห่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ในการยอมรับถึงการที่ต้องปิดโรงงาน หรือกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการปลดพนักงานออกจากองค์กร ในที่สุดหรือในอนาคตอันใกล้

การที่องค์กรจะมีสภาพของการถดถอยหรือเข้าสู่ขั้นตอนของการเสื่อมถอย (Decline Stage) โดยมากแล้วเหตุผลสำคัญมักมาจากเหตุผลหลายประการดังต่อไปนี้ เช่น การที่องค์กรไม่สามารถปรับตัวรับมือกับสิ่งแวดล้อมที่เข้ามากระทบกับองค์กร เช่น การที่ความต้องการหรือรสนิยมในการบริโภคของลูกค้าเปลี่ยนแปลงไปจากผลิตภัณฑ์เดิมขององค์กร ไปสู่ผลิตภัณฑ์หรือรสนิยมรูปแบบอื่น แม้ว่าผู้บริหารจะพยายามหากกลยุทธ์แก้ไขต่างๆ ก็ไม่สามารถกู้สถานการณ์เดิมกลับคืนมาได้ อีกประการหนึ่งของเหตุผลในการถดถอยลงขององค์กรซึ่งมักจะมีสาเหตุมา

มาก่อนบ้างแล้ว ถ้าหากผู้บริหารรู้จักสังเกตและหมั่นพิจารณา ก็คือการที่ระบบและสภาพขององค์กรเองมีโครงสร้างองค์กรที่ไม่มีประสิทธิภาพและมีความซับซ้อนใหญ่โตมากเกินไป องค์กรขาดการประสานงานที่ดี การติดต่อสื่อสารต้องผ่านหลายขั้นตอนและในบางครั้งเกิดความขัดแย้งระหว่างแผนงานกันเอง รวมทั้งการมีพนักงานจำนวนมากเกินไปที่ไม่จำเป็นกับปริมาณกิจกรรมงาน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลพวงร่วมกันและสะสมความเสียหายต่อเนื่องจนทำให้องค์กรเสื่อมถอยในที่สุด

เหตุผลประการสุดท้ายของการที่องค์กรเข้าสู่สภาพถดถอยนั้นก็คือสภาพสิ่งแวดล้อมเองที่ไม่สามารถเกื้อกูลได้ หรืออำนาจการสนับสนุนส่งเสริมทรัพยากร หรือปัจจัยต่างๆ ที่องค์กรต้องการและจำเป็นต้องไปได้อีก โดยทั่วไปแล้วทรัพยากรจากสิ่งแวดล้อมประเดี๋ยวจะเป็นปัจจัยหลักขององค์กรซึ่งกิจการจะขาดเสียมิได้ ในกรณีเช่นนี้มักจะเป็นทรัพยากรที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติหรือโอกาสทางธุรกิจบางอย่างที่เป็นกรณีพิเศษ ดังนั้นถ้าหากองค์กรต้องขาดสิ่งเหล่านี้ชีวิตขององค์กรก็ย่อมที่จะเป็นไปไม่ได้ในการที่จะดำรงคงอยู่ตลอดไป

2.2 แนวคิดทางด้านปัญหาในการดำเนินงาน

2.2.1 ด้านการผลิต

การบริหารการผลิตเป็นงานที่ประสานและควบคุมกิจกรรมต่างๆ ทั้งหมดที่จะทำให้เกิดผลผลิต การบริหารการผลิตจะเริ่มต้นก่อนที่จะมีการผลิต การจัดการการผลิตที่มีประสิทธิภาพต้องสามารถประสานคน เงิน เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เข้ากันได้อย่างประหยัด เพื่อให้เกิดผลตามที่ตลาดต้องการ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของการบริหารการผลิตนั้น (คณาจารย์โปรแกรมบริหารธุรกิจ. 2541:112-127) ได้แก่

2.2.1.1 การวางแผนการผลิต

วินิจ วีรยางกูร (2523:129-142) กล่าวว่าไว้ว่า งานใดๆ ก็ตามการวางแผนและการควบคุมเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะเมื่อมีการวางแผนและควบคุมแล้ว ก็เป็นที่เชื่อได้แน่นอนว่างานนั้นจะต้องสำเร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ วัตถุประสงค์ของการวางแผนก็เพื่อจะให้เป็นที่ยืนยันได้ว่าสินค้าจะต้องผลิตและส่งมอบให้ลูกค้าได้ทันเวลา ดังนั้นกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการผลิตจะต้องมีการวางแผนร่วมมือกัน และจะต้องมีการควบคุมเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ การวางแผนการผลิต โดยทั่วไปแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1) **กิจกรรมก่อนการผลิต (Preproduction Activity)** คือกิจกรรมต่างๆ ที่จะต้องกระทำหรือวางแผนไว้ก่อนการผลิตจะเริ่มต้น ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นที่แน่ใจได้ว่าทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นมีอยู่ในช่วงเวลาที่ต้องการใช้อย่างเพียงพอ กิจกรรมก่อนการผลิตถ้าเราพิจารณาในแง่ของวงจรการผลิตแล้วจะแบ่งออกได้ดังนี้

1.1) **การอนุมัติและการจัดทำตารางการผลิต (Authorization and Master Scheduling)** ปริมาณการผลิตที่แน่นอนในแต่ละงวดจะต้องได้รับการอนุมัติจากฝ่ายบริหาร เมื่อปริมาณการผลิตที่แน่นอนได้รับการอนุมัติแล้วก็ต้องจัดทำตารางการผลิตเพื่อแสดงให้เห็นว่าผลิตเมื่อใด

1.2) **ความเห็นของวิศวกร (Engineering Release)** วิศวกรจะต้องตรวจเช็คว่าคุณสมบัติเฉพาะของผลิตภัณฑ์เป็นอย่างไร กรรมวิธีการผลิต ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ขั้นตอนของการตรวจสอบละเอียดอื่นๆ เมื่อทุกอย่างเรียบร้อยแล้ววิศวกรก็จะเริ่มอนุมัติให้เริ่มดำเนินการขั้นต่อไปได้

1.3) **การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์และการทำใบสั่งซื้อ (Break - Down and Ordering)** ในขั้นนี้พัสดุที่จำเป็นต้องใช้ก่อนต้องวิเคราะห์ว่าจะผลิตเองหรือซื้อจากภายนอก

1.4) **การจัดหา (Procurement Cycle)** ในขั้นนี้ฝ่ายจัดซื้อที่เกี่ยวข้องจะสั่งซื้อวัตถุดิบและชิ้นส่วน กำหนดวันส่งมอบ ในขณะที่ยังไม่ได้รับพัสดุ ต้องมีการติดตามเพื่อป้องกันหรือแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในการส่งมอบ

1.5) **บริการอื่นๆ ในโรงงาน (In - Plant Service)** งานหรือหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จะต้องพร้อมที่จะสนับสนุนการผลิต เช่น การกำหนดเวลามาตรฐานในการทำงาน การเตรียมเครื่องจักร เครื่องมืออื่นๆ เพื่อให้พร้อมที่จะบริการได้ทันที

1.6) **การตรวจรับและตรวจสอบคุณภาพ (Receiving and Inspection)** เมื่อพัสดุหรือชิ้นส่วนที่สั่งซื้อมาถึง ก็จะต้องมีการตรวจรับว่าถูกต้องทั้งปริมาณและคุณภาพหรือไม่

1.7) **การรวบรวมพัสดุ (Accumulate of Material)** พักหรือชิ้นส่วนต้องมีการเก็บรักษาไว้อย่างดี สามารถตรวจสอบปริมาณคงเหลือ เพื่อให้แน่ใจได้ว่าทุกอย่างมีพร้อม โดยปกติจะต้องมีการตรวจเช็คก่อนส่งเข้ากระบวนการผลิตในช่วงเวลาที่เหมาะสม

2) **กิจกรรมการผลิต (Production Activity)** คือกิจกรรมต่างๆ ที่จะต้องกระทำเพื่อให้ทรัพยากรที่จำเป็นถูกแปรสภาพให้เป็นสินค้าหรือบริการเพื่อการบริโภคและอุปโภค

การวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้การดำเนินการผลิตเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ ประสิทธิภาพในการผลิตจะเกิดขึ้นเนื่องจากความสมดุลระหว่างต้นทุนและเวลาที่ใช้ในการผลิต ระยะเวลาที่ใช้ในการผลิตมีผลโดยตรงต่อเวลาในการจัดซื้อ ขนาดและระดับของพัสดุคงเหลือ

2.2.1.2 การปฏิบัติการผลิต

เปรี๊อง กิจรัตน์ภร (2543:14) ได้จำแนกการปฏิบัติทางการผลิตว่าประกอบด้วยโครงสร้างย่อยๆ คล้ายลูกโซ่ในแต่ละส่วนของโครงสร้างย่อยจะมีความเกี่ยวพันและเชื่อมโยงกัน ดังนี้

1) กระบวนการก่อนผลิต ทำหน้าที่เตรียมการก่อนปฏิบัติการ ซึ่งวัตถุดิบยังอยู่ในสภาพที่ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงรูปร่างไปจากเดิม โดยประกอบด้วยกิจกรรมย่อยๆ เช่น การรับสั่งของ การเอาของออก

2) กระบวนการการผลิต เป็นกระบวนการที่วัตถุดิบกำลังเปลี่ยนแปลงรูปร่างไปจากเดิม ทั้งนี้ขั้นตอนกระบวนการผลิตประกอบด้วย การขึ้นรูปทรง การแบ่งแยก การตัดชิ้นส่วน การประกอบเข้า

3) กระบวนการหลังผลิต เป็นกิจกรรมขั้นตอนที่เกิดขึ้นภายหลังกระบวนการผลิต และกลายเป็นผลผลิตสินค้าออกมาแล้ว แต่ยังคงมีกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวข้องอยู่ได้แก่การติดตั้ง การบำรุงรักษา การซ่อมแซม การตัดแปลง

2.2.1.3 การควบคุมการผลิต

เพื่อให้การจัดการด้านการผลิตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและใช้ต้นทุนประหยัดที่สุด จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมการผลิตที่มีประสิทธิภาพ หลักการควบคุมการผลิต อาจจำแนกได้เป็น 2 ด้าน คือ การควบคุมด้านปริมาณ ซึ่งหมายถึงการควบคุมเรื่องเวลาที่ใช้ในการผลิตด้วยและการควบคุมด้านคุณภาพ ดังนี้ (พรรณนุช ชัยปิ่นชนะ. 2541:33-34)

1) การควบคุมด้านปริมาณ (Quantity Control) จะมุ่งเน้นให้กระบวนการผลิตได้ผลิตภัณฑ์ในปริมาณที่กำหนด โดยใช้เวลา (Time) ในการผลิตเหมาะสม ในการควบคุมด้านปริมาณและเวลามีเทคนิคที่นิยมใช้คือ แผนภูมิแกนต์ (Gantt Chart) เทคนิค CPM (Critical Part Method) เทคนิค PERT (Project Evaluation and Review Method)

2) การควบคุมด้านคุณภาพ (Quality Control) โดยปกติคุณภาพของสินค้าหรือสิ่งของที่ผลิตอาจไม่คงที่เสมอ เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของพนักงาน เครื่องจักร หรือสภาพแวดล้อมอื่นๆ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องควบคุมไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกินกว่าระดับที่ยอมรับได้ การควบคุมคุณภาพโดยทั่วไปจะทำการตรวจสอบลักษณะที่สำคัญ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

2.1) การตรวจสอบเชิงคุณภาพ (Attribute Inspection) เป็นการตรวจสอบเพื่อต้องการรู้ว่าของนั้นใช้งานได้หรือไม่

2.2) การตรวจสอบความแปรผัน (Variable Inspection) เป็นการตรวจสอบระหว่างของแต่ละชิ้นในปริมาณที่วัดได้ เป็นค่าต่อเนื่องเช่น น้ำหนัก ความยาว ความเข้มข้น เป็นต้น

การควบคุมคุณภาพ สามารถแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนได้แก่

2.2.1) การควบคุมคุณภาพของวัตถุดิบและชิ้นส่วนที่ซื้อมาจากภายนอก

2.2.2) การควบคุมคุณภาพระหว่างการผลิต

2.2.3) การควบคุมคุณภาพสินค้าสำเร็จรูปก่อนการขาย

2.2.1.4 การควบคุมวัสดุในการผลิต

คณาจารย์โปรแกรมบริหารธุรกิจ (2541:114-117) ได้อธิบายไว้ว่า วัสดุ หมายถึง สิ่งของเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ อะไหล่ ตลอดจนเครื่องจักร เครื่องยนต์ วัตถุดิบ วัสดุ สำหรับการก่อสร้าง และของใช้เบ็ดเตล็ด รวมทั้งสินค้าสำเร็จรูปด้วย วัสดุที่อยู่ในกระบวนการผลิตได้แก่

- วัตถุดิบ (Raw Material)
- ส่วนประกอบ (Component Part)
- ชิ้นส่วนของเครื่องมือเครื่องใช้และเครื่องจักร (Assembly Part)
- วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง
- งานระหว่างทำหรือวัสดุกึ่งสำเร็จรูป (Work in Process)
- วัสดุสำเร็จรูป (Finished Product)
- วัสดุสิ้นเปลือง (Supplies)

ซึ่งการควบคุมวัสดุในการผลิตจะเกี่ยวข้องกับเรื่องของ การจัดซื้อ การกำหนดปริมาณสินค้าคงคลัง และการเก็บรักษาวัสดุ

2.2.1.5 การจัดซื้อ (Purchasing)

เป็นกิจกรรมที่รับผิดชอบในการประกันว่าวัสดุของใช้และอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในกิจกรรมนั้น จะมีพร้อมอยู่เสมอ การจัดซื้อ มี 2 ประเภทคือ

1) การจัดซื้อมาเพื่อขายต่อ (Purchasing for Resale) มีลักษณะสำคัญคือ ซื้อโดยพ่อค้าหรือผู้เก็งกำไร ใช้เวลาในการหาสินค้ามาขายมากกว่าขายสินค้า โดยสินค้าจะเป็นที่ต้องการของลูกค้าจริงๆ และราคาขายที่เมื่อบวกกำไรแล้วยังเป็นที่พอใจของผู้ซื้อ

2) การจัดซื้อเพื่อใช้หรือเปลี่ยนสภาพ (Purchasing for Consumption or Conversion) ในกิจการอุตสาหกรรมต้องการวัสดุและของใช้ต่างๆ มาใช้ในการผลิต วัสดุที่จะใช้ต้องมีอยู่พร้อมและมีเพียงพอตามระยะเวลาและขั้นตอนของการผลิตที่กำหนดไว้

2.2.1.6 การกำหนดปริมาณสินค้าคงคลัง

วัสดุเป็นของมีค่าและเป็นต้นทุนส่วนหนึ่งในการผลิต ถ้าบริษัทซื้อวัสดุเข้ามาเก็บไว้ในคลังมากเกินไป อาจเกิดปัญหาเงินหมุนเวียนจมอยู่ในวัสดุ หรือวัสดุล้าสมัย หมดยุค ดังนั้นบริษัทควรมีการกำหนดปริมาณสินค้าคงเหลือให้เหมาะสม คือไม่มากเกินไปและไม่น้อยไปจนขาดมือ จะทำให้สามารถลดเงินทุนในส่วนของวัสดุได้ โดยหลักการกำหนดปริมาณสินค้าคงเหลือนั้นมีดังนี้

1) การกำหนดระดับสินค้าคงเหลือไว้เพื่อความปลอดภัย (Safety Stock) คือระดับสินค้าที่มีไว้ป้องกันวัสดุขาดมือ หรือจากปัญหาอื่นๆ ซึ่งจะทำให้สามารถดำเนินงานได้ต่อเนื่อง

2) ระดับที่กำหนดจุดที่ต้องการซื้อ (Reorder Level) เมื่อสินค้าและวัสดุที่เก็บรักษาลดระดับถึงจุดนี้แล้ว จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยบอกให้ทราบว่าจำเป็นต้องเริ่มทำการสั่งซื้อวัสดุนั้นๆ เพิ่มเติมได้แล้วมิฉะนั้นวัสดุจะขาดมือ

3) กำหนดปริมาณการสั่งซื้อที่เหมาะสมและประหยัด (Economic Order Quantity) เป็นการกำหนดปริมาณการสั่งซื้อ โดยคำนึงถึงว่าปริมาณของสินค้าในการสั่งซื้อแต่ละครั้งที่จะทำให้เสียค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด

4) ระยะเวลาที่ต้องใช้เพื่อทำการสั่งซื้อ (Lead Time) คือระยะเวลาทั้งหมดที่ต้องใช้เพื่อการสั่งซื้อ จนกระทั่งได้สินค้ามา โดยจะเริ่มนับตั้งแต่ผู้ใช้หรือผู้เก็บวัสดุทำใบขอซื้อมาให้แผนกจัดซื้อจนกระทั่งผู้ซื้อได้รับสินค้าเข้าคลัง

2.2.1.7 การเก็บรักษาวัสดุ

สินค้าและวัสดุที่ได้มา กิจการต้องจัดการเก็บรักษาให้อยู่ในสภาพเดิมและปริมาณที่เหมาะสม ไม่ให้เสียหายและสูญหาย

2.2.2 ด้านการเงิน

คณาจารย์โปรแกรมบริหารธุรกิจ (2541:197-202) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายขององค์กรธุรกิจไม่ว่าจะเป็นการผลิตหรือบริการ ต่างก็มุ่งหวังจะตอบสนองความต้องการของสังคมและขณะเดียวกันก็มุ่งหวังให้องค์กรอยู่รอด เจริญเติบโต และทำกำไรให้แก่องค์กรเอง แต่จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้น เป็นเหตุให้องค์กรธุรกิจจะต้องมีการวางแผนและ

บริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและมีต้นทุนต่ำสุด จึงต้องมีการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน การจัดหาเงินทุน และการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้จะส่งผลให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรธุรกิจนั่นเอง

2.2.2.1 การวางแผนหรือการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน (Anticipation)

เป็นการพิจารณาว่าธุรกิจมีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนเท่าใดสำหรับการดำเนินงานในอนาคต (Need of Fund) ในการวางแผนระยะยาวก็ต้องพิจารณาด้วยโดยเฉพาะแผนที่มีค่าใช้จ่ายสูง เช่น การก่อสร้าง การซื้อเครื่องจักร เป็นต้น ธุรกิจจะวางแผนความต้องการใช้เงินโดยพยากรณ์จากเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งจะมีผลต่อการเงิน เมื่อทราบแล้วก็จะจัดทำงบประมาณเงินสดรับและจ่าย ซึ่งจะทำให้ธุรกิจสามารถทราบขนาดที่เหมาะสมของเงินที่ความต้องการใช้ในอนาคตได้ อย่างไรก็ตามก็ต้องคำนึงถึงเสมอว่าการดำเนินงานไม่ได้มีความแน่นอนเสมอไป ดังนั้นแผนที่วางไว้จึงต้องมีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวได้เมื่อพบกับเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึง

2.2.2.2 การจัดหาเงินทุน (Acquisition)

เป็นงานบริหารการเงินที่เกี่ยวกับการจัดหาเงินทุนที่เหมาะสมมาใช้ในธุรกิจ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือเงินทุนที่ธุรกิจต้องการใช้นั้นต้องจัดหาเวลาใด จากแหล่งเงินทุนไหนและด้วยวิธีการอย่างไร แหล่งเงินทุนที่จะได้นั้นขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ต้องการใช้เงินและหลักฐานที่สามารถใช้ในการจัดหาเงินทุน กล่าวคือ ต้องการเงินทุนระยะยาวหรือระยะสั้น ในฐานะผู้ขอกู้เขามีกำลังความสามารถเพียงไร ขนาดและความมั่นคงของธุรกิจมีส่วนกำหนดแหล่งและอายุของเงินทุนที่จะได้รับด้วย ในการเลือกแหล่งเงินทุนนั้นควรพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น รวมทั้งต้นทุนที่เกิดจากการจัดหาเงินทุนด้วย

ประเภทเงินทุน แบ่งตามระยะเวลาของการใช้สินทรัพย์ได้ดังนี้

1) เงินทุนระยะยาว (Long – Term Financeing) คือเงินทุนที่มีกำหนดจ่ายคืนเกิน 5 ปี เป็นเงินทุนที่นำมาใช้ซื้อสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets) เช่น ที่ดิน อาคาร เครื่องจักร สามารถจัดหาได้จากแหล่งต่อไปนี้

1.1) จากเจ้าของทุน เช่นถ้าเป็นธุรกิจเจ้าของคนเดียวก็คือ การเพิ่มทุนของตนเอง ห้างหุ้นส่วนก็เรียกทุนเพิ่มจากหุ้นส่วนหรือหาบุคคลอื่นมาร่วมลงทุนด้วย ส่วนบริษัทจำกัดก็คือการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ์เพิ่มเติม

1.2) จากการกู้ยืม โดยอาจจะกู้ได้จากสถาบันการเงินต่างๆ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนเพื่ออุตสาหกรรม สำหรับธุรกิจเจ้าของคนเดียว หรือห้างหุ้นส่วนนั้นอาจทำได้ไม่มากนักเนื่องจากกิจการขึ้นอยู่กับบุคคลไม่กี่คน ถ้ากู้ยืมได้ก็จำนวนไม่มากนักและต้องมีหลักทรัพย์ค้ำ

ประกันจนเป็นที่พอใจแก่สถาบันการเงิน ดังนั้นธุรกิจเจ้าของคนเดียว หรือห้างหุ้นส่วนจึงมักอาศัย นายทุนเอกชน (ตลาดเงินทุนนอกระบบ) เป็นส่วนใหญ่

1.3) กำไรสะสมของธุรกิจ คือกำไรสุทธิที่เหลือจากการจัดสรรให้ผู้ถือหุ้นและ กันไว้เป็นทุนสำรองตามกฎหมายแล้ว ตั้งแต่เริ่มดำเนินงานจนถึงปัจจุบัน

2) เงินทุนระยะสั้น (Short - Term Financing) คือเงินทุนที่มีกำหนดจ่ายคืน ภายใน 1 ปี จัดหามาเพื่อซื้อวัตถุดิบในการผลิต หรือจ่ายค่าแรง เป็นต้น เงินทุนระยะสั้นอาจเกิด ปัญหาขาดมือได้ด้วยสาเหตุดังนี้

- มีการขายเชื่อจำนวนมาก และยังไม่เก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้
- อาจเป็นธุรกิจที่ขายสินค้าตามฤดูกาล บางครั้งต้องนำเงินทุนไปซื้อ หรือ ผลิตสินค้าไว้เพื่อขายในฤดูกาลหรือเทศกาลนั้นๆ เป็นจำนวนมาก เงินทุนจึงไปจมอยู่กับสินค้านั้น
- บางครั้งเกิดต้องการเงินสดมาหมุนเวียนทันที เช่น ชำระหนี้บางรายหรือจ่าย เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าใช้จ่าย เป็นต้น

การจัดการและการแก้ไขการขาดเงินทุนระยะสั้น อาจทำได้ในลักษณะต่อไปนี้

- เร่งรัด ทวงถามลูกหนี้ที่ครบกำหนด จูงใจลูกหนี้ให้ชำระก่อนกำหนด โดย ให้ส่วนลด
- การควบคุมสินค้า และวัตถุดิบคงเหลือ มิให้มีจำนวนมากเกินไป เป็นเหตุให้

เงินทุนจม

- กู้ยืมจากสถาบันการเงินต่างๆ รวมทั้งกู้ยืมจากนายทุนเอกชน
- ใช้เอกสารสิทธิในการซื้อสินค้า แทนที่จะใช้เงินสด เช่น ตั๋วแลกเงิน ตั๋ว

สัญญาใช้เงิน หรือขอใช้เช็ค โดยลงวันที่ล่วงหน้า เป็นต้น

- ขายลดเอกสารสิทธิ เช่น ตั๋วแลกเงิน สัญญาใช้เงิน ที่ยังไม่ครบกำหนด เป็นต้น

2.2.2.3 การจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ

เป็นการบริหารเงินที่เกี่ยวกับการจัดสรรเงินทุนของธุรกิจ ไปลงทุนใน สินทรัพย์ประเภทต่างๆ เพื่อให้ธุรกิจมีความสามารถที่จะใช้สินทรัพย์มาชำระหนี้ได้ตาม กำหนดเวลา เรียกว่ามีสภาพคล่อง (Liquidity) และเพื่อให้มีการใช้เงินทุนไปลงทุนในสินทรัพย์ที่ ก่อให้เกิดประโยชน์เพิ่มขึ้น เรียกว่า มีความสามารถในการทำกำไร (Profitability) ธุรกิจจะมีสภาพ คล่องสูงเมื่อมีสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร หลักทรัพย์ ในความต้องการของตลาด ลูกหนี้และสินค้า เป็นต้น สภาพคล่องที่สูงจะช่วยลดความเสี่ยงทาง การเงิน อย่างไรก็ตามธุรกิจได้กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานไว้ว่ามีกำไรสูงสุด ซึ่งก็คือต้อง ลงทุนในส่วนของสินทรัพย์ถาวรจึงจะให้ผลตอบแทนมากกว่าการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน

ดังนั้นการจัดสรรเงินทุนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทั้งสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไรจึงไม่ใช่งานที่ง่ายนัก

2.2.3 ด้านการตลาด

2.2.3.1 ความหมายของการตลาด (Marketing Defind)

การตลาด หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ที่เกิดขึ้นมาโดยเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ต่อตลาดโดยตรง และเป็นความพยายามที่จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนต่างๆ เพื่อการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ คือการจะให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนนี้เองที่ต้องมีงานหลายๆ อย่างต้องทำ กล่าวคือ ผู้ขายจะต้องค้นหาว่าผู้ซื้ออยู่ที่ไหน มีใครบ้าง ต้องดูว่าความต้องการเป็นอย่างไร ต้องการอะไร จากนั้นก็ต้องออกแบบผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมให้เกิดความสนใจในผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการนำออกจำหน่าย การขนส่ง การเจรจาและอื่นๆ กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้เองรวมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การค้นหาลูกค้า การสื่อความหมาย การจำหน่าย การกำหนดราคา และการให้บริการ ล้วนเป็นงานสำคัญที่เป็นงานหลักของการตลาดทั้งสิ้น (Kotler, 2003:7-8)

2.2.3.2 แนวคิดทางการตลาด

แนวคิดทางการตลาดเป็นปรัชญาหรือทัศนคติ ความคิดในทางธุรกิจที่ให้ความสำคัญของการผลิต (Product Orientation) มาเป็นแนวความคิดที่ยอมรับว่าลูกค้าเป็นผู้มีความสำคัญเป็นอันดับแรก (Customer Orientation) การวางแผนนโยบายและการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดของบริษัทจะต้องจัดโดยมุ่งไปที่ความต้องการของลูกค้า แล้วต้องพยายามสนองความต้องการของลูกค้าให้เป็นที่พอใจมากที่สุด โดยมีกำไรพอสมควร (Resnable Profit) (คณาจารย์โปรแกรมบริหารธุรกิจ, 2541:130)

2.2.3.3 ส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix)

Kotler (2003:15) ได้ให้ความหมายของคำว่า " ส่วนผสมทางการตลาด " ไว้ดังนี้ ส่วนผสมทางการตลาด หมายถึง ปัจจัยหรือชุดของตัวแปรที่สามารถควบคุมได้ทางการตลาด ซึ่งปัจจุบันนำผสมกันเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าในตลาดเป้าหมาย

ส่วนผสมทางการตลาดจะมีตัวแปรหลักอยู่ 4 ตัว หรือนิยมเรียกกันว่า 4 P's ได้แก่

1) ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง สิ่งที่เสนอขายโดยธุรกิจ เพื่อสนองความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายอาจมีตัวตนหรือไม่มีก็ได้ ผลิตภัณฑ์จึงประกอบไปด้วย สินค้า บริการ ความคิด สถานที่องค์กรหรือบุคคล ส่วนที่สำคัญที่สุดของเรื่องผลิตภัณฑ์นี้มุ่งพยายามพัฒนาให้มีสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ โดยให้ลูกค้าปรารถนาซื้อซ้ำและมีความภักดีต่อ

ยี่ห้อของสินค้า ซึ่งต้องคำนึงถึงรูปลักษณะของผลิตภัณฑ์ คุณภาพ รูปแบบ ขนาด ตราสินค้า การบรรจุหีบห่อ การติดตั้ง การให้บริการ ฯลฯ

ประเภทของผลิตภัณฑ์ (Product Classification) การจำแนกประเภทของผลิตภัณฑ์ อาจใช้หลักเกณฑ์ หรือมาตรฐานในการจำแนกได้หลาย ๆ แบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้ประโยชน์ สาเหตุสำคัญที่ต้องมีการจำแนกประเภทของสินค้า เพื่อสะดวกในการศึกษา รายละเอียดเกี่ยวกับสินค้านั้น หรือเพื่อความสะดวกในการจัดส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix) ให้สอดคล้องกับกลุ่มตลาดเป้าหมาย ความนิยมทั่วไปแบ่งผลิตภัณฑ์ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ โดยถือกลุ่มเป้าหมายทางการตลาด (Market Target) เป็นเกณฑ์ในการจำแนกจุดประสงค์ในการซื้อสินค้าและบริการของลูกค้า ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

1.1) สินค้าอุปโภคบริโภค (Consumer Good) จำแนกออกได้เป็น 4 ประเภทคือ

1.1.1) สินค้าสะดวกซื้อ

1.1.2) สินค้าเปรียบเทียบซื้อ

1.1.3) สินค้าเจาะจงซื้อ

1.1.4) สินค้าไม่แสวงซื้อ

1.2) สินค้าอุตสาหกรรม (Industrial Good) แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ

1.2.1) ถาวรวัตถุที่ต้องการติดตั้ง

1.2.2) เครื่องมือประกอบ

1.2.3) วัตถุดิบ

1.2.4) วัสดุที่ใช้เป็นชิ้นส่วนประกอบหรือชิ้นส่วน

1.2.5) วัสดุใช้สอย

1.2.6) บริการ

2) การจัดจำหน่าย (Place หรือ Distribution) หมายถึง โครงสร้างของช่องทางที่ประกอบด้วยสถาบันและกิจกรรมใช้เพื่อเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์หรือสินค้าไปยังตลาด แม้ผลิตภัณฑ์ดีแต่หากไม่สามารถไปถึงทันเวลาและสถานที่ที่มีความต้องการแล้ว สินค้านั้นก็หมดความหมาย ดังนั้นการจัดจำหน่ายต้องพยายามให้ผู้บริโภคซื้อง่าย สะดวกสบาย รับประทานได้สะดวก มีข้อเสนอการใช้ และมีสินค้ากระจายอยู่ในทุกที่ที่มีความต้องการสินค้า แบ่งเป็น

2.1) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Distribution Channels) เป็นการเลือกวิธีการจำหน่ายว่าจะจัดจำหน่ายผ่านตัวกลางแบบไหนหรือไม่ ตัวกลางที่มีอยู่ คือ เอเจนต์ ผู้ค้าส่ง และผู้ค้าปลีก หลักในการเลือกแบ่งออกเป็น 2 วิธีคือ

2.1.1) การเลือกประเภทตัวกลาง หมายความว่า จะเลือกผ่านตัวกลาง ไต่บ้างจะผ่านทั้งหมดหรือไม่ผ่านเลย โดยจะจำหน่ายถึงตัวผู้ใช้โดยตรง การพิจารณาเลือกนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

- ประเภทสินค้า ถ้าหากสินค้าอุปโภคบริโภคก็มักจะเป็นช่องทางการจัดจำหน่าย ถ้าหากเป็นสินค้า อุตสาหกรรมก็นิยมจำหน่ายโดยตรง แต่บางชนิดก็ต้องผ่านตัวกลาง
- ความสามารถทางการตลาด ถ้าหากในฐานะผู้ผลิต หรือผู้แทนจำหน่ายรายใหม่ยังไม่มีความรู้ตลาดดี ก็อาจจะขายผ่านนายหน้าและผู้ค้าส่งเพื่อให้นายหน้าและผู้ค้าส่งหาลูกค้าร้านค้าปลีกให้ต่ออีกครั้งหนึ่ง ถ้าหากมีความชำนาญหรือเป็นที่รู้จักในวงการค้าปลีกหรือผู้ใช้คืออยู่แล้ว ก็อาจจะเลือกจำหน่ายได้ทุกทาง

2.1.2) เลือกตัวกลางระหว่างประเภทเดียวกัน หมายถึง ถ้าได้ตัดสินใจลงไปแล้วว่าจะขายผ่านเอเยนต์ต่างจังหวัดก็ต้องพิจารณาว่าในจังหวัดนั้นจะเลือกเอเยนต์รายใด ปัจจัยในการพิจารณาได้แก่

- ความสามารถในการจัดจำหน่ายสินค้าประเภทนั้น
- ความรู้เกี่ยวกับสินค้าประเภทนั้น
- ความสามารถในการค้าและดำเนินธุรกิจทั่วไป
- เครดิตฐานะทางการเงิน
- ความเต็มใจรับสินค้าไปจำหน่ายและความร่วมมือในการจัดจำหน่าย
- ชื่อเสียงในฐานะนักธุรกิจท้องถิ่นนั้น

3) สถานที่วางขาย (Selling Outlets) สถานที่วางขายโดยปกติ คือ สถานที่ขายปลีก และการขายปลีกส่วนใหญ่เป็นการขายสินค้าอุปโภค ยุทธวิธีเรื่องนี้คือ

3.1) การพิจารณาเลือกสถานที่วางขาย ซึ่งมีอยู่หลายประเภทด้วยกัน มีขนาดและทำเลที่ตั้งต่าง ๆ กัน เลือกให้เหมาะสมกับลักษณะของสินค้าซึ่งก็มีอยู่หลายแบบ สินค้าอุปโภคบริโภคมีอยู่ 3 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ สินค้าประจำวัน สินค้าเพื่อการเลือกซื้อ และสินค้าลักษณะพิเศษ

3.2) การจัดตกแต่งร้าน มีวิธีการคือ จัดตกแต่งร้านให้เป็นระเบียบที่ดึงดูดใจลูกค้า แยกประเภทสินค้าไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกในการมองหา จัดสินค้าไว้ในจุดที่ลูกค้ามองเห็นได้ง่าย หยิบง่าย สินค้าบางอย่างการจัดวางต้องอยู่ในจุดที่สามารถรักษารูปแบบสีสันและคุณภาพได้คงสภาพเดิม

4) ราคา (Price) หมายถึงมูลค่าสินค้าของผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงินหรือสิ่งที่ต้องจ่ายสำหรับการได้มาซึ่งบางสิ่ง มีการกำหนดราคาโดยพิจารณาทั้งลักษณะของการแข่งขันในตลาด

เป้าหมาย และปฏิกิริยาของลูกค้าในตลาดที่แตกต่างกันวิธีการที่เกี่ยวข้องในการกำหนดส่วนเพิ่ม (Markups) ส่วนลด (Discount) และเงื่อนไขการขาย (Terms of Sale) ราคาที่ดีคือราคาที่กลุ่มเป้าหมายยอมรับและเห็นว่าเหมาะสม

5) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อ เพื่อสร้างเจตคติและพฤติกรรมการซื้อการส่งเสริมการตลาดนี้เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร (Communicate) ให้ถึงตลาดเป้าหมายว่า ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการมีจำหน่ายที่ใดบ้าง ราคาเท่าใด การส่งเสริมการตลาดเป็นกิจกรรมการตลาดอีกอย่างหนึ่งที่มีบทบาทและความสำคัญมากที่สุด ในประเทศไทยขณะนี้ การกำหนดยุทธวิธีทางการตลาดมักจะมาลงอยู่ที่เรื่องการส่งเสริมการตลาด เพราะผู้บริโภคส่วนใหญ่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของการโฆษณาและการส่งเสริมการขาย สภาวะที่ก่อให้เกิดการวางกลยุทธ์ วิธีการส่งเสริมการขายมากขึ้นก็สืบเนื่องมาจาก

5.1) การแข่งขันทวีความรุนแรงขึ้นมาก สินค้าใหม่ ๆ ออกสู่ตลาดมากกว่าชิ้น ผู้ผลิตหรือผู้ขายจึงต้องหาวิธีที่จะรักษาระดับการขายของตนโดยวิธีการต่างๆ ทางการตลาด

5.2) เมื่อมีการนำสินค้าใหม่ออกสู่ตลาด ผู้ขายจำต้องโฆษณาสินค้าของตนพร้อมกับการส่งเสริมการขายไปด้วย ยิ่งเมื่อการขายเติบโตขึ้นก็จะยิ่งส่งเสริมการขายให้มากขึ้น เพื่อให้ได้ยอดขายสูงสุดและสร้างการยอมรับในสินค้านั้นให้เกิดแก่ผู้บริโภค

5.3) เมื่อผู้ขายต้องการเพิ่มยอดขาย อันเนื่องมาจากไม่พอใจยอดขายปัจจุบัน หรือยอดขายตกต่ำ

5.4) เพื่อสร้างความต้องการ (ที่เกินความจำเป็น) แก่ผู้ซื้อ เพื่อผลทางการขายที่สูงขึ้น

2.3.4 ด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอก

สมยศ นาวิการ (2525:22-40) ได้กล่าวว่าปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของธุรกิจนั้นเป็นงานที่ทำนายของผู้บริหารในการจัดการกับปัญหาดังกล่าว ที่จะต้องสนใจติดตามและทำความเข้าใจ และสามารถปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมดังกล่าวให้เอื้อประโยชน์ต่อการทำงานของธุรกิจได้เป็นอย่างดี ปัจจัยที่มีความสำคัญคือ

2.3.4.1 สภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจเป็นระบบที่ค่อนข้างจะซับซ้อนที่ประกอบขึ้นด้วยธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดเล็ก และไม่มีธุรกิจใดเลยที่มีขนาดใหญ่พอจะควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจได้ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะอยู่ในสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ รุ่งเรือง หรือเกิดเงิน

เพื่อก็ตาม ย่อมจะมีผลกระทบต่อระดับการว่างงาน ความต้องการของผู้บริโภค ภาษีอากร การใช้จ่ายของรัฐบาล และคอกเบี้ยอยู่เสมอ

แรงกดดันทางเศรษฐกิจไม่เพียงแต่จะมีผลกระทบต่อการค้าเงินงานของธุรกิจ แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะมีผลกระทบต่อความอยู่รอดของธุรกิจอีกด้วย ปัจจัยเหล่านี้ไม่สามารถจะควบคุมโดยธุรกิจได้ แรงกดดันทางด้านเศรษฐกิจภายในสภาพแวดล้อมของธุรกิจนั้น อาจจะแบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มหนึ่งผลกระทบต่อความต้องการสินค้าและบริการ ส่วนกลุ่มที่สองจะมาจากคู่แข่งภายในระบบเศรษฐกิจ

1) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความต้องการสินค้าและบริการ ธุรกิจจะอยู่รอดได้จำเป็นต้องมีอย่างใดอย่างหนึ่งคือความต้องการสินค้าและบริการของธุรกิจ มีปัจจัยหลายอย่างที่มีอิทธิพลต่อผู้บริโภค แบ่งเป็น

1.1) ความสามารถซื้อ (อำนาจซื้อ) จะถูกกำหนดขึ้นมาโดยระดับของการจ้างงานในระบบเศรษฐกิจ ภาษีเงินได้ การออม และระดับราคาสินค้า

1.2) การจ้างงานและเงินได้ เงินได้รวมของคนทั่ว ๆ ไปแล้วส่วนใหญ่ที่จะมาจากค่าจ้างและเงินเดือน ดังนั้นภายในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งหากว่ามีคนว่างงานอยู่เป็นจำนวนมากแล้ว ภาวะเศรษฐกิจในท้องที่นั้นจะต้องได้รับความกระทบกระเทือนอันเนื่องมาจากการลดลงของรายได้รวมและอำนาจซื้อของบุคคลภายในท้องที่นั้น

1.3) ภาษีอากร เนื่องจากรายได้รวมของบุคคลทั่วไปจะต้องนำมาใช้จ่าย การออม การเสียภาษี ดังนั้นเงินที่มีอยู่สำหรับการใช้จ่ายและการออมย่อมจะขึ้นอยู่กับจำนวนภาษีที่ต้องจ่ายให้กับรัฐบาล เงินได้ส่วนที่เหลือจากการเสียภาษีเรียกว่าเงินที่ใช้จ่ายได้และในกรณีที่รัฐบาลเก็บภาษีเพิ่มขึ้น เงินที่ใช้จ่ายได้และความสามารถในการซื้อย่อมลดลง

1.4) บุคคลใดก็ตามที่ทำการออมทรัพย์มากขึ้น ความสามารถในการซื้อย่อมลดลง

1.5) ราคาสินค้ามีอิทธิพลต่อความสามารถในการซื้อ ดังนั้นถ้าหากว่าระดับราคาสินค้าสูงขึ้น จะหมายความว่าอำนาจการซื้อของบุคคลลดลง

2.3.4.2 สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี

เทคโนโลยีใหม่ ๆ สามารถเปลี่ยนแปลงวิถีความเป็นอยู่ของประชาชนมีผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจ ส่งผลกระทบต่อการผลิตสินค้าและบริการ เช่น การผลิตรถยนต์มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วยในระบบการผลิต การใช้คอมพิวเตอร์ หุ่นยนต์ การสื่อสาร ส่งผลทำให้สังคมปัจจุบันเป็นสังคมทางข้อมูลข่าวสาร (Information Society) ระบบทางด่วนของข้อมูล (Information Highway) ทำให้ธุรกิจมีการสร้างระบบเครือข่ายข้อมูลข่าวสาร

เชื่อมโยงกันทั่วโลก ทำให้ระบบการติดต่อสื่อสารข้อมูลเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็วเอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ

2.3.4.3 สภาพแวดล้อมทางด้านรัฐบาล

สภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวกับการออกกฎระเบียบ นโยบายรัฐบาล การออกกฎหมายต่าง ๆ เช่น กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค การผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐานคุณภาพ การผลิตที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม กฎหมายที่เกี่ยวกับการโฆษณา การคุ้มครองทางด้านแรงงานตามกฎหมายแรงงาน เช่น การเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนเงินทดแทน การประกันบุคคลที่สาม เป็นต้น

2.3.4.4 สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม

วัฒนธรรมของประชากรแต่ละประเทศมีผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจ ความเชื่อ ค่านิยม ทักษะคิด ความคิด และวิถีความเป็นอยู่ของประชากรมีผลต่อความคิดและพฤติกรรมของผู้บริโภค วัฒนธรรมมีผลต่อความผูกพันความจงรักภักดีของพนักงานในองค์กร ซึ่งวัฒนธรรมของประชากรในแต่ละประเทศก็จะมีแตกต่างกันออกไป

2.3.4.5 สภาพแวดล้อมทางการแข่งขัน

ธุรกิจต้องมีการแข่งขันระหว่างกัน เครื่องมือการแข่งขันที่ใช้กันอยู่ส่วนมากคือการลดราคาสินค้า การเสนอสินค้าที่มีความแตกต่าง ทำเลที่ตั้ง การให้บริการ และการส่งเสริมการขายสินค้า

2.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของสหกรณ์

2.3.1 ความหมายของสหกรณ์

นิยามทางด้านความหมายของสหกรณ์นั้นมีนักวิชาการหลายท่านรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ไว้จำนวนมาก แต่ผู้วิจัยได้เลือกนิยามอ้างอิงที่สำคัญ ดังนี้

ความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

“สหกรณ์ หมายถึง องค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้น ด้วยการลงหุ้นร่วมกัน จัดการร่วมกันในการผลิต การจำหน่ายสินค้า หรือบริการตามความต้องการ หรือผลประโยชน์อย่างเดียวกันของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงได้หนึ่งเสียง ในการบริหารสหกรณ์ โดยไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์โคนม และหมายถึงคณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันและได้จดทะเบียนว่าด้วยกฎหมายสหกรณ์”

ความหมายตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

“สหกรณ์หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการ เพื่อประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ และสังคม โดยช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้”

ความหมายตามแนวคิดของกรมส่งเสริมสหกรณ์

สหกรณ์ หมายถึง องค์การของบรรดาบุคคล ซึ่งรวมกลุ่มกัน โดยสมัครใจในการดำเนิน วิชากิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

2.3.2 หลักการสหกรณ์

คุณค่าของสหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความ รับผิดชอบต่อกันเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็น เอกภาพสมาชิก สหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความ รับผิดชอบต่อสังคมและความเอื้ออาทรต่อกันโดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์

อุดมการณ์สหกรณ์ หมายถึง แนวความคิดที่เชื่อว่าวิธีการสหกรณ์จะช่วยแก้ปัญหาทาง เศรษฐกิจและสังคมของมวลสมาชิกให้มีความอยู่ดีกินดีและมีสันติสุข โดยการช่วยตนเองและ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

วิธีการสหกรณ์ หมายถึง การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทาง เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

หลักการสหกรณ์ หมายถึง แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์ เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการ (คณะกรรมการพัฒนาการ สหกรณ์แห่งชาติ.2546:24-25) ได้แก่

2.3.2.1 หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง

1) หวังตระหนักว่าการเข้าและออกจากการเป็นสมาชิก จะต้องเป็นไปโดยความ สมัครใจของบุคคล (คำว่า "บุคคล" หมายถึง ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล) ไม่ใช่ถูกชักจูง โน้มน้าว ล่อลวง บังคับ ช่มชู้จากผู้อื่น

2) อย่างไรก็ดี การกำหนดคุณสมบัติสมาชิกของสหกรณ์ต่างๆ เพื่อให้ได้บุคคล ที่เข้ามาเป็นสมาชิกแล้วสามารถร่วมกันดำเนินกิจกรรมในสหกรณ์ได้ และไม่สร้างปัญหาความเดือดร้อนให้แก่เพื่อนสมาชิกและสหกรณ์ ไม่ถือว่าขัดกับหลักการสหกรณ์ข้อนี้

3) สมาชิกสมทบนั้น ควรมีแต่เฉพาะกรณีของสหกรณ์บางประเภทที่มีลักษณะ พิเศษและจำเป็นเท่านั้น ไม่ควรให้มีในสหกรณ์ทั่วไปหรือทุกประเภท เพราะตามปกติสมาชิก

สมทบมาจากบุคคลซึ่งขาดคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกธรรมดา หากสหกรณ์ได้รับสมาชิกสมทบจำนวนมาก ก็อาจกระทบต่อการส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิกธรรมดาได้แม้ว่ากฎหมายจะได้ห้ามมิให้สมาชิกสมทบบมีสิทธิบางประการก็ตาม

2.3.2.2 หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย

พึงตระหนักกว่าเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนที่จะต้องร่วมแรงกายใจ และสติปัญญาในการดำเนินการและควบคุมดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ของสหกรณ์ตามวิถีทางประชาธิปไตย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านช่องทางหรือองค์กรต่างๆ เช่น คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการและที่ประชุมใหญ่

2.3.2.3 หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก

1) หลักการสหกรณ์ข้อนี้ มุ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนพึงตระหนักว่าบทบาทที่สำคัญของตนคือ การที่ต้องเป็นทั้งเจ้าของและลูกค้าในคนเดียวกัน (Co-owners and Customers) จึงต้องทำหน้าที่เป็นผู้สมทบทุน ผู้ควบคุม และผู้อุดหนุน หรือผู้ใช้บริการของสหกรณ์ มิใช่มาเป็นสมาชิกเพียงเพื่อมุ่งหวังได้รับประโยชน์จากสหกรณ์เท่านั้น

2) ในการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อความเป็นธรรมแก่สมาชิก ส่วนหนึ่งต้องกันไว้เป็นทุนสำรอง ซึ่งจะนำไปแบ่งกันมิได้ แต่เป็นทุนเพื่อพัฒนาสหกรณ์ของพวกเขาเอง ถือว่าเป็นทุนทางสังคม นอกนั้นอาจแบ่งเป็นเงินปันผลในอัตราจำกัด และเป็นเงินเฉลี่ยคืน ตามส่วนแห่งธุรกิจ

2.3.2.4 หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ

1) สมาชิก กรรมการและพนักงานสหกรณ์รวมทั้งหน่วยงานส่งเสริมสหกรณ์ต้องสำนึกและตระหนักอยู่เสมอว่าสหกรณ์เป็นองค์การช่วยตนเอง และปกครองตนเอง เพราะฉะนั้นสหกรณ์ต้องเป็นอิสระในการตัดสินใจ หรือทำสัญญาใด ตามเงื่อนไขที่สหกรณ์ยอมรับได้กับบุคคลภายนอกหรือรัฐบาล

2) การรับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากรัฐ หรือบุคคลภายนอกไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระของสหกรณ์ หากผู้ให้ความช่วยเหลือมุ่งหมายให้สหกรณ์ช่วยเหลือตนเองได้ และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย รวมทั้งธำรงไว้ซึ่งความเป็นตัวของตัวของสหกรณ์

2.3.2.5 หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ

1) หลักการข้อนี้เป็นจุดอ่อนของสหกรณ์ในประเทศไทยทุกระดับ ทั้งสหกรณ์ขั้นปฐมและสหกรณ์ขั้นสูง เพราะขาดแผนแม่บทในการพัฒนาการศึกษาทางสหกรณ์ให้เป็นบทบาท และความรับผิดชอบของขบวนการสหกรณ์อย่างแท้จริง ทั้งๆ ที่ได้ริเริ่มให้จัดตั้งกองทุน

สะสม จัดสภาพสหกรณ์จากกำไรของสหกรณ์มาตั้งแต่ พ.ศ. 2492 และแม้จะมีการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยและมีชุมนุมสหกรณ์ระดับชาติบ้างแล้วส่วนราชการที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็ยังคงดำเนินการให้การศึกษาและฝึกอบรมทางสหกรณ์แทบจะเรียกได้ว่า ซ้ำซ้อนกับขบวนการสหกรณ์โดยไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนให้ขบวนการสหกรณ์สามารถรับผิดชอบการให้การศึกษาและฝึกอบรมทางสหกรณ์ได้ด้วยตนเอง ในที่สุดโดยมีหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอตามความจำเป็นและเน้นการฝึกอบรมข้าราชการให้ปฏิบัติหน้าที่ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2) การศึกษาฝึกอบรมและสารสนเทศมีความมุ่งหมายและเน้นกลุ่มเป้าหมายดังนี้

2.1) การศึกษามุ่งให้สมาชิกและบุคคลทั่วไปซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่จะเป็นสมาชิกในอนาคต มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ รวมทั้งมีความสำนึก และตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกหรือ ให้เป็นผู้มีจิตวิญญูชนสหกรณ์

2.2) การฝึกอบรมมุ่งให้กรรมการ ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ มีความรู้ ความสามารถและทักษะรวมทั้งความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน

2.3) ส่วนสารสนเทศนั้นมุ่งให้บุคคลทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่เป็นผู้นำทางด้านความคิดเป็น เช่น ผู้นำชุมนุม นักหนังสือพิมพ์ นักเขียน ผู้นำองค์กร พัฒนาชุมชน ฯลฯ โดยเน้นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง

3) หลักสูตรและเนื้อหาของการศึกษาอบรม ควรครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมืองและวัฒนธรรม

2.3.2.6 หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์

1) แท้จริงการร่วมมือระหว่างสหกรณ์เป็นหลักการเดียวกันกับการร่วมมือระหว่างบุคคลธรรมดาในการจัดตั้งสหกรณ์นั่นเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดการประหยัดด้วยขนาด มีอำนาจการต่อรองสูงขึ้นและนำไปสู่การรับใช้สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) การร่วมมือระหว่างสหกรณ์อาจทำได้ทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง ในแนวนอนสหกรณ์ทุกสหกรณ์ไม่ว่าเป็นประเภทเดียวกันหรือไม่ สามารถร่วมมือกันได้ในทุกระดับเพื่อประโยชน์สูงสุดของสมาชิกและขบวนการสหกรณ์ในแนวตั้งสหกรณ์ท้องถิ่นประเภทเดียวกันควรรวมตัวกันทางธุรกิจเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ และสหกรณ์ทุกประเภท ทุกระดับ ทุกสหกรณ์ควรรวมตัวกันเป็นองค์การสหกรณ์สูงสุด (Apex Organization) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมด้านอุดมการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม การส่งเสริมแนะนำ การกำกับดูแล การตรวจสอบการวิจัยและการพัฒนา ฯลฯ

3) วัตถุประสงค์สำคัญของการร่วมมือระหว่างสหกรณ์ คือ เพื่อให้สหกรณ์มีความสามารถในการสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นสหกรณ์ท้องถิ่นแต่ละสหกรณ์และสหกรณ์ชั้นสูงต้องเป็นสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน มีชีวิตชีวา (Viable and Sustainable) และร่วมมือกันในลักษณะของ "ระบบรวม" หรือเป็นเอกภาพ

2.3.2.7 หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน

1) สหกรณ์เป็นองค์การทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่สหกรณ์ตั้งอยู่ เพราะฉะนั้น การดำเนินงานของสหกรณ์ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนนั้นๆ ซึ่งหมายความว่า เป็นการพัฒนา ที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ หรือเป็นการพัฒนาที่สนองความต้องการและความใฝ่ฝันของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำลายโอกาสความสามารถและอนาคตของคนรุ่นหลัง

2) เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ก็เป็นสมาชิกของชุมชนนั่นเอง สหกรณ์จึงควรมีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนนั้นแบบยั่งยืน

2.3.3 ประเภทของสหกรณ์

2.3.3.1 สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตร รวมกันจัด ตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น จากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินทำกินมากกว่าเดิม หรือได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การใช้ยาปราบศัตรูพืชการเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพ ผลผลิต ที่ได้จึงเป็นไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการอนามัย

2.3.3.2 สหกรณ์ประมง คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ชาวประมงเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ซึ่งชาวประมงแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ตามลำพัง บุคคลเหล่านี้จึงรวมตัวกัน โดยยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.3.3.3 สหกรณ์นิคม คือ สหกรณ์การเกษตรในรูปแบบหนึ่ง ที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร การจัดสร้างปัจจัยพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่อยู่อาศัยควบคู่ไปกับการดำเนินการจัดหาสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและสิ่งของที่จำเป็น การแปรรูปการเกษตร การส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกิจการให้บริการสาธารณสุขแก่สมาชิก

2.3.3.4 สหกรณ์ร้านค้า คือ สหกรณ์ที่มีผู้บริโภคร่วมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาสินค้า เครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป โดยจดทะเบียนตามกฎหมาย สหกรณ์ในประเภท สหกรณ์ร้านค้า มีสภาพเป็นนิติบุคคลซึ่งสมาชิกผู้ถือหุ้นทุกคนเป็นเจ้าของ สมาชิกลงทุนร่วมกันในสหกรณ์ด้วยความสมัครใจเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคและเพื่อผุดงฐานะทางเศรษฐกิจของตนและหมู่คณะ

2.3.3.5 สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลซึ่งมีอาชีพอย่างเดียวกันหรือที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็นหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์นอกวงและได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ สามารถกู้ยืมเงินได้เมื่อเกิดความจำเป็นตาม หลักการช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.3.3.6 สหกรณ์บริการ คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ โดยมีประชาชนไม่น้อยกว่า 10 คน ที่มีอาชีพอย่างเดียวกัน ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องเดียวกัน รวมตัวกันโดย ชัดหลักการประหยัด การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ ปัญหาต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงในอาชีพต่อไป

2.3.3.7 สหกรณ์เครดิตยูเนียน คือ สหกรณ์เอนกประสงค์ ตั้งขึ้นโดยความสมัครใจของสมาชิกที่อยู่ในวงสัมพันธ์เดียวกัน เช่น อาศัยในชุมชนเดียวกัน ประกอบอาชีพเดียวกัน หรือในสถานที่เดียวกัน หรือมีกิจกรรมร่วมกันเพื่อการรู้จักช่วยเหลือตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นให้สมาชิกประหยัดและเก็บออม เป็นการรู้จักช่วยตนเองเป็นเบื้องต้นและเป็นพื้นฐานในการสร้างความมั่นคงแก่ตนเองและครอบครัว

2.3.4 ข้อเปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์กับองค์กรธุรกิจรูปแบบอื่น

สหกรณ์กับองค์กรธุรกิจรูปแบบอื่น มีลักษณะคล้ายกัน ในข้อที่มีการรวมทุนและมีการประกอบธุรกิจซื้อ-ขาย แต่มีหลักการที่แตกต่างกันหลายประการ ดังต่อไปนี้ (คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ. 2546:24-25)

2.3.4.1 สหกรณ์กับห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด

1) วัตถุประสงค์ การรวมกันเป็นสหกรณ์มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการ ให้บริการแก่สมาชิกเป็นส่วนใหญ่ ส่วนบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนรวบรวมผู้ถือหุ้นจัดตั้งขึ้น เพื่อทำการค้ากับบุคคลภายนอก

2) ลักษณะการรวม สหกรณ์เป็นองค์กรของผู้มีกำลังทรัพย์น้อย ไม่อาจถือเอาทุนเป็นหลักในการรวมได้ สหกรณ์ถือว่าการรวมกันเป็นหลักฐานสำคัญ และเพื่อให้กลุ่มคนที่รวมกันมีกำลังเข้มแข็ง สหกรณ์จึงต้องมีการกำหนดและคัดเลือกลักษณะตลอดจนคุณสมบัติของสมาชิกที่จะ

เข้าร่วมในสหกรณ์ ส่วนในบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนนั้นถือหลักการรวมทุนเป็นสำคัญ บุคคลที่มีเงินสามารถเข้าถือหุ้นของบริษัทได้ ไม่เลืกว่าบุคคลนั้นจะมีลักษณะนิสัยอย่างไรหรืออยู่ใกล้ไกลเพียงใด การรวมกันเป็นสหกรณ์เป็นการรวมของผู้ที่อ่อนแอในทางทรัพย์สินให้มีกำลังเข้มแข็งขึ้น เพื่อมิให้ถูกเอาเปรียบ ส่วนการรวมกันของบริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนเป็นการรวมผู้ที่มีกำลังทรัพย์สินอยู่แล้ว ให้มีกำลังเข้มแข็งยิ่งขึ้น เพื่อทำการค้าหากำไร

3) หุ้นและมูลค่าหุ้น หุ้นของสหกรณ์ไม่มีกฎหมายบังคับว่าจะต้องกำหนดจำนวนหุ้นเรือนหุ้นไว้ก่อนที่จะจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์จึงมีหุ้นที่จะจำหน่ายให้แก่สมาชิกใหม่อยู่เสมอ ราคาหุ้นของสหกรณ์จะคงที่ มูลค่าหุ้นของสหกรณ์ มักกำหนดไว้ค่อนข้างต่ำเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีกำลังทรัพย์สินน้อยเข้าเป็นสมาชิกได้ สำหรับหุ้นของบริษัทจำกัด มีกฎหมายบังคับให้ต้องกำหนดจำนวนหุ้นเรือนหุ้น และต้องมีผู้จองหุ้นไว้ครบจำนวนก่อนจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทด้วยเหตุนี้ถ้ากิจกรรมของบริษัทสามารถจ่ายเงินปันผลได้สูงก็มีความต้องการซื้อหุ้นของบริษัทจึงอาจขึ้นลงได้เหมือนสินค้าอย่างหนึ่ง นอกจากนี้มูลค่าหุ้นของบริษัทมักกำหนดไว้สูงเพื่อให้เงินทุนตามจำนวนที่ต้องการ โดยคนถือหุ้นจะมีจำนวนมากหรือน้อยไม่ถือเป็นข้อสำคัญ

4) การควบคุมและการออกเสียง สหกรณ์ถือหลักการรวมคนจึงให้ความเคารพต่อสิทธิของบุคคลเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้สมาชิกของสหกรณ์ทุกคน ไม่ว่าจะถือหุ้นมากหรือน้อยย่อมมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนให้สหกรณ์ได้คนละหนึ่งเสียงเหมือนกันหมดยกเว้นผู้แทนสหกรณ์ในระดับชุมนุมสหกรณ์อาจให้มีเสียงเพิ่มขึ้นตามระบบสัดส่วน ตามที่กำหนดในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์นั้นก็ได้ (มาตรา 106) และสมาชิกต้องมาใช้สิทธิออกเสียงด้วยตนเอง จะมอบให้บุคคลอื่นมาออกเสียงแทนไม่ได้ ดังนั้นอำนาจในสหกรณ์จึงตกอยู่กับเสียงข้างมากของสมาชิก ส่วนบริษัทจำกัด และห้างหุ้นส่วน ซึ่งถือหลักการรวมทุนจึงให้ความเคารพในเงินทุนค่าหุ้นเป็นสำคัญ โดยการให้สิทธิออกเสียงตามจำนวนหุ้นที่ถือ และยังสามารถมอบให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาออกเสียงแทนได้ อำนาจในบริษัทจึงตกอยู่กับผู้ถือหุ้นมาก กล่าวคือทุนมีบทบาทในการประชุมด้วยนั่นเอง

5) การแบ่งกำไร จากการที่สมาชิกทำธุรกิจซื้อขายกับสหกรณ์จึงทำให้เกิดกำไรหรือเงินส่วนเกินขึ้น ดังนั้นการแบ่งกำไรของสหกรณ์จึงเท่ากับการจ่ายคืนส่วนที่สหกรณ์รับเกินให้สมาชิกในรูปการจ่ายเงินเฉลี่ยคืน ตามส่วนแห่งปริมาณธุรกิจที่สมาชิกทำกับสหกรณ์และจำนวนหุ้นที่ถือ สำหรับบริษัทจำกัดจะทำการติดต่อซื้อขายกับบุคคลภายนอกสมาชิกบริษัทลงทุนถือหุ้นในบริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด จึงถือหลักการแบ่งเงินปันผลตามหุ้นที่ถือ ไม่ได้คำนึงถึงว่าผู้ถือหุ้นจะมีการติดต่อซื้อขายกับบริษัทหรือไม่

ตารางที่ 2.2 เปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างระหว่างสหกรณ์กับห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด

ลักษณะ	สหกรณ์	ห้างหุ้นส่วน/บริษัท จำกัด
1. วัตถุประสงค์	ดำเนินธุรกิจและบริการเพื่อช่วยเหลือสมาชิก ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ	ดำเนินธุรกิจเพื่อการค้า ทำธุรกิจกับบุคคลภายนอกเพื่อแสวงหากำไรให้มากที่สุด
2. ลักษณะการรวมกัน	มุ่งด้านการรวบรวมคนมากกว่าทุน	มุ่งด้านการรวบรวมทุนต้องการทุนในการดำเนินงานมาก
3. หุ้นและมูลค่าหุ้น	ราคาหุ้นคงที่และมีอัตราต่ำเพื่อให้ทุกคนสามารถซื้อหุ้นได้ หุ้นมีจำนวนไม่จำกัด	ราคาหุ้นเปลี่ยนแปลงตามฐานะของกิจการ จำนวนหุ้นมีจำกัด
4. การควบคุม และการออกเสียง	ควบคุมตามแบบประชาธิปไตย สมาชิกออกเสียงได้คนหนึ่งเสียง (ยกเว้นระดับชุมนุมสหกรณ์) และออกเสียงแทนกันไม่ได้	ออกเสียงได้ตามจำนวนหุ้นที่ถือและออกเสียงแทนกันได้
5. การแบ่งกำไร	การแบ่งกำไรจะแบ่งตามความมากน้อยของการทำธุรกิจกับสหกรณ์ และจำนวนหุ้นที่ถือ	การแบ่งกำไร แบ่งตามจำนวนหุ้นที่ถือ หากถือหุ้นมากก็จะได้เงินปันผลคืนมาก

ที่มา : กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2551)

2.3.4.2 สหกรณ์กับรัฐวิสาหกิจ

การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ จะดำเนินการ โดยรัฐบาลหรือในนามของรัฐบาล ไม่ใช่กิจกรรมของเอกชน งานของรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับเรื่องสาธารณูปโภค เช่น การรถไฟ การสื่อสาร ไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ เป็นต้น กิจการเหล่านี้มุ่งในด้านให้สวัสดิการแก่ประชาชน ส่วนสหกรณ์นั้นเป็นของสมาชิกดำเนินธุรกิจ เพื่อต้องการจะช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแก่สมาชิก

2.3.4.3 สหกรณ์กับองค์กรการกุศล

องค์กรการกุศลมีจุดมุ่งหมายเพื่อสงเคราะห์ผู้ยากจนหรือทุพพลภาพให้พ้นจากความยากลำบาก เป็นการช่วยเหลือจากภายนอก ไม่ใช่เป็นการส่งเสริมให้ช่วยตนเอง จึงอาจจะทำให้ผู้ได้รับการสงเคราะห์มีลักษณะนิสัยอ่อนแอหลงไปอีก ส่วนสหกรณ์นั้นส่งเสริมให้สมาชิกมีลักษณะนิสัยเข้มแข็งนอกจากนี้ประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ย่อมถาวรกว่าการช่วยเหลือขององค์กรการกุศล

2.3.4.4 สหกรณ์กับสหภาพแรงงาน

ในสหภาพแรงงานบรรดาลูกจ้างจะรวมกันโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้เกิดกำลังเป็นปึกแผ่น เพื่อต่อรองกับนายจ้างในเรื่องผลประโยชน์ของการทำงานหรือสวัสดิการของลูกจ้าง บางครั้งอาจใช้วิธีการรุนแรงเพื่อบังคับให้นายจ้างปฏิบัติตามที่ลูกจ้างเรียกร้อง สำหรับการร่วมมือกันแบบสหกรณ์นั้นสมาชิกจะร่วมมือกันจัดการประกอบการขึ้น แล้วสมาชิกก็อาศัยบริการนั้นให้เป็นประโยชน์แก่อาชีพหรือการครองชีพของสมาชิกร่วมกัน การทำงานของสหกรณ์เป็นวิธีการที่ไม่ก่อความเดือดร้อนหรือเรียกร้องให้ใครช่วยแต่จะติดต่อกับบุคคลภายนอกเกี่ยวกับธุรกิจซื้อขายตามปกติ

2.3.5 สหกรณ์กองทุนสวนยาง

นับจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง(สกย.) ได้ให้ความช่วยเหลือชาวสวนยาง มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 โดยมีภารกิจเริ่มแรก ได้มุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงพันธุ์ยางเก่า ให้เป็นยางพันธุ์ดี ที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูงกว่าเดิม จากผลการดำเนินงานของ สกย. มา 39 ปี ทำให้ประเทศไทยมีเนื้อที่สวนยางกว่า 12 ล้านไร่ เป็นผลให้ผลผลิตยางพาราของไทย มากเป็นอันดับหนึ่งของโลก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา

ปี พ.ศ. 2535 - 2536 ได้เกิดภาวะราคายางตกต่ำอย่างยิ่ง ราคายางแผ่นดิบลดลงอย่างมาก เหลือราคาเพียง 12 - 13 บาท/กิโลกรัม ในขณะที่มีการวิเคราะห์ด้านต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบ ในเวลานั้น เท่ากับ 17 บาท/กิโลกรัม ด้วยเหตุนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาระยะยาว โดยในการประชุมคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ครั้งที่ 4/2536 เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2536 มีมติให้ สกย. ดำเนินการก่อสร้างโรงงานผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง/รมควันในปี 2537 จำนวน 300 โรง ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2537 ให้ สกย. ดำเนินงานก่อสร้างโรงงานผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง/รมควันในปี 2538 จำนวน 400 โรง โดยที่รัฐให้การสนับสนุนงบประมาณ เกี่ยวกับการก่อสร้างอาคาร โรงอบ/รมยาง และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการผลิต ส่วนเกษตรกรชาวสวนยาง จะต้องขอจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ในรูปของสหกรณ์ กองทุนสวนยาง จำกัด

2.4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการแปรรูปยางแผ่นรมควัน

การแปรรูปยางแผ่นรมควันนั้นเริ่มตั้งแต่รวบรวมน้ำยางสดจากสวนแล้วกรองเพื่อแยกสิ่งสกปรก และสิ่งเจือปน เดิมสารทำให้น้ำยางจับตัว ริดเป็นแผ่นแล้วทำให้แห้ง โดยอาจทำเป็นยางแผ่นดิบ ยางแผ่นผึ่งแห้ง หรือยางแผ่นรมควัน ซึ่งมีกระบวนการในการผลิตดังนี้ (สถาบันวิจัยยาง.2550:113-116)

2.4.1 การทำยางแผ่นดิบ

คุณภาพของยางแผ่นดิบขึ้นอยู่กับวิธีการผลิต ราคาภายในท้องตลาดก็แตกต่างกันไปตามคุณภาพของแผ่นยาง ดังนั้นถ้าเกษตรกรเจ้าของสวนยางสามารถผลิตยางแผ่นคุณภาพดีออกจำหน่าย ก็จะได้ราคาสูงกว่ายางแผ่นที่มีคุณภาพต่ำ การทำยางแผ่นชั้นดีนั้นมีหลักการคือ ทำยางให้สะอาด รีดแผ่นยางให้บาง สีของแผ่นยางสม่ำเสมอ ใช้น้ำและน้ำกรดถูกอัตราส่วน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมน้ำยาง

- 1) ควรเช็ดด้วยยางให้สะอาดก่อนรองรับน้ำยาง
- 2) ทำความสะอาดถังเก็บน้ำยางก่อนใช้ทุกครั้ง
- 3) อย่าใส่ขี้ยางหรือใบไม้ลงในถังเก็บน้ำยาง จะทำให้ยางสกปรก จับตัวเป็นก้อนเร็ว กรองน้ำยางได้ยาก

4) ถังเก็บน้ำยางควรมีฝาปิด เพื่อป้องกันมิให้น้ำยางล้นออกมานอกถังในระหว่างนำไปยังโรงทำยางแผ่น

ขั้นตอนที่ 2 การทำความสะอาดเครื่องมือ

ต้องทำความสะอาดเครื่องมือทำยางแผ่นทุกชนิด ก่อนและหลังจากใช้งานแล้ว เครื่องมือการทำยางแผ่นควรให้เบี่ยงน้ำทุกครั้งก่อนใช้เพื่อความสะดวกในการทำมาสะอาดหลังใช้เสร็จ

เครื่องมือที่จำเป็นในการทำยางแผ่น

- 1) เครื่องกรองลวดเบอร์ 40 และ 60
- 2) ตะก (ถาดใส่น้ำยางเพื่อรอให้ยางแข็งตัว)
- 3) ถังสำหรับใส่น้ำและน้ำยาง
- 4) โต้ขนาดยาง
- 5) เครื่องรีดชนิดสั้นและชนิดดอก
- 6) โรงเรือนหรือเพิงอย่างง่าย ๆ
- 7) กระจังตวงน้ำยางและน้ำ
- 8) ใบบายสำหรับกวนน้ำยาง
- 9) ภาชนะผสมน้ำกรด

ขั้นตอนที่ 3 การกรองน้ำยาง

กรองน้ำยางด้วยเครื่องกรองลวดเบอร์ 40 และ 60 เพื่อเอาสิ่งสกปรกออก โดยวางเครื่องกรองซ้อนกัน 2 ชั้น เบอร์ 40 ไว้ข้างบน และเบอร์ 60 ไว้ข้างล่าง

ขั้นตอนที่ 4 การตวงน้ำยางใส่ตะก

ตวงน้ำยางที่กรองแล้ว ใส่ในตะกที่สะอาด ตะกละ 3 ลิตร

ขั้นตอนที่ 5 การผสมน้ำกับน้ำยาง

เติมน้ำสะอาดลงในตะกที่ใส่น้ำยางไว้แล้วตะกละ 2 ลิตร จะได้อัตรา

ส่วนผสมระหว่างน้ำยางกับน้ำในอัตรา 3 ส่วนต่อ 2 ส่วน (อัตราส่วนผสมอาจเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับปริมาณเนื้อยางแห้งในน้ำยาง)

ขั้นตอนที่ 6 การเลือกใช้น้ำกรดและการผสมน้ำกรด

เพื่อให้ยางแข็งตัวและได้ยางแผ่นที่คุณภาพดี ตรงตามความต้องการของผู้ซื้อ หรือโรงงานอุตสาหกรรม ควรเลือกใช้กรด “ฟอร์มิก” ชนิดความเข้มข้น 90%

ข้อดีของกรดฟอร์มิก คือ

- 1) ยางแผ่นแข็งตัวสม่ำเสมอ หากทำให้เจือจางด้วยน้ำสะอาดที่ถูกต้อง
- 2) สามารถระเหยได้ ไม่ตกค้างในแผ่นยาง
- 3) ไม่ทำให้แผ่นยางเหนียวเหนอะ
- 4) สมบัติและความยืดหยุ่นของแผ่นยางคงเดิม
- 5) ไม่ทำให้โรงเรือนและแผ่นยางมีกลิ่นเหม็น
- 6) ไม่ทำให้เครื่องมือและอุปกรณ์เสียหายมากนัก จะทำให้อายุการใช้งาน

ยาวนาน

การผสมกรดฟอร์มิก เพื่อให้ยางแข็งตัวในเวลา 30-45 นาที ควรผสมกรดฟอร์มิกในอัตราส่วนกรดฟอร์มิก 30 มิลลิลิตร (2 ช้อนแกง) ผสมน้ำสะอาด 1,170 มิลลิลิตร (3 กระป๋องนม) หรือเตรียมกรดฟอร์มิกในอัตราส่วนน้ำหนักกรด 0.2-0.5 กรัม ผสมในน้ำสะอาด 100 มิลลิลิตร แล้วกวนให้เข้ากัน โดยเทกรดลงในน้ำและควรใช้ภาชนะที่เป็นกระเบื้องเคลือบหรือเกลลอนพลาสติกในการผสม

ขั้นตอนที่ 7 การใช้น้ำกรดผสมน้ำยาง

ใช้ใบพายกวนน้ำยางในตะก 1-2 เที้ยว แล้วตวงน้ำกรดที่ผสมแล้ว 390 มิลลิลิตร (1 กระป๋องนม) หรืออัตราการใช้กรดฟอร์มิก 0.2-0.6 กรัม ต่อเนื้อยางแห้ง 100 กรัม เทลงในน้ำยางให้ทั่วตะกขณะที่เทน้ำกรดใช้ใบพายกวนน้ำยางไปประมาณ 6 เที้ยว (น้ำกรดฟอร์มิก 1 ขวด ทำแผ่นยางได้ประมาณ 90 - 100 แผ่น)

ขั้นตอนที่ 8 การกวาดฟองน้ำยาง

ขณะกวนน้ำยางจะมีฟองเกิดขึ้น ใช้ใบพายกวาดฟองออกจากตะกให้หมด เก็บรวบรวมใส่ภาชนะไว้ขายเป็นเศษยางชั้นดี ถ้าไม่กวาดฟองน้ำยางออก เมื่อน้ำยางไปรมควันจะเห็นฟองอากาศในแผ่นยาง ทำให้ได้ยางชั้นต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

ขั้นตอนที่ 9 การใช้วัสดุปิดตะกอน

ควรใช้แผ่นสังกะสี หรือวัสดุอื่นใดก็ได้ปิดตะกอนเพื่อป้องกันมิให้ฝุ่นละออง หรือสิ่งสกปรกตกลงในน้ำยางที่กำลังจับตัว ทั้งไว้ประมาณ 30 - 45 นาที

ขั้นตอนที่ 10 การนวดแผ่นยาง

เมื่อยางจับตัวแล้ว ก่อนนำไปนวดควรรินน้ำสะอาดหล่อไว้ทุกตะกอนเพื่อสะดวก ในการเทแห้งยางออกจากตะกอน การนวดยางควรนวดแผ่นยางบนโต๊ะที่สะอาด ซึ่งปูด้วยอลูมิเนียม หรือแผ่นสังกะสี นวดด้วยมือ หรือไม้กลมแล้วแต่ถนัด นวดยางให้หนาประมาณ 1 เซนติเมตร

ขั้นตอนที่ 11 การรีดแผ่นยาง

นำยางแผ่นที่ผ่านการล้างแล้วมารีดด้วยเครื่องรีดยางซึ่งประกอบด้วยลูกกลิ้งผิว เรียบ 4-5 คู่ รีดให้บางประมาณ 3-4 มิลลิเมตรและลูกกลิ้งลายดอกอีก 1 คู่สุดท้ายเพื่อรีดให้ยางมี ความหนา ประมาณ 2-3 มิลลิเมตร ในกระบวนการนี้มีการสเปรย์น้ำ เพื่อหล่อลื่นในขณะที่รีดยาง จากนั้นล้างน้ำอีกครั้งและนำไปผึ่งลมเป็นเวลา 1 วัน

ขั้นตอนที่ 12 การล้างแผ่นยาง

แผ่นยางที่รีดดอกแล้ว ควรล้างด้วยน้ำสะอาดเพื่อล้างน้ำกรดและสิ่งสกปรกที่ ติดอยู่ตามผิวของแผ่นยางออกให้หมด

ขั้นตอนที่ 13 การผึ่งแผ่นยาง

แผ่นยางที่ล้างด้วยน้ำสะอาดแล้ว ควรนำมาผึ่งไว้ในที่ร่ม ไม่ควรนำออกไปผึ่ง หรือตากไว้กลางแจ้ง เพราะจะทำให้ยางแผ่นเสื่อมคุณภาพได้ง่าย อย่างไรก็ตามแผ่นยางบนพื้น หรือพาด แผ่นยางในที่ที่มีฝุ่น หรือถูกสิ่งสกปรกได้ง่าย

ขั้นตอนที่ 14 การเก็บยางแผ่นเพื่อรอจำหน่าย

หลังจากผึ่งยางแผ่นไว้ประมาณ 6 ชั่วโมง ให้เก็บรวบรวมยางแผ่นดิบ โดยพาด ไว้บนราวในโรงเรือนเพื่อรอจำหน่าย (ถ้ามีโรงรมให้นำเข้ารมควันหรืออาจจะอบยางในโรงอบ พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อให้ยางแผ่นดิบแห้งป้องกันเชื้อรา และสามารถเก็บไว้ได้นาน)

หากเกษตรกรเจ้าของสวนยางจะขายยางแผ่นดิบให้ได้ราคาสูง จำเป็นอย่างยิ่งที่ จะทำยางแผ่นให้มีคุณภาพดีและรวมกลุ่มกันขายยางแผ่นดิบร่วมกันคราวละมาก ๆ

2.4.2 ลักษณะของยางแผ่นคุณภาพดี

- 1) แผ่นยางสะอาด ไม่มีรอยคราบน้ำกรด หรือเหนียวเยิ้ม เมื่อยกแผ่นยางขึ้น ส่องดูต้องไม่มีสิ่งสกปรกหรือจุดดำเจือปนในเนื้อยางและต้องไม่มีจุดฟองอากาศ
- 2) แผ่นบาง ความหนาของแผ่น 2.8-3.2 มิลลิเมตร แผ่นยางเป็นรูป สี่เหลี่ยมผืนผ้า ความกว้าง 40-45 เซนติเมตร ยาว 80-85 เซนติเมตร

3) เนื้อยางแห้งใส สีของแผ่นยางสม่ำเสมอเป็นสีเดียวกันตลอดแผ่น ไม่ต่างดำหรือสลับลายหรือมีสีคล้ำจนเกินไป

4) แผ่นยางมีลายดอกนูนเด่นชัด มีความยืดหยุ่น เมื่อดึงแผ่นยางออกดู เนื้อยางจะต้องไม่ขาดง่ายหรือเป็นรูพรุน

ตารางที่ 2.3 มาตรฐานยางแผ่นดิบคุณภาพต่างๆ

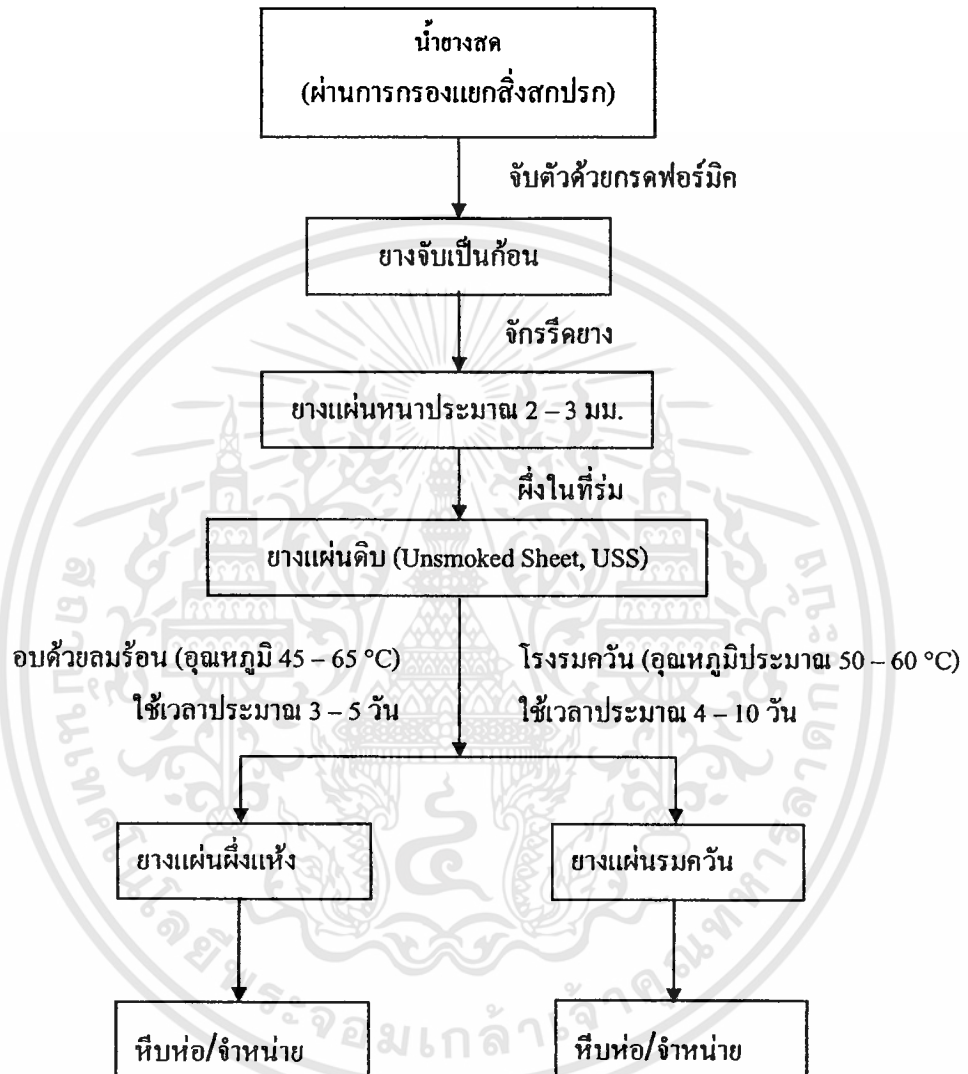
รายการ	คุณภาพ			
	1	2	3	4
1. ความสะอาดแผ่น สิ่งสกปรกในแผ่น ฟองอากาศในแผ่น	100% 0% 0%	100% เล็กน้อย เล็กน้อย	100% เล็กน้อย เล็กน้อย	100% มีบ้าง มีบ้าง
2 ขนาดความหนาของแผ่นไม่เกิน (มิลลิเมตร)	3	4	4	4
3 ความชื้นในแผ่นยางไม่เกิน (เปอร์เซ็นต์)	1.5	2	3	4.5
4 สีของเนื้อยาง ความคล้ำ รอยต่างดำ	ใส 0 0	สม่ำเสมอ อาจมีบ้าง อาจมีบ้าง	ไม่ใสนัก คล้ำ ค่อนข้างทึบ	ไม่ใส คล้ำ ทึบ
5 แผ่นยืดหยุ่น ลายดอกแผ่นที่ปรากฏ	ดี ชัด	ดี ชัด	ดี ชัด	ดี ชัด

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สถาบันวิจัยยาง. 2550:116)

2.4.3 การผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง / ยางแผ่นรมควัน

นำยางแผ่นที่ผึ่งลมแล้วไปอบรมควันในห้องอบที่มีอุณหภูมิประมาณ 50-60°C โดยความร้อนและควันที่ใช้ในการรมยางให้แห้งได้จากการเผาไม้พินในเตาเผา ซึ่งสามารถควบคุมการลุกไหม้ของไม้พินเพื่อให้ได้ความร้อนตามต้องการ โดยการเปิด หรือปิดช่องให้อากาศเข้าทางประตูใส่พิน โดยความร้อนและควันจากเตาเผา จะถูกส่งมาตามท่อซีเมนต์ปล่องควันสู่ห้องอบ โดยทั่วไปใช้ระยะเวลาในการรมควันประมาณ 4-12 วัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณภาพและความชื้นของยางแผ่นดิบจน

แผ่นยางสุกได้ผลิตภัณฑ์ที่เรียกว่า ยางแผ่นรมควันกรรมวิธีการผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง/ยางแผ่นรมควัน แสดงไว้ในภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.3 กรรมวิธีการผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง/ยางแผ่นรมควัน

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สถาบันวิจัยยาง.

2550:117)

2.4.4 มาตรฐานยางแผ่นรมควัน

การคัดแยกเกรดยางแผ่นรมควันไม่มีมาตรฐานการตรวจสอบคุณภาพยางที่แน่นอน การกำหนดชั้นยางชนิดต่างๆกระทำโดยใช้สายตาในการพิจารณา ซึ่งต้องอาศัยความชำนาญและประสบการณ์พอสมควร ทั้งนี้มีมาตรฐานยางแผ่นรมควันที่สามารถแบ่งได้เป็น 3 ชั้นดังนี้

ตารางที่ 2.4 มาตรฐานยางแผ่นรมควันชั้น 1 – 3

สมบัติ	ชั้น 1	ชั้น 2	ชั้น 3
การขึ้นรา	ต้องไม่มีราหรือมีราแห้งเล็กน้อย เฉพาะผิวของแผ่นยางที่ใช้ห่อ	มีราสนิมได้เล็กน้อย หรือมีราแห้งที่แผ่นยางที่ใช้ห่อ แต่ไม่เกิน 5% ของตัวอย่างที่ตรวจ	มีราสนิมได้เล็กน้อย หรือมีราแห้งที่แผ่นยางที่ใช้ห่อ แต่ไม่เกิน 10% ของตัวอย่างที่ตรวจ
สมบัติของยางแผ่น	<ul style="list-style-type: none"> - แห้ง - เนื้อแข็ง - ไม่มีจุดพอง - ไม่มีกรวดทราย - ไม่มีสิ่งปนเปื้อน - ไม่มีตำหนิใด ๆ - สะอาด - ไม่มีราสนิม 	<ul style="list-style-type: none"> - แห้ง - เนื้อแข็ง - ไม่มีจุดพอง - ไม่มีกรวดทราย - ไม่มีสิ่งปนเปื้อน - ไม่มีตำหนิใด ๆ - สะอาด 	<ul style="list-style-type: none"> - แห้ง - เนื้อแข็ง - ไม่มีจุดพอง - ไม่มีกรวดทราย - ไม่มีสิ่งปนเปื้อน
ตำหนิที่ยอมรับได้	<ul style="list-style-type: none"> - มีฟองอากาศขนาดหัวเข็มหมุดกระจายอยู่ทั่วแผ่น - มีจุดดำ ๆ ของเปลือกไม้เล็กน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - มีฟองอากาศขนาดเล็ก - มีจุดดำ ๆ ของเปลือกไม้เล็กน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - มีฟองอากาศขนาดเล็ก - มีจุดดำ ๆ ของเปลือกไม้เล็กน้อย

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

สมบัติ	ชั้น 1	ชั้น 2	ชั้น 3
ตำหนิที่ยอมรับไม่ได้	<ul style="list-style-type: none"> - ยางเหนียวเข็ม - ยางเนื้ออ่อน - ยางแก่ไฟ - ยางไหม้ - ยางอ่อนรมควัน - ยางแก่รมควัน - ยางทึบ 	<ul style="list-style-type: none"> - ยางเหนียวเข็ม - ยางเนื้ออ่อน - ยางแก่ไฟ - ยางไหม้ - ยางอ่อนรมควัน - ยางแก่รมควัน - ยางทึบ 	<ul style="list-style-type: none"> - ยางเหนียวเข็ม - ยางเนื้ออ่อน - ยางแก่ไฟ - ยางไหม้ - ยางอ่อนรมควัน - ยางแก่รมควัน - ยางทึบ

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สถาบันวิจัยยาง. 2550:118)

2.4.5 การผลิตยางแท่ง

ประเทศไทยเริ่มผลิตยางแท่งครั้งแรกเมื่อปี 2511 โดยมีชื่อมาตรฐานเรียกว่ายางแท่ง ที ที อาร์ (TTR - Thai Tested Rubber) เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง และสอดคล้องกับการเรียกชื่อยางแท่งตามสากล สถาบันวิจัยยางจึงได้แก้ไขและปรับปรุงวิธีปฏิบัติของการบรรจุหีบห่อ การควบคุมคุณภาพและขีดจำกัดของสมบัติยางแท่งบางประการ และเปลี่ยนชื่อมาตรฐานยางแท่งเป็นยางแท่ง เอส ที อาร์ (STR - Standard Thai Rubber) เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2539 โดยวัตถุดิบที่ใช้ผลิตยางแท่งใช้ได้ทั้งน้ำยางสดที่ต้องทำให้จับตัวก่อน และยางแท่งที่จับตัวแล้ว เช่น ยางแผ่นดิบ ยางก้อนถ้วย เศษยางกันถ้วย และเศษยางอื่นๆ ขั้นตอนที่สำคัญในการผลิตคือ ตัดย่อยยางดิบ ให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ อย่างรวดเร็ว ล้าง อบให้แห้งและอัดเป็นแท่งสี่เหลี่ยมขนาด 33.3 กิโลกรัม โดยที่ยางแท่งที่จะส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ จะต้องส่งตัวอย่างไปยังตรวจลักษณะและคุณสมบัติของยาง เช่นที่ ศูนย์วิจัยการยาง อำเภอลาดใหญ่ หรือที่กองการยาง กรมวิชาการเกษตร เพื่อตรวจรับรองก่อนส่งขายต่างประเทศต่อไป

ภาพที่ 2.4 กรรมวิธีการผลิตขางแห้ง

ที่มา : สถาบันวิจัยขาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สถาบันวิจัยขาง. 2550:119)

2.4.6 การใช้ขางดิบชนิดต่าง ๆ เป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตผลิตภัณฑ์ขาง

ขางพาราเป็นวัตถุดิบที่สำคัญที่สามารถนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่หลากหลายในปัจจุบัน โดยที่ประเภทหรือระดับคุณภาพของขางที่แตกต่างกันก็ทำให้มีความสามารถในการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ที่ต่างกัน โดยสรุปการใช้ขางดิบเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตผลิตภัณฑ์ขางได้ดังตารางที่

2.5

ตารางที่ 2.5 การใช้ยางชนิดต่าง ๆ เป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตผลิตภัณฑ์ยาง

ชนิด	การใช้งาน	หมายเหตุ
ยางแท่งชั้นดี ยางแผ่นรมควัน ชั้น 1	ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์, เกษีขกรรม การ สัมผัสอาหาร ผลิตภัณฑ์ต้องการแต่งเติม สีสรร เส้นด้ายยางยืดแบบเหลี่ยม กาวยาง เทปติดพื้นรองเท้าและส่วนประกอบเป็น ต้น	เป็นยางที่มีความสะอาดมีสีจาง โดยเฉพาะยาง STR XL และ STR 5L, RSS ค่อนข้างแข็ง มาก ค่าความหนืดสูง
ยางแท่งชั้นต่ำ ยางแผ่นรมควัน ชั้น 2-3	ผลิตภัณฑ์ยางรถยนต์ ยางล้อดอกกรวมทั้ง ผลิตภัณฑ์ยางอะไหล่ ยางใช้ในงาน วิศวกรรม และใช้ใน โรงงานอุตสาหกรรม ทั่วไป เป็นต้น	เป็นยางสีคล้ำ ส่วนใหญ่ใช้สาร ตัวเติมเขม่าดำ เพื่อเสริมความ แข็งแรง
ยางสกิม	ใช้ผสมกับยางชนิดอื่น ๆ สำหรับผลิต ผลิตภัณฑ์ยางที่ไม่ระบุข้อจำกัด เช่น ยางปู พื้น ยางล้อรถเข็น ยางกันกระแทก เป็นต้น	ใช้ผสมกับยางอื่นเพื่อลดต้นทุน มีสีอ่อนและมีของแข็งอื่นที่ ไม่ใช่เนื้อยาง มากกว่ายางปกติ จึงสามารถใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ ยางสีจาง หรือต้องการแต่งเติม สี นอกจากนี้ยังมีข้อได้เปรียบ ในการเกิดคงรูปได้เร็วแต่มี สมบัติทางกายภาพต่ำ
น้ำยางข้น	ผลิตภัณฑ์จุ่มแบบ เช่น ถุงมือ ลูกโป่ง ถุงยางอนามัย ห้วนมสำหรับทารก ผลิตภัณฑ์ตีฟอง เช่น ที่นอน หมอน ตุ๊กตา ผลิตภัณฑ์หล่อแบบ เช่น ตุ๊กตายาง ผลิตภัณฑ์เส้นด้ายยืดแบบกลม เช่น ท่อ	สามารถออกสูตรสารเคมีผสม น้ำยางให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มี ความเหนียวและแข็งแรงมาก โดยไม่เติมสารเสริมความ แข็งแรง

หมายเหตุ STR : Standard Thai Rubber (ยางแท่ง)

RSS : Ribbed Smoked Sheet (ยางแผ่นรมควัน)

ยางสกิม : ยางที่ผลิตจากหางน้ำยางซึ่งเป็นผลพลอยได้ของกระบวนการผลิตน้ำยางข้น

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สถาบันวิจัยยาง.

2550:123)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อภิญา รัตนไชย และบัญชา สมบูรณ์สุข (2540 : บทคัดย่อ) งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการดำเนินงานปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากที่สุด ร้อยละ 89.2 อายุเฉลี่ย 42.37 ปี เกษตรกรร้อยละ 52.9 สามารถอ่านเขียนได้ อาชีพหลักทำสวนยางพารามากที่สุด ร้อยละ 45.6 มีรายได้สุทธิต่อครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี 59,270.48 บาท มีที่ดินสวนยางพาราถือครองเฉลี่ย 21.62 ไร่ต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่มีสถานะภาพเป็นสมาชิกกลุ่มร้อยละ 65.2 ระยะเวลาในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มโดยเฉลี่ย 8.74 ปี และเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเพื่อต้องการความช่วยเหลือจากกลุ่มในด้านการตลาดมากที่สุดร้อยละ 39.9 สภาพการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพบว่ามีค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยทั้งหมดคือ 2.55 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง สำหรับการจำแนกกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางสามารถจำแนกได้ 3 ระดับ คือ (1) กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางระดับสูง(ดี)มีค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยทั้งหมดของสภาพการดำเนินงาน 3.47 อยู่ในเกณฑ์มาก (2) กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางระดับปานกลาง(พอใช้) มีค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยทั้งหมดของสภาพการดำเนินงาน 2.96 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และ (3) กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางระดับต้องปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยทั้งหมดของสภาพการดำเนินงาน 2.28 อยู่ในเกณฑ์น้อย การทดสอบสมมติฐานพบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มความสามารถในการต่อรองกับภายนอกกลุ่ม บรรยากาศภายในกลุ่ม และการตัดสินใจร่วมกันภายในกลุ่มมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับการความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่ม ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่า ความสามารถในการต่อรองกับภายนอกกลุ่ม และการตัดสินใจร่วมกันภายในกลุ่ม มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มได้ร้อยละ 30.43 ($R^2=0.3043$) สำหรับปัญหาในการดำเนินงานของกลุ่มที่พบมากที่สุดคือปัญหาขาดแคลนทุนหมุนเวียนและมีหนี้สิน ร้อยละ 18.3 และข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางมากที่สุดคือ รัฐควรมีนโยบายช่วยเหลือเรื่องเงินทุน ระบบสินเชื่อและอุปกรณ์ในการดำเนินการอย่างพอเพียงและต่อเนื่องร้อยละ 17.7

พูนศรี สุขเสวก (2543 : บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการจัดการของสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ และรายงานผลการดำเนินงาน ตลอดจนการศึกษ้อัตราการเติบโตของผลการดำเนินงานของสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติหลังจากที่ได้รับรางวัล โดยใช้ข้อมูลจากการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และการใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานและงบการเงินของสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติเพื่อทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา วิเคราะห์อัตราการเติบโต ค่าร้อยละและการใช้

อัตราส่วนทางการเงิน ผลการศึกษาพบว่า สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติมีลักษณะการจัดการของสหกรณ์ เป็นรูปธรรม เช่น กระบวนการในการวางแผน การควบคุม การตลาด การผลิต การบริหารงาน บุคคล รวมทั้งการบัญชีและการเงิน ในด้านการวางแผนสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติส่วนใหญ่เปิดโอกาส ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน ส่วนการควบคุม พบว่าสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติทั้งหมดสามารถ ดำเนินงานเป็นไปตามงบประมาณที่ตั้งไว้ โดยให้ความสำคัญในการควบคุมและตรวจสอบทางด้าน บัญชีและการเงิน ในการคัดเลือกบุคลากรของสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติส่วนใหญ่ใช้ระบบคุณธรรม มากกว่าระบบอุปถัมภ์ ด้านการตลาด พบว่าสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติมีความเสี่ยงทางธุรกิจจากการ รวบรวมผลผลิตของสมาชิกโดยจ่ายเป็นเงินสดทันที ในด้านการผลิตสินค้าและบริการ พบว่า สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติให้ความสำคัญในด้านคุณภาพของสินค้าและความรวดเร็วในการให้บริการ ด้านบัญชีและการเงิน พบว่าสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติมีแหล่งเงินทุนที่สำคัญจากทุนเรือนหุ้นและ สามารถจัดทำบัญชีได้เป็นปัจจุบัน ส่วนการศึกษาผลการดำเนินงาน พบว่าสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติไม่ มีปัญหาสถานะสภาพคล่อง ในการวิเคราะห์โครงสร้างทางการเงินของสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ พบว่าสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติมีแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากการกู้ยืม ซึ่งทำให้เกิดความเสี่ยงทาง การเงินอันเนื่องมาจากการใช้ ภาระผูกพันทางการเงินในระดับหนึ่ง ในการวิเคราะห์ความสามารถ ในการใช้สินทรัพย์ของสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ พบว่ามีประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์เพื่อ ก่อให้เกิดประโยชน์เป็นอย่างดี ในการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของสหกรณ์ดีเด่น แห่งชาติ พบว่ามีความสามารถในการทำกำไรอยู่ในเกณฑ์ดี อีกทั้งมีการควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างมี ประสิทธิภาพ ในด้านการวิเคราะห์อัตราการเจริญเติบโต พบว่าหนี้สินมีอัตราการเจริญเติบโตเพิ่ม มากกว่าการเพิ่มขึ้นของทุน ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์โครงสร้างทางการเงิน และกำไรสุทธิมี แนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของรายได้ ซึ่งเป็นผลของการควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างไรก็ดี สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ ควรให้ความสำคัญในเรื่องของการสร้างแรงจูงใจเพื่อผลักดันให้บุคลากรอุทิศตนและทุ่มเทให้กับ สหกรณ์ได้อย่างเต็มที่ และควรลดความเสี่ยงทางธุรกิจลง โดยกำหนดคน โขบายการให้เครดิตที่ เหมาะสม และในการจัดซื้อสินค้าควรมุ่งลดภาระต้นทุนการเก็บรักษาสินค้า นอกจากนี้ควรใช้ วิธีการทางงบประมาณเป็นเครื่องมือในการควบคุมค่าใช้จ่าย

อรุณ วิสุทธิแพทย (2544 : บทคัดย่อ) รายงานการศึกษาลบดับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึง สภาพปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอในจังหวัดตราดของผู้บริหารซึ่ง ได้แก่คณะกรรมการ และของฝ่ายจัดการซึ่งได้แก่ผู้จัดการและพนักงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อ จะได้นำปัญหาที่ศึกษาในครั้งต่อไปใช้แก้ไขปัญหาและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ของสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอในจังหวัดตราด ให้สอดคล้องกับปัญหาและข้อเท็จจริงเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ข้างต้น ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

เป็นแนวทางหลักในการศึกษาหาข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานที่เหมือนกัน และแตกต่างกันทุกสหกรณ์ การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการสัมภาษณ์ระดับลึกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอ 4 สหกรณ์ ในจังหวัดตราด คือ สหกรณ์การเกษตรเมืองตราด จำกัด สหกรณ์การเกษตรแหลมงอบ จำกัด สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด สหกรณ์การเกษตร กรป. กลาง นพค. 14 ตราด (2) จำกัด ได้แก่ ผู้บริหารและฝ่ายจัดการ จำนวน 27 คน จากการศึกษาวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหาร คือ คณะกรรมการมีระดับการศึกษาต่ำ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน 2) อัตรารายเดือนของพนักงานต่ำ สวัสดิการมีน้อย 3) สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสหกรณ์การเกษตร 4) สหกรณ์ยังต้องพึ่งพาทุนดำเนินงานจากภายนอก 5) สำนักงานสหกรณ์อยู่ไกลจากชุมชน อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานมีไม่เพียงพอ

สุรัชย์ กิตติพล (2547 : บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่องบทบาทของสหกรณ์เกษตรกรยางจังหวัดระยอง ในการแก้ไขปัญหาทางพาราของเกษตรกร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของสหกรณ์ และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของสหกรณ์เกษตรกรยางพารา จังหวัดระยอง ในการแก้ไขปัญหาทางพาราของเกษตรกร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่เป็น และไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เกษตรกรยาง รวมทั้งพ่อค้าขายข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย Unpaired t-test และ One-way Analysis of Variance (One-way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของสหกรณ์เกษตรกรยางจังหวัดระยอง ในการแก้ไขปัญหาทางพาราของเกษตรกรด้านการตลาด ด้านการผลิต และด้านการดำเนินงาน โดยทั่วไปในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบบทบาทของสหกรณ์เกษตรกรยางจังหวัดระยอง ในการแก้ไขปัญหาทางพาราของเกษตรกร กับตัวแปรอิสระต่าง ๆ พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และพื้นที่ปลูกยางที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสหกรณ์เกษตรกรยางพาราของเกษตรกรด้านการตลาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ ส่วนด้านการผลิต พบว่า เกษตรกรที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนและพื้นที่ปลูกยางต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ และด้านการดำเนินงานทั่วไป พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกสมาชิกสหกรณ์ พบว่า เกษตรกรเข้าเป็นสมาชิกเพราะหวังที่จะได้รับประโยชน์จากสหกรณ์ในด้านต่าง ๆ ส่วนปัญหาของสหกรณ์ คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตที่ไม่มีความรู้ด้านการผลิตที่เพียงพอ ด้านการทำงานมีปัญหาที่จำนวนกรรมกรที่ทำงานในสหกรณ์ไม่เพียงพอ สิ่งที่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ คือ ให้ความช่วยเหลือในด้านเงินทุนหมุนเวียน และวัสดุอุปกรณ์

เกี่ยวกับการผลิตยาง รวมทั้งหาผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ด้านการผลิตยางให้เกษตรกร ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสอบถามพ่อค้ายาง พบว่า พ่อค้าเห็นว่าคุณภาพมาตรฐานของยางที่สหกรณ์เกษตรกรผลิตนั้นมีคุณภาพดี ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นจะเกิดขึ้นจากกระบวนการทำงานของสหกรณ์เองจากผลที่ได้นี้ สหกรณ์เกษตรกรควรทำความเข้าใจกับสมาชิกในเรื่องของหลักการและกระบวนการทำงานของสหกรณ์ชัดเจน ควรสนับสนุนให้สมาชิกนำน้ำยางมาขายให้กับสหกรณ์ให้มากขึ้น ควรหาช่องทาง การแพร่ข่าวสารให้ถึงเกษตรกรให้เร็วขึ้น คณะกรรมการสหกรณ์ควรมีการปรับกระบวนการทำงานต่าง ๆ ให้มีความโปร่งใส ยุติธรรม และเปิดโอกาสให้บุคคลต่าง ๆ ได้เข้ามาตรวจสอบการดำเนินงานให้มากที่สุด ส่วนสมาชิกสหกรณ์ควรให้ความร่วมมือกับสหกรณ์เห็นความสำคัญ และทำความเข้าใจในรูปแบบ และระบบงานของสหกรณ์ให้มากขึ้น

ศิริคัน แจ็งรักษ์กุล (2548 : บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาระดับปัญหาการดำเนินงานของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางแท่งในประเทศไทย ในด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอก 2) ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างลักษณะของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางแท่ง แบ่งตามขนาดของกิจการ รูปแบบความเป็นเจ้าของธุรกิจ และระยะเวลาในการดำเนินงานของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางแท่ง ปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานในด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอก ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจาก ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางแท่งจำนวน 48 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบสมมติฐานได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1. ระดับปัญหาการดำเนินงานของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางแท่งในประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลาง โดยลำดับของปัญหาในการดำเนินงานแต่ละด้าน เรียงจากปัญหามากที่สุดไปถึงน้อยที่สุด คือ (1) สภาวะแวดล้อมภายนอก (2) ด้านการผลิต (3) ด้านการตลาด และ (4) ด้านการเงิน

2. ขนาดกิจการและระยะเวลาในการดำเนินงานที่ต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

กัลยาวัลย์ กัลยาวิสุทธิ์ (2549 : บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรตระการพืชผล จำกัด และเพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรตระการพืชผล จำกัด กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรตระการพืชผล จำกัด ปี 2546 จำนวน 360 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์ การเกษตรตระการพืชผล จำกัด ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน และปัญหาการดำเนินงานมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 และ .98 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t และการทดสอบค่า F ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรตระการพืชผล จำกัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.79) ในด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการติดตามผล (ค่าเฉลี่ย 3.86) ด้านการให้บริการด้านสินเชื่อ (ค่าเฉลี่ย 3.80) ด้านการจัดการ (ค่าเฉลี่ย 3.79) ด้านงบประมาณ (ค่าเฉลี่ย 3.71)

2) ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรตระการพืชผล จำกัด โดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.30) ในรายด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านงบประมาณ (ค่าเฉลี่ย 2.34) ด้านการจัดการ (ค่าเฉลี่ย 2.32) ด้านการติดตามผล (ค่าเฉลี่ย 2.30) ด้านการให้บริการด้านสินเชื่อ (ค่าเฉลี่ย 2.25)

3) การเปรียบเทียบสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพเสริม รายได้ต่อปี ตำแหน่งในสหกรณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

สลักจิต วิรัตติยา (2550 : บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสหกรณ์อย่างพาราในจังหวัดเลย กรณีศึกษา บ้านเจริญสุข ตำบลนาดินคำ อำเภอเมือง จังหวัดเลย 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสหกรณ์อย่างพาราในจังหวัดเลย กรณีศึกษา บ้านเจริญสุข ตำบลนาดินคำ อำเภอเมือง จังหวัดเลย วิธีการศึกษาใช้การวิจัยแบบผสมผสานเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณใช้แบบสำรวจชุมชน จำนวน 142 ครัวเรือน ส่วนเชิงคุณภาพใช้ การประชุมระดมความคิด AIC. จำนวน 42 คน การสนทนากลุ่ม รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน พร้อมทั้งจัดเวทีวิพากษ์แนวทางที่ได้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสหกรณ์อย่างพารา จังหวัดเลย กรณีศึกษา บ้านเจริญสุข ตำบลนาดินคำ อำเภอเมือง จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัญหา และความต้องการในการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการ สหกรณ์อย่างพาราจังหวัดเลย คือปัญหาการบริหารจัดการเงิน พบว่า เงินทุนไม่เพียงพอ ขาดเงินทุนหมุนเวียนในสหกรณ์ ในขณะที่ปัญหาการบริหารจัดการบุคคล พบว่า ไม่มีเจ้าหน้าที่ทำงานประจำและคณะกรรมการบางคนไม่มีความรู้ตรงตามงานที่รับผิดชอบ และปัญหาการบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์ พบว่า เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ และขาดข้อมูลข่าวสารด้านอย่างพารา เพื่อศึกษา

เพิ่มเติมอีกทั้งปัญหากระบวนการจัดการ พบว่า ขาดการจัดทำแผนพัฒนาสหกรณ์ที่มีประสิทธิภาพการทำงานไม่เป็นระบบ ขาดการร่วมมือกันทำงานภายในสหกรณ์

2) ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสหกรณ์อย่างพาราในจังหวัดเลย มีดังนี้

2.1) ด้านการเงิน มีแนวทางการดำเนินการดังนี้ แนวทางที่ 1 สหกรณ์ควรวหาแหล่งเงินทุนที่มั่นคง เพื่อสนับสนุนการเงินสหกรณ์ แนวทางที่ 2 ควรจ่ายเงินกู้ให้ตรงกับความต้องการในช่วงเวลาเพาะปลูก และแนวทางที่ 3 ควรณรงค์ให้สมาชิกมีการออมเงิน โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง

2.2) ด้านการจัดการบุคคล มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ แนวทางที่ 1 ควรจัดประชุมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญหา แก่ สมาชิก และคณะกรรมการของสหกรณ์ แนวทางที่ 2 ฝึกอบรม พัฒนาคณะกรรมการให้มีความรู้ตรงกับหน้าที่ความรับผิดชอบ แนวทางที่ 3 การคัดเลือกคณะกรรมการ โดยการลงคะแนนเลือกตั้งและแต่งตั้งที่ปรึกษาสหกรณ์ เพื่อช่วยเสริมสร้างในด้านที่เป็นจุดอ่อน และแนวทางที่ 4 จัดจ้างเจ้าหน้าที่การเงินและเจ้าหน้าที่การบัญชี

2.3) ด้านการจัดการวัสดุอุปกรณ์ มีแนวทางการดำเนินงาน คือ สหกรณ์ควรรนำข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยมาใช้ในการตัดสินใจในการทำงานหรือประกอบการอนุมัติโครงการต่าง ๆ เพื่อให้ทันข่าวสารข้อมูลที่เปลี่ยนไปตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของ เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ทั้งในและต่างประเทศ

2.4) ระบบการจัดการ มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ แนวทางที่ 1 ควรพัฒนาระบบการจัดการที่ทันสมัย และแนวทางที่ 2 จัดทำแผนพัฒนาสหกรณ์

ธีระวุฒิ ธีตรานนท์ (2550 : บทคัดย่อ) การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าในรูปแบบตลาดแบบ Semi – Strong Form และทราบถึงการมีนัยสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อการค้าส่งผ่านข้อมูลและข่าวสารด้านราคาจากตลาดล่วงหน้าสู่ตลาดส่งมอบทันที และศึกษาถึงการส่งผ่านราคาของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าสู่ตลาดปัจจุบัน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบทศนิยม ซึ่งเป็นข้อมูลของตัวสัญญาซื้อขายรายวัน จำนวน 780 วัน ทั้งราคาในตลาดล่วงหน้า และตลาดปัจจุบัน และวิเคราะห์โดยใช้วิธี Cointegration เพื่อทดสอบความมีประสิทธิภาพและความสัมพันธ์ของราคาอย่างแผ่นรมควันชั้น 3 ผลการทดสอบความนิ่งตามฤดูกาล (Seasonal Unit Root Test) มีลักษณะ Non – Stationary และมี Order of Integrated ที่อันดับเดียวกัน

คือ อันดับที่ level และเมื่อทำการทดสอบ Cointegration ตามแนวทางของ Johansen พบว่า ราคาของยางแผ่นรมควันชั้น 3 จากตลาดส่งมอบทันที ณ ท่าเรือกรุงเทพ มีความสัมพันธ์ระยะยาวกับราคาของยางแผ่นรมควันชั้น 3 จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET) ราคาของยางแผ่นรมควันชั้น 3 จากตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์ (SICOM) และ ราคาของยางแผ่นรมควันชั้น 3 จากตลาดล่วงหน้าโตเกียว (TOCOM) โดย ราคาของยางแผ่นรมควันชั้น 3 จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET) และราคาของยางแผ่นรมควันชั้น 3 จากตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์ (SICOM) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาของยางแผ่นรมควันชั้น 3 จากตลาดส่งมอบทันที ณ ท่าเรือกรุงเทพ นั่นคือ ประสิทธิภาพของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET) และตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์ (SICOM) สามารถเป็นตลาดอ้างอิงราคาแก่ตลาดส่งมอบทันที ณ ท่าเรือกรุงเทพ รวมไปถึง ยังเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารของตลาดส่งมอบทันทีได้ แต่ในทางตรงกันข้าม ประสิทธิภาพของตลาดล่วงหน้าโตเกียว (TOCOM) จะทำให้ตลาดส่งมอบทันที ณ ท่าเรือกรุงเทพเปลี่ยนไปในทิศทางตรงข้าม นั่นคือ ตลาดล่วงหน้าโตเกียว ไม่สามารถใช้อ้างอิงและเป็นแหล่งข่าวสารทางด้านราคาให้กับตลาดส่งมอบทันที ณ ท่าเรือกรุงเทพได้เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพของตลาดล่วงหน้า ที่สามารถส่งผ่านข้อมูลและใช้เป็นแหล่งอ้างอิงข้อมูลตามสมการที่คำนวณได้ พบว่า ตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์ (SICOM) มีประสิทธิภาพในการส่งผ่านข่าวสารและอ้างอิงราคาให้กับตลาดส่งมอบทันที ณ ท่าเรือกรุงเทพ ได้ดีกว่าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET) ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์ เป็นตลาดที่มีประสิทธิภาพที่ใช้ในการอ้างอิงราคาของยางแผ่นรมควันชั้น 3 ในตลาดส่งมอบทันที ณ ท่าเรือกรุงเทพ ได้ดีกว่าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET)

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ซึ่งเป็นขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การกำหนดค่าตัวแปร
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากประชากรคือประธานสหกรณ์กองทุนสวนยาง ในจังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวนทั้งหมด 84 สหกรณ์ (ที่มารายชื่อสหกรณ์กองทุนสวนยางจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2551)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

โดยการศึกษานี้จะทำการศึกษาโดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (บุญธรรม กิจปริศนาปริสสุทธ์.2542:5) คือ

$$n = \frac{N}{(1+Ne^2)}$$

เมื่อ e = ค่าความคลาดเคลื่อนจากค่าจริงของประชากร โดยการวิจัยนี้กำหนดที่ร้อยละ 5

N = จำนวนประชากรในการศึกษานี้จำนวน 84 สหกรณ์

จากการคำนวณตามสูตรของ Yamane เมื่อแทนค่าในสูตร

$$n = \frac{84}{(1+(84 \times 0.05^2))}$$

ได้ค่ากลุ่มตัวอย่างคือ 70 สหกรณ์ โดยการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบบสอบถามจะถูกส่งไปให้ตัวอย่างประชากรที่เป็นประชาชน สหกรณ์กองทุนสวนยางแต่ละแห่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช และให้ตอบกลับทางไปรษณีย์ (By Mail Method) โดยคำถามจะมีทั้งคำถามแบบปิด ที่กำหนดคำตอบไว้ให้ผู้ตอบเลือกตอบ และคำถามแบบเปิด ที่ให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

3.2.1 ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ข้อความทางวิชาการ ตำราวิชาการ วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตและแนวทางในการจัดทำแบบสอบถามให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาและวัตถุประสงค์

3.2.2 สร้างแบบสอบถามจากการศึกษาแบบสอบถามของผู้วิจัยท่านอื่นๆ ที่ได้ทำการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องไว้แล้ว จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการดัดแปลงให้เหมาะสมกับงานวิจัยและกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษา โดยแบบสอบถามดังกล่าวมีส่วนประกอบสำคัญ 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ได้แก่ ขนาดของสหกรณ์ ระดับเสถียรภาพทางการเงิน ซึ่งเป็นผลจากการประเมินผลการดำเนินงานในปี 2550 จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และระยะเวลาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาจากการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านต่างๆ 4 ด้าน เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบมาตราส่วนประเมินค่า ตามวิธีของลิเคิร์ตสเกล (Likert's Rating Scale) โดยกำหนดคะแนนไว้ 5 ระดับดังนี้ (ทวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543:107)

ระดับความคิดเห็นของปัญหา	ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
ปัญหามากที่สุด	5 คะแนน
ปัญหามาก	4 คะแนน
ปัญหาปานกลาง	3 คะแนน
ปัญหาน้อย	2 คะแนน
ปัญหาน้อยที่สุด	1 คะแนน

แบบสอบถามปัญหาจากการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด นครศรีธรรมราช ประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาจากการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ด้านการผลิต
- 2) ด้านการเงิน
- 3) ด้านการตลาด
- 4) ด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ควรจะได้มีการปรับปรุง และพัฒนาเพิ่มเติมจากที่เป็นอยู่ เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการตรวจสอบและทดสอบเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

3.3.1 สร้างแบบสอบถามแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมเพื่อตรวจสอบ และแนะนำเพื่อการแก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสม

3.3.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อความเที่ยงตรง และเหมาะสมในการวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อ	ตำแหน่ง	สถานที่ปฏิบัติงาน
1. รศ.ดร.ดวงพรรณ กริชชาญชัย ศฤงคารินทร์	ผู้อำนวยการศูนย์การจัดการ โลจิสติกส์	ภาควิชาวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
2. นายวิวัฒน์ ไชย บุญชูวงศ์	สหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช	สำนักงานสหกรณ์จังหวัด นครศรีธรรมราช
3. นายหาญ จันทรแสงสุก	ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุน สงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เขต 2	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์ การทำสวนยางจังหวัด นครศรีธรรมราช เขต 2

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะค้นหาข้อมูล โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 แบบ คือ

3.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

3.4.1.1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา คือ ประธานสหกรณ์กองทุนสวนยางแต่ละแห่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่จดทะเบียนไว้กับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2551 จำนวน 70 สหกรณ์ (จากการคำนวณจากสูตรของ Yamane) โดยมีการจัดทำหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงประธานสหกรณ์กองทุนสวนยางแต่ละแห่งของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขออนุญาตสอบถามข้อมูล

3.4.1.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพแล้วพร้อมหนังสือขออนุญาตสอบถามข้อมูลส่งทางไปรษณีย์ไปยังประธานสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชแต่ละแห่ง ซึ่งได้รับความร่วมมือตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวน 51 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 72 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3.4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ

เป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ารวบรวมงานวิจัย บทความ วารสาร เอกสารการสัมมนา สถิติในรายงานต่าง ๆ เพื่อเป็นส่วนประกอบในเนื้อหาและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การกำหนดค่าของตัวแปร

ในส่วนของแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบทดสอบปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านต่างๆ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าตัวแปรแบบมาตรวัดลิเคิร์ตสเกล (Likert's Rating Scale) โดยจะหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบ่งระดับปัญหาเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543:107-108)

คะแนนเฉลี่ย	ระดับปัญหา
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับมาตราวัดของลิเคิร์ตสเกล (Likert's Rating Scale) ที่มีคำตอบให้เลือกทั้งหมด 5 ระดับ จะใช้เกณฑ์ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541:74)

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่าง 0.000 - 0.999 หมายถึง ไม่แตกต่างกันมาก จากปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 1.000 ขึ้นไป หมายถึง มีความแตกต่างกัน จากปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ตอบกลับคืนมาได้แล้ว นำมาตรวจความครบถ้วนสมบูรณ์จากนั้นนำมาตรวจการให้คะแนนและนำผลคะแนนมาทำการประมวลผลข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจะถูกวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติเพื่อศึกษาว่า ปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชขึ้นอยู่กับตัวแปรใดเป็นสำคัญโดยมีวิธีการดังนี้

1. ตรวจความถูกต้องครบถ้วนและจำนวนของแบบสอบถามที่ได้กลับมา
2. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ และประมวลผล โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

แบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นคำถามทั่วไปส่วนบุคคล และปัจจัยทางด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ได้แก่ ขนาดของสหกรณ์ ระดับเสถียรภาพทางการเงิน และระยะเวลาการดำเนินงาน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าร้อยละ (Percentage) ของตัวแปร

แบบสอบถามส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง โดยนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยการนำมาเปรียบเทียบเพื่อแปลความหมายกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จากนั้นทำการเปรียบเทียบระดับคะแนนของปัญหาจากการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ซึ่งประกอบด้วย ปัญหาด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอก ที่มีต่อปัจจัยทางด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ได้แก่ ขนาดของสหกรณ์ ระดับเสถียรภาพทางการเงิน และระยะเวลาการดำเนินงาน

แบบสอบถามส่วนที่ 3 ซึ่งเป็นส่วนสุดท้ายเป็นนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนาใน ส่วนของแบบสอบถามปลายเปิด(Open Ended Questionnaire) ซึ่งเกี่ยวกับความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

3.7.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่นำมาใช้บรรยายคุณลักษณะของ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจากกลุ่มประชากรที่นำมาศึกษา ได้แก่

3.7.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามตอนที่ 1 ในเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล และปัจจัยทางด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยาง

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่คำนวณ} \times 100}{\text{จำนวนทั้งหมด}} \quad (3.1)$$

3.7.1.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ใช้สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 ที่เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง โดยใช้สูตรดังนี้ (ทวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 137-142)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n} \quad (3.2)$$

เมื่อ \bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง
 n หมายถึง จำนวนของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

3.7.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการวิเคราะห์และ แปลความหมายของข้อมูลต่าง ๆ ร่วมกับค่าเฉลี่ยในแบบสอบถามตอนที่ 2 เพื่อแสดงลักษณะการ กระจายของคะแนน โดยใช้สูตร (ทวงรัตน์ ทวีรัตน์.2543 : 143)

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}} \quad (3.3)$$

เมื่อ	S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	X	หมายถึง	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
	n	หมายถึง	จำนวนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

3.7.2 สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยทางด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีผลต่อปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ซึ่งได้แก่ขนาดของสหกรณ์ ระดับเสถียรภาพทางการเงิน และระยะเวลาการดำเนินงาน มีผลต่อปัญหาในการดำเนินงานด้านต่างๆ ได้แก่ ปัญหาด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาดและด้านผลกระทบจากภาวะแวดล้อมภายนอก โดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.7.2.1 การวิเคราะห์โดยวิธี One-way ANOVA (Analysis of Variance) ใช้ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องกัน (Independent Sample) ได้แก่ ขนาดของสหกรณ์ ระดับเสถียรภาพทางการเงิน และระยะเวลาการดำเนินงาน กับตัวแปรตามคือปัญหาด้านการผลิต การเงิน การตลาดและด้านผลกระทบจากภาวะแวดล้อมภายนอก โดยใช้สูตร One-Way ANOVA (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.2543:168-170) ขั้นตอนการวิเคราะห์โดยวิธี One-Way ANOVA มีดังต่อไปนี้

- 1) เปลี่ยนสมมติฐานวิจัยเป็นสมมติฐานสถิติ
- 2) สมมติฐานสถิติที่ใช้ทดสอบโดยวิธี One-way ANOVA คือ
 - H_0 : ค่าเฉลี่ยระหว่างประชากร k กลุ่มไม่แตกต่างกัน
 - H_1 : ค่าเฉลี่ยของประชากรอย่างน้อยสองประชากรแตกต่างกัน
 หรือ

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \dots = \mu_k$$

$$H_1 : \mu_i \neq \mu_j \text{ , เมื่อ } i \neq j ; i, j = 1, 2, \dots, k'$$

- 3) สถิติที่ใช้ทดสอบ

$$F = \frac{MS_b}{MS_w} \quad (3.4)$$

สูตรสำหรับการวิเคราะห์ค่าต่างๆแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 สูตรการวิเคราะห์โดยวิธี One-way ANOVA

Source of Variation	Degree of freedom	Sum Square	Mean Square	F
Between Groups	$k - 1$	$SS_b = \sum_{j=1}^k \frac{T_j^2}{n_j} - \frac{T^2}{n}$	$MS_b = \frac{SS_b}{k - 1}$	$F = \frac{MS_b}{MS_w}$
Within Group	$n - k$	$SS_w = SS_T - SS_b$	$MS_w = \frac{SS_w}{n - k}$	
Total	$n - 1$	$SS_T = \sum_{j=1}^k \sum_{i=1}^{n_j} x_{ij}^2 - \frac{T^2}{n}$		

- เมื่อ k คือ จำนวนกลุ่ม
 n คือ ขนาดตัวอย่างทั้งหมด
 n_j คือ ขนาดตัวอย่างของกลุ่มตัวอย่างที่ j
 T_j คือ ผลรวมของคะแนนทุกตัวในกลุ่มตัวอย่างที่ j
 T คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 x_{ij} คือ คะแนนแต่ละตัว

4) การตัดสินใจ

เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ $= \alpha$

ถ้าค่า F ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับค่า F จากตารางที่ $df = (k - 1), (n - k)$ หรือ ถ้าโปรแกรมให้ค่า p-value ซึ่งเป็นค่าความน่าจะเป็นของกลุ่มตัวอย่างที่จะมีค่า F มากกว่าค่า F ที่คำนวณได้ ถ้าค่า p-value มีค่าน้อยกว่า α จะปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 นั่นคือยอมรับว่า ค่าเฉลี่ยของประชากรอย่างน้อยสองประชากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ถ้าค่า F ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับเมื่อเปรียบเทียบกับค่า F จากตารางที่ $df = (k - 1), (n - k)$ หรือ ถ้ามีค่า p-value มากกว่าหรือเท่ากับ α จะยอมรับ H_0 นั่นคือยอมรับว่า ค่าเฉลี่ยระหว่างประชากร k กลุ่มไม่แตกต่างกัน

3.7.2.2 การวิเคราะห์ Least Significant Difference (LSD) ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่กรณีที F-test ในการวิเคราะห์ One-way ANOVA มีนัยสำคัญ โดยมีขั้นตอนการคำนวณดังนี้

- 1) กำหนดระดับนัยสำคัญ α
- 2) คำนวณค่า LSD จากสูตร

$$LSD = t_{\frac{\alpha}{2}, n-k} \sqrt{MS_w \left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)} \quad (3.5)$$

เมื่อ $t_{\frac{\alpha}{2}, n-k}$ คือ ค่าที่ได้จากตาราง t ที่ $df. = n - k$ ที่ $\frac{\alpha}{2}$

n_i คือ ขนาดตัวอย่างของกลุ่มตัวอย่างที่ i

n_j คือ ขนาดตัวอย่างของกลุ่มตัวอย่างที่ j

3) คำนวณค่า $|\bar{X}_i - \bar{X}_j|$ เมื่อ $i \neq j ; i, j = 1, 2, \dots, k$

เมื่อ \bar{X}_i คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ i

\bar{X}_j คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ j

4) การตัดสินใจ

ถ้าค่า $|\bar{X}_i - \bar{X}_j|$ ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับค่า LSD หมายความว่าค่าเฉลี่ยของประชากรคู่ที่นำมาเปรียบเทียบนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ถ้าค่า $|\bar{X}_i - \bar{X}_j|$ ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับค่า LSD หมายความว่าค่าเฉลี่ยของประชากรคู่ที่นำมาเปรียบเทียบนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญหรือไม่แตกต่างกัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางใน จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อ (1) ศึกษาปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางใน จังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านผลกระทบจาก สภาวะแวดล้อมภายนอก (2) ศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง ปัจจัยด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวน ยาง แบ่งตาม ขนาดของสหกรณ์ ระดับเสถียรภาพทางการเงิน และระยะเวลาในการดำเนินงาน กับ ปัญหาในการดำเนินงานแยกตาม ด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านผลกระทบจาก สภาวะแวดล้อมภายนอก โดยผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ ประธานหรือ ผู้จัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 70 สหกรณ์ (จากการคำนวณ จากสูตรของ Yamane) ได้รับความร่วมมือตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวน 51 สหกรณ์ คิดเป็น ร้อยละ 72 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ผู้วิจัยได้เสนอการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และปัจจัยด้าน องค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนพนักงานด้านธุรการ จำนวนพนักงานด้านปฏิบัติการ แหล่งจำหน่ายยางแผ่นรมควัน ส่วน ใหญ่ของสหกรณ์ การจ่ายเงินค่าน้ำยางสด แหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่นำมาใช้ในการซื้อน้ำยางสด และดำเนินการผลิต ขนาดของสหกรณ์ ระดับเสถียรภาพทางการเงิน ระยะเวลาในการดำเนินงาน และระยะเวลาดำเนินงานติดต่อกัน

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัญหาในการ ดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามปัญหาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก

4.3 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบระดับปัญหาในการดำเนินงาน ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีปัจจัยด้านองค์กรแตกต่างกัน แบ่งตาม ขนาดของสหกรณ์ ระดับเสถียรภาพทางการเงิน และระยะเวลาในการดำเนินงาน กับปัญหาในการ ดำเนินงานแยกตาม ด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านผลกระทบจากสภาวะ แวดล้อมภายนอก ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช

4.4 การวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถามปลายเปิด เป็นความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาอื่นๆ ที่เกิดจากการดำเนินงานในแต่ละด้าน ที่สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชประสบอยู่และต้องการความช่วยเหลือในการแก้ไข

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และปัจจัยด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และปัจจัยด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดของสหกรณ์ ชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน ระดับเสถียรภาพทางการเงิน ระยะเวลาในการดำเนินงาน และระยะเวลาดำเนินงานติดต่อกัน จำนวนพนักงานด้านธุรการ จำนวนพนักงานด้านปฏิบัติการ แหล่งจำหน่ายยางแผ่นรมควันส่วนใหญ่ของสหกรณ์ การจ่ายเงินค่าน้ำยางสด แหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่นำมาใช้ในการซื้อน้ำยางสดและดำเนินการผลิต โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

1. เพศ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ชาย	46	90.20
หญิง	5	9.80
รวม	51	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.20 และเป็นเพศหญิงจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.80

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

2. อายุ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	0	0.00
30- 40 ปี	16	31.37
มากกว่า 40 ปี	35	68.63
รวม	51	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 40 ปี จำนวน 35 ราย คิดเป็น ร้อยละ 68.63 รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 40 ปี จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.37 และไม่มีรายที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

3. ระดับการศึกษา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่ามัธยมต้น	3	5.88
มัธยมต้น	7	13.73
มัธยมปลายหรือปวช.	25	49.02
อนุปริญญาตรีหรือปวส.	10	19.61
ปริญญาตรี	6	11.76
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
รวม	51	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับ มัธยมปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.02 รองลงมาเป็นระดับอนุปริญญาตรีหรือปวส. จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.61 มัธยมต้นจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.73 ปริญญาตรีจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.76 ต่ำกว่ามัธยมต้นจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.88 และไม่มีรายที่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของสหกรณ์จำแนกตามขนาดของสหกรณ์

4. ขนาดของสหกรณ์	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ขนาดเล็ก	0	0.00
ขนาดปานกลาง	3	5.88
ขนาดใหญ่	45	88.24
ขนาดใหญ่มาก	3	5.88
รวม	51	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่าสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.24 รองลงมาเป็นขนาดปานกลาง จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.88 ขนาดใหญ่มาก จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.88 และไม่มีสหกรณ์ที่มีขนาดเล็ก

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของสหกรณ์จำแนกตามชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน

5. ชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต้องแก้ไข	1	1.96
ควรปรับปรุง	9	17.65
พอใช้	28	54.90
ดี	13	25.49
ดีมาก	0	0.00
รวม	51	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่าสหกรณ์ส่วนใหญ่มีระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในอยู่ในระดับพอใช้จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.90 รองลงมาเป็นระดับดี 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.49 ระดับควรปรับปรุงจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.65 ระดับต้องแก้ไขจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.96 และไม่มีสหกรณ์ที่มีระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของสหกรณ์จำแนกตามระดับเสถียรภาพทางการเงิน

6. ระดับเสถียรภาพทางการเงิน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต้องแก้ไข	0	0.00
ควรปรับปรุง	0	0.00
ต่ำกว่ามาตรฐาน	4	7.84
มั่นคงตามมาตรฐาน	6	11.76
มั่นคงดี	31	60.78
มั่นคงดีมาก	10	19.61
รวม	51	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่าสหกรณ์ส่วนใหญ่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินอยู่ในระดับมั่นคงดีจำนวน 31 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 60.78 รองลงมาเป็นระดับมั่นคงดีมากจำนวน 10 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 19.61 ระดับมั่นคงตามมาตรฐานจำนวน 6 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 11.76 ระดับต่ำกว่ามาตรฐานจำนวน 4 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 7.84 และไม่มีสหกรณ์ที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินอยู่ในระดับต้องแก้ไขและระดับควรปรับปรุง

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของสหกรณ์จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินงาน

7. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	0	0.00
5 - 10 ปี	7	13.73
10 - 15 ปี	41	80.39
มากกว่า 15 ปี	3	5.88
รวม	51	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่าสหกรณ์ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 10 - 15 ปี จำนวน 41 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 80.39 รองลงมาอยู่ระหว่าง 5 - 10 ปี จำนวน 7 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 13.73 มากกว่า 15 ปี จำนวน 3 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 5.88 และไม่มีสหกรณ์ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานอยู่ในช่วง น้อยกว่า 5 ปี

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของสหกรณ์จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินงานติดต่อกัน

8. ระยะเวลาในการดำเนินงานติดต่อกัน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	2	3.92
5 - 10 ปี	7	13.73
10 - 15 ปี	39	76.47
มากกว่า 15 ปี	3	5.88
รวม	51	100

จากตารางที่ 4.8 พบว่าสหกรณ์ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินงานติดต่อกันอยู่ระหว่าง 10 - 15 ปี จำนวน 39 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 76.47 รองลงมาอยู่ระหว่าง 5 - 10 ปี จำนวน 7 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 13.73 มากกว่า 15 ปี จำนวน 3 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 5.88 และน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 3.92

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของสหกรณ์จำแนกตามจำนวนพนักงานด้านธุรการ

9. จำนวนพนักงานด้านธุรการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1 คน	11	21.57
2 คน	22	43.14
ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป	18	35.29
รวม	51	100

จากตารางที่ 4.9 พบว่าสหกรณ์ส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานด้านธุรการ 2 คน จำนวน 22 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 43.14 รองลงมาคือตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป จำนวน 18 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 35.29 และ 1 คน จำนวน 11 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 21.57

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของสหกรณ์จำแนกตามจำนวนพนักงานด้านปฏิบัติการ

10. จำนวนพนักงานด้านปฏิบัติการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1 คน	2	3.92
2 คน	2	3.92
ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป	47	92.16
รวม	51	100

จากตารางที่ 4.10 พบว่าสหกรณ์ส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานด้านปฏิบัติการ ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปจำนวน 47 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 92.16 รองลงมา 2 คน จำนวน 2 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 3.92 และ 1 คนจำนวน 2 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 3.92

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของสหกรณ์จำแนกตามแหล่งจำหน่ายยางแผ่นรมควัน

11. แหล่งจำหน่ายยางแผ่นรมควัน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ขายผ่านตลาดกลางยางพารา	42	82.35
ขายพ่อค้าโดยตรง	3	5.88
อื่นๆ เช่น รวมกลุ่มขายที่ สกย.	6	11.76
รวม	51	100

จากตารางที่ 4.11 พบว่าสหกรณ์ส่วนใหญ่มีแหล่งจำหน่ายยางแผ่นรมควัน คือ ขายผ่านตลาดกลางยางพารา จำนวน 42 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 82.35 รองลงมาคือขายที่อื่นๆ เช่น รวมกลุ่มขายที่ สกย. จำนวน 6 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 11.76 และขายพ่อค้าโดยตรง จำนวน 3 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 5.88

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของสหกรณ์จำแนกตามการจ่ายเงินค่าน้ำยางสด

12. การจ่ายเงินค่าน้ำยางสด	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
จ่ายทันทีที่ซื้อ	2	3.92
จ่ายในวันถัดไป	2	3.92
จ่ายเป็นงวด	47	92.16
รวม	51	100

จากตารางที่ 4.12 พบว่าสหกรณ์ส่วนใหญ่มีการจ่ายเงินค่าน้ำยางสดคือ จ่ายเป็นงวด จำนวน 47 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 92.16 รองลงมาคือจ่ายในวันถัดไปจำนวน 2 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 3.92 และทันทีที่ซื้อ จำนวน 2 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 3.92

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของสหกรณ์จำแนกตามแหล่งเงินทุนหมุนเวียน

13. แหล่งเงินทุนหมุนเวียน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เงินทุนของสหกรณ์เอง	29	56.86
เงินกู้ยืมจากภายนอก	6	11.76
เงินทุนของสหกรณ์เองและเงินกู้ยืมจากภายนอก	16	31.37
รวม	51	100

จากตารางที่ 4.13 พบว่าสหกรณ์ส่วนใหญ่มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนคือ เงินทุนของสหกรณ์เอง จำนวน 29 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 56.86 รองลงมาคือมีทั้งเงินทุนของสหกรณ์เองกับเงินกู้ยืมจากภายนอก จำนวน 16 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 31.37 และเงินกู้ยืมจากภายนอก จำนวน 6 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 11.76

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานของ สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามปัญหาทั้ง 4 ด้าน

4.2.1 ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาการดำเนินงานด้านการผลิตของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งออกเป็นองค์ประกอบของปัญหาในด้านต่างๆ 4 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ปัญหาด้านการวางแผนการผลิต ปัญหาด้านการปฏิบัติการผลิต ปัญหาการควบคุมการผลิต และปัญหาด้านการควบคุมสินค้าคงคลัง ซึ่งได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับปัญหา ด้านการผลิตของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ของ องค์ประกอบปัญหาด้านการวางแผนการผลิต

ปัญหาด้านการผลิต องค์ประกอบด้านการวางแผนการผลิต	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ปริมาณน้ำยางสดมีความไม่แน่นอนตามฤดูกาล	3.65	0.868	มาก	2
2. มีน้ำยางสดป้อนเข้าโรงงานน้อยเกินไปไม่คุ้มต่อการดำเนินงาน	2.41	1.117	น้อย	4
3. ขาดการจัดเรียงลำดับขั้นตอนการผลิต	1.80	0.895	น้อย	8
4. ไม่สามารถดำเนินงานตามลำดับขั้นตอนการผลิตที่วางไว้ได้	1.71	0.855	น้อย	9
5. ขาดข้อมูลจากภาครัฐเพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน	2.47	0.946	น้อย	3
6. ขาดข้อมูลราคาน้ำยางสดในตลาด	2.16	0.880	น้อย	6
7. การกำหนดราคารับซื้อน้ำยางสดยังไม่มีเกณฑ์มาตรฐาน	2.04	1.095	น้อย	7
8. ราคาปัจจัยที่ใช้ในการผลิตมีราคาแพง	4.16	0.674	มาก	1
9. ปัญหาการกำหนดหน้าที่ การควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงาน	2.33	0.931	น้อย	5
ค่าเฉลี่ยรวม	2.53	0.918	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.14 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหาด้านการผลิต ขององค์ประกอบปัญหาด้านการวางแผนการผลิตในภาพรวม อยู่ในระดับปัญห่าปานกลาง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 2.53 และข้อมูลองค์ประกอบปัญหาด้านการวางแผนการผลิตที่ได้รับจากแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่ากับ 0.918 และเมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละข้อพบว่า มีปัญหาด้านการวางแผนการผลิตในระดับปัญหาน้อยถึงระดับปัญหาหนัก เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหาหนัก

ลำดับที่ 1 ราคาปัจจัยที่ใช้ในการผลิตมีราคาแพง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.674

ลำดับที่ 2 ปริมาณน้ำยางสดมีความไม่แน่นอนตามฤดูกาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.868

ระดับปัญหาน้อย

ลำดับที่ 3 ขาดข้อมูลจากภาครัฐเพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.946

ลำดับที่ 4 มีน้ำยางสดป้อนเข้าโรงงานน้อยเกินไป ไม่คุ้มต่อการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.41 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.117

ลำดับที่ 5 ปัญหาการกำหนดหน้าที่ การควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.931

ลำดับที่ 6 ขาดข้อมูลราคาน้ำยางสดในตลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.16 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.880

ลำดับที่ 7 การกำหนดราคารับซื้อน้ำยางสดยังไม่มีเกณฑ์มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.04 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.095

ลำดับที่ 8 ขาดการจัดเรียงลำดับขั้นตอนการผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.895

ลำดับที่ 9 ไม่สามารถดำเนินงานตามลำดับขั้นตอนการผลิตที่วางไว้ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.71 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.855

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับปัญหา ด้านการผลิตของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ของ องค์ประกอบปัญหาด้านการปฏิบัติการผลิต

ปัญหาด้านการผลิต องค์ประกอบด้านการปฏิบัติการผลิต	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ขาดแคลนเทคโนโลยีที่ทันสมัยด้านการผลิต	3.02	0.860	ปานกลาง	5
2. เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตมีการชำรุดเสียหาย	3.76	0.885	มาก	1
3. การบำรุงรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์ทำได้ยาก	3.29	0.923	ปานกลาง	3
4. ขาดแคลนแรงงานที่มีความชำนาญ	2.08	0.977	น้อย	6
5. ปัญหาจากการผลิตเปลี่ยนแรงงาน	1.98	0.905	น้อย	7
6. มีต้นทุนการผลิตสูงทำให้ได้กำไรน้อยหรือขาดทุน	3.43	0.922	ปานกลาง	2
7. ปัญหาจากการผลิตที่ไม่เต็มหรือเกินกำลังการผลิต	3.16	0.925	ปานกลาง	4
ค่าเฉลี่ยรวม	2.96	0.914	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.15 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหา ด้านการผลิต ขององค์ประกอบปัญหาด้านการปฏิบัติการผลิตในภาพรวม อยู่ในระดับปัญห่าปานกลาง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 2.96 และข้อมูลองค์ประกอบปัญหาด้านการปฏิบัติการผลิตที่ได้รับจากแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่ากับ 0.914 และเมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละข้อพบว่า มีปัญหา ด้านการปฏิบัติการผลิตในระดับปัญหาน้อยถึงระดับปัญหามาก เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหามาก

ลำดับที่ 1 เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตมีการชำรุดเสียหาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.885

ระดับปัญหาปานกลาง

ลำดับที่ 2 มีต้นทุนการผลิตสูงทำให้ได้กำไรน้อยหรือขาดทุน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.922

ลำดับที่ 3 การบำรุงรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์ทำได้ยาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.923

ลำดับที่ 4 ปัญหาจากการผลิตที่ไม่เต็มหรือเกินกำลังการผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.925

ลำดับที่ 5 ขาดแคลนเทคโนโลยีที่ทันสมัยด้านการผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.860

ระดับปัญหาน้อย

ลำดับที่ 6 ขาดแคลนแรงงานที่มีความชำนาญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.08 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.977

ลำดับที่ 7 ปัญหาจากการผลิตเปลี่ยนแปลงงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.98 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.905

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับปัญหา ด้านการผลิตของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านการควบคุมการผลิต

ปัญหาด้านการผลิต องค์ประกอบด้านการควบคุมการผลิต	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ปัญหาจากน้ำยางสดมีคุณภาพต่ำ	2.10	0.608	น้อย	4
2. การควบคุมไม่ให้มีสิ่งสกปรก หรือฟองอากาศทำ ได้ยาก	2.37	0.747	น้อย	3
3. ขาดการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพในแต่ละ ขั้นตอนหรือยังไม่มีขั้นตอนหรือวิธีการตรวจสอบ คุณภาพที่ชัดเจน	2.45	0.901	น้อย	2
4. คุณภาพของยางแผ่นรมควันไม่คงที่สม่ำเสมอ	2.45	0.730	น้อย	1
ค่าเฉลี่ยรวม	2.34	0.747	น้อย	

จากตารางที่ 4.16 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหาด้านการผลิตขององค์ประกอบปัญหาด้านการควบคุมการผลิตในภาพรวม อยู่ในระดับปัญหาน้อย โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 2.34 และข้อมูลองค์ประกอบปัญหาด้านการควบคุมการผลิตที่ได้รับจากแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่ากับ 0.747 และเมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละข้อพบว่าปัญหาด้านการควบคุมการผลิตทุกข้ออยู่ในระดับปัญหาน้อย เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหาน้อย

ลำดับที่ 1 คุณภาพของยางแผ่นรมควันไม่คงที่สม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหานี้ไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.730

ลำดับที่ 2 การขาดการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพในแต่ละขั้นตอนหรือยังไม่มีขั้นตอนหรือวิธีการตรวจสอบคุณภาพที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหานี้ไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.901

ลำดับที่ 3 การควบคุมไม่ให้มีสิ่งสกปรก หรือฟองอากาศทำไต่ยาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.37 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหานี้ไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.747

ลำดับที่ 4 ปัญหาจากน้ำยางสดมีคุณภาพต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.10 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหานี้ไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.608

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับปัญหา
ด้านการผลิตของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ของ
องค์ประกอบปัญหาด้านการควบคุมสินค้าคงคลัง

ปัญหาด้านการผลิต องค์ประกอบด้านการควบคุมสินค้าคงคลัง	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. พื้นที่ในการจัดเก็บยางแผ่นรมควันมีไม่เพียงพอในแต่ละวัน	2.35	0.913	น้อย	2
2. มีค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาน้ำยางสดและยางแผ่นรมควันสูง	1.82	0.888	น้อย	3
3. มีการเคลื่อนย้ายยางแผ่นดิบหรือยางแผ่นรมควันมากเกินไป	1.63	0.662	น้อย	4
4. พื้นที่เก็บรักษายางแผ่นรมควันเพื่อชะลอการขายมีไม่เพียงพอ	2.49	1.173	น้อย	1
ค่าเฉลี่ยรวม	2.07	0.909	น้อย	

จากตารางที่ 4.17 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหา
ด้านการผลิตขององค์ประกอบปัญหาด้านการควบคุมสินค้าคงคลังในภาพรวม อยู่ในระดับปัญหา
น้อย โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 2.07 และข้อมูลองค์ประกอบปัญหาด้านการควบคุม
สินค้าคงคลังที่ได้รับจากแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจาก
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่ากับ 0.909 และเมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละข้อพบว่าปัญหาด้าน
การควบคุมสินค้าคงคลังทุกข้ออยู่ในระดับปัญหาน้อย เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายข้อโดย
เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหาน้อย

ลำดับที่ 1 พื้นที่เก็บรักษายางแผ่นรมควันเพื่อชะลอการขายมีไม่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
2.49 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ
1.173

ลำดับที่ 2 พื้นที่ในการจัดเก็บยางแผ่นรมควันมีไม่เพียงพอในแต่ละวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
2.35 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่า
เท่ากับ 0.913

ลำดับที่ 3 มีค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาน้ำยางสดและยางแผ่นรมควันสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.888

ลำดับที่ 4 มีการเคลื่อนย้ายยางแผ่นดิบหรือยางแผ่นรมควันมากเกินไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.662

ตารางที่ 4.18 สรุปผลค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับปัญหาในองค์ประกอบของปัญหาด้านการผลิต ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช

องค์ประกอบของปัญหาด้านการผลิต	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ปัญหาด้านการวางแผนการผลิต	2.53	0.918	ปานกลาง	2
2. ปัญหาด้านการปฏิบัติการผลิต	2.96	0.914	ปานกลาง	1
3. ปัญหาด้านการควบคุมการผลิต	2.34	0.747	น้อย	3
4. ปัญหาด้านการควบคุมสินค้าคงคลัง	2.07	0.909	น้อย	4
ค่าเฉลี่ยรวม	2.48	0.872	น้อย	

จากตารางที่ 4.18 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีปัญหาการดำเนินงานด้านการผลิตในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมของทุกองค์ประกอบเท่ากับ 2.48 และแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นของปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.872 เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายองค์ประกอบโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหাপานกลาง

ลำดับที่ 1 ปัญหาด้านการปฏิบัติการผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.914

ลำดับที่ 2 ปัญหาด้านการวางแผนการผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.918

ระดับปัญหาน้อย

ลำดับที่ 3 ปัญหาด้านการควบคุมการผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.747

ลำดับที่ 4 ปัญหาด้านการควบคุมสินค้าคงคลัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.07 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.909

4.2.2 ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาการดำเนินงานด้านการเงินของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ในจังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งออกเป็นองค์ประกอบของปัญหาในด้านต่างๆ 4 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ปัญหาด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน ปัญหาด้านการจัดหาเงินทุน และปัญหาด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ ซึ่งได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับปัญหา ด้านการเงินของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ของ องค์ประกอบปัญหาด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน

ปัญหาด้านการเงิน	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ขาดการวางแผนทางการเงินหรือการจัดทำงบการเงินล่วงหน้า	2.08	0.997	น้อย	2
2. ไม่มีกรวางแผนเป้าหมายในการดำเนินงานของแต่ละปีที่ชัดเจน	1.86	0.895	น้อย	3
3. ไม่ทราบทิศทางกำไรสุทธิของตลาดยางแผ่นรมควัน	3.06	1.223	ปานกลาง	1
ค่าเฉลี่ยรวม	2.33	1.038	น้อย	

จากตารางที่ 4.19 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหาด้านการเงินขององค์ประกอบปัญหาด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุนในภาพรวม อยู่ในระดับปัญหาน้อย โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 2.33 และข้อมูลองค์ประกอบปัญหาด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุนที่ได้รับจากแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่ากับ 1.038 และเมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละข้อ พบว่ามีปัญหาด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุนในระดับปัญหาน้อยถึงระดับปัญหามานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหาปานกลาง

ลำดับที่ 1 ไม่ทราบทิศทางการเจริญเติบโตของตลาดยางแผ่นรมควัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.223

ระดับปัญหาน้อย

ลำดับที่ 2 ขาดการวางแผนทางการเงินหรือการจัดทำงบการเงินล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.08 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.997

ลำดับที่ 3 ไม่มีการวางแผนเป้าหมายในการดำเนินงานของแต่ละปีที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.86 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.895

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับปัญหาด้านการเงินของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านการจัดหาเงินทุน

ปัญหาด้านการเงิน องค์ประกอบด้านการจัดหาเงินทุน	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ขาดแหล่งเงินทุนที่จะให้การสนับสนุนการดำเนินงาน	2.51	1.223	ปานกลาง	5
2. การระดมเงินทุนทำได้ยาก	3.02	1.104	ปานกลาง	2
3. เงินทุนส่วนใหญ่เป็นการก่อหนี้ระยะสั้นทำให้ขาดสภาพคล่อง	2.73	1.343	ปานกลาง	4
4. เงินทุนจากการกู้ยืมมีอัตราดอกเบี้ยสูง	2.92	1.262	ปานกลาง	3
5. ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการชะลอการขาย	3.12	1.211	ปานกลาง	1
ค่าเฉลี่ยรวม	2.86	1.229	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.20 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหาด้านการเงินขององค์ประกอบปัญหาด้านการจัดหาเงินทุนในภาพรวม อยู่ในระดับปัญหาปานกลาง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 2.86 และข้อมูลองค์ประกอบปัญหาด้านการจัดหาเงินทุนที่ได้รับจากแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่ากับ 1.229 และเมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละข้อพบว่าปัญหาด้านการจัดหา

เงินทุนทุกข้ออยู่ในระดับปัญหาน้อย เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหাপานกลาง

ลำดับที่ 1 ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการชะลอการขาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.211

ลำดับที่ 2 การระดมเงินทุนทำได้ยาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.104

ลำดับที่ 3 เงินทุนจากการกู้ยืมมีอัตราดอกเบี้ยสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.262

ลำดับที่ 4 เงินทุนส่วนใหญ่เป็นการก่อหนี้ระยะสั้นทำให้ขาดสภาพคล่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.343

ลำดับที่ 5 ขาดแหล่งเงินทุนที่จะให้การสนับสนุนการค้าดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.223

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับปัญหาด้านการเงินของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ

ปัญหาด้านการเงิน องค์ประกอบด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. มีลูกหนี้ค้างชำระเป็นจำนวนมากทำให้หนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น	2.10	1.136	น้อย	3
2. ขาดความสามารถในการชำระหนี้ได้ตามกำหนด	2.02	1.049	น้อย	4
3. รายได้ของสหกรณ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	2.57	1.221	ปานกลาง	1
4. การบันทึกบัญชีไม่รัดกุมหรือทำได้ยาก	1.84	0.857	น้อย	5
5. ขาดสภาพคล่องของกระแสเงินสดหมุนเวียน	2.27	1.115	น้อย	2
ค่าเฉลี่ยรวม	2.16	1.076	น้อย	

จากตารางที่ 4.21 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหาด้านการเงินขององค์ประกอบปัญหาด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจในภาพรวม อยู่ในระดับปัญหาน้อย โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 2.16 และข้อมูลองค์ประกอบปัญหาด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจที่ได้รับจากแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่ากับ 1.076 และเมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละข้อ พบว่ามีปัญหาด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจในระดับปัญหาน้อยถึงระดับปัญหปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหปานกลาง

ลำดับที่ 1 รายได้ของสหกรณ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.221

ระดับปัญหาน้อย

ลำดับที่ 2 ขาดสภาพคล่องของกระแสเงินสดหมุนเวียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.115

ลำดับที่ 3 มีลูกหนี้ค้างชำระเป็นจำนวนมากทำให้หนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.10 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.136

ลำดับที่ 4 ขาดความสามารถในการชำระหนี้ได้ตามกำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.02 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.049

ลำดับที่ 5 การบันทึกบัญชีไม่รัดกุมหรือทำได้ยาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.84 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.857

ตารางที่ 4.22 สรุปผลค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับปัญหาในองค์ประกอบของปัญหาด้านการเงิน ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช

องค์ประกอบต่างๆ ของปัญหาด้านการเงิน	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ปัญหาด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน	2.33	1.038	น้อย	2
2. ปัญหาด้านการจัดหาเงินทุน	2.86	1.229	ปานกลาง	1
3. ปัญหาด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ	2.16	1.076	น้อย	3
ค่าเฉลี่ยรวม	2.45	1.114	น้อย	

จากตารางที่ 4.22 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีปัญหาการดำเนินงานด้านการเงินในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมของทุกองค์ประกอบเท่ากับ 2.45 และแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นของปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.114 เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายองค์ประกอบโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหาปานกลาง

ลำดับที่ 1 ปัญหาด้านการจัดหาเงินทุน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.229

ระดับปัญหาน้อย

ลำดับที่ 2 ปัญหาด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.038

ลำดับที่ 3 ปัญหาด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.16 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.076

4.2.3 ปัญหาด้านการตลาด ปัญหาการดำเนินงานด้านการตลาดของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งออกเป็นองค์ประกอบของปัญหาในด้านต่างๆ 3 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ ปัญหาด้านราคา และปัญหาด้านการจำหน่าย ซึ่งได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับปัญหาด้านการตลาดของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านผลิตภัณฑ์

ปัญหาด้านการตลาด องค์ประกอบด้านผลิตภัณฑ์	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. คุณภาพของยางแผ่นรมควันไม่คงที่ทุกครั้งที่มีการจำหน่าย	2.20	0.825	น้อย	2
2. ยางแผ่นรมควันที่ได้เก็บไว้ไม่ได้นาน	3.43	1.118	ปานกลาง	1
3. ผลิตภัณฑ์ไม่ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ	1.92	0.796	น้อย	3
ค่าเฉลี่ยรวม	2.52	0.913	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.23 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหาด้านการตลาดขององค์ประกอบปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ในภาพรวม อยู่ในระดับปัญหาปานกลาง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 2.52 และข้อมูลองค์ประกอบปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ที่ได้รับจากแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่ากับ 0.913 และเมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละข้อพบว่า มีปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ในระดับปัญหาน้อยถึงระดับปัญหาปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหาปานกลาง

ลำดับที่ 1 ยางแผ่นรมควันที่ได้เก็บไว้ไม่ได้เน่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.118

ระดับปัญหาน้อย

ลำดับที่ 2 คุณภาพของยางแผ่นรมควันไม่คงที่ทุกครั้งที่มีการจำหน่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.825

ลำดับที่ 3 ผลิตภัณฑ์ไม่ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.92 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.796

ตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ

ปัญหาด้านการตลาดของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านราคา

ปัญหาด้านการตลาด องค์ประกอบด้านราคา	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. การแกว่งตัวของราคายางแผ่นรมควันเนื่องจากฤดูกาล	3.86	0.872	มาก	2
2. ไม่มีอำนาจต่อรองในการกำหนดราคาแผ่นรมควัน อย่างเหมาะสม	4.25	0.771	มาก	1
3. ขาดข้อมูลความเคลื่อนไหวที่ทันสมัยของราคายาง แผ่นรมควัน	3.65	0.934	มาก	3
4. ปัญหาการฮั้วราคารับซื้อยางแผ่นรมควันของผู้ซื้อใน ตลาด	3.59	0.963	มาก	4
ค่าเฉลี่ยรวม	3.84	0.885	มาก	

จากตารางที่ 4.24 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหาด้านการตลาดขององค์ประกอบปัญหาด้านราคาในภาพรวมอยู่ในระดับปัญหามาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 3.84 และข้อมูลองค์ประกอบปัญหาด้านราคาที่ได้รับจากแต่ละสหกรณ์ มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่ากับ 0.885 และเมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละข้อพบว่าปัญหาด้านราคาทุกข้ออยู่ในระดับปัญหามาก เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหามาก

ลำดับที่ 1 ไม่มีอำนาจต่อรองในการกำหนดราคาแผ่นรมควันอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.771

ลำดับที่ 2 การแกว่งตัวของราคาขายแผ่นรมควันเนื่องจากฤดูกาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.872

ลำดับที่ 3 ขาดข้อมูลความเคลื่อนไหวที่ทันสมัยของราคาขายแผ่นรมควัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.934

ลำดับที่ 4 ปัญหาการชำระราคาซื้อขายแผ่นรมควันของผู้ซื้อในตลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.963

ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ

ปัญหาด้านการตลาดของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ของ
องค์ประกอบปัญหาด้านการจำหน่าย

ปัญหาด้านการตลาด องค์ประกอบด้านการจำหน่าย	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. มีช่องทางการจัดจำหน่ายยางแผ่นรมควันน้อยเกินไป	3.47	1.007	ปานกลาง	1
2. ปัญหาด้านต้นทุนการขนส่ง	2.59	0.983	ปานกลาง	4
3. ปัญหาด้านวิธีการขนส่ง	2.22	0.901	น้อย	5
4. ไม่มีการจัดทำกิจกรรมการส่งเสริมการตลาดที่เหมาะสม	3.02	0.948	ปานกลาง	2
5. ปัญหาด้านทุนที่สูงขึ้นเนื่องจากการส่งเสริมการตลาด	2.78	0.966	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ยรวม	2.82	0.961	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.25 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหาด้านการตลาดขององค์ประกอบปัญหาด้านจัดจำหน่ายในภาพรวมอยู่ในระดับปัญหাপานกลาง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 2.82 และข้อมูลองค์ประกอบปัญหาด้านจัดจำหน่ายที่ได้รับจากแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่ากับ 0.961 และเมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละข้อพบว่า มีปัญหาด้านจัดจำหน่ายในระดับปัญหาน้อยถึงระดับปัญหাপานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหাপานกลาง

ลำดับที่ 1 มีช่องทางการจัดจำหน่ายยางแผ่นรมควันน้อยเกินไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.007

ลำดับที่ 2 ไม่มีการจัดทำกิจกรรมการส่งเสริมการตลาดที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.948

ลำดับที่ 3 ปัญหาด้านทุนที่สูงขึ้นเนื่องจากการส่งเสริมการตลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.966

ลำดับที่ 4 ปัญหาด้านต้นทุนการขนส่ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.983

ระดับปัญหาน้อย

ลำดับที่ 5 ปัญหาด้านวิธีการขนส่ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.901

ตารางที่ 4.26 สรุปผลค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับปัญหาในองค์ประกอบของปัญหาด้านการตลาด ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช

องค์ประกอบต่างๆ ของปัญหาด้านการตลาด	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์	2.52	0.913	ปานกลาง	3
2. ปัญหาด้านราคา	3.84	0.885	มาก	1
3. ปัญหาด้านการจัดจำหน่าย	2.82	0.961	ปานกลาง	2
ค่าเฉลี่ยรวม	3.06	0.920	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.26 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีปัญหาการดำเนินงานด้านการตลาดในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมของทุกองค์ประกอบเท่ากับ 3.06 และแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นของปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.920 เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายองค์ประกอบโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหามาก

ลำดับที่ 1 ปัญหาด้านราคา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.885

ระดับปัญหাপานกลาง

ลำดับที่ 2 ปัญหาด้านการจัดจำหน่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.961

ลำดับที่ 3 ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.913

4.2.4 ปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก ปัญหาการดำเนินงานด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งออกเป็นองค์ประกอบของปัญหาในด้านต่างๆ 2 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ปัญหาด้านการเมืองและกฎหมาย และปัญหาด้านสภาวะเศรษฐกิจและคู่แข่ง ซึ่งได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.27 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอกของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านการเมืองและกฎหมาย

ปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก องค์ประกอบด้านการเมืองและกฎหมาย	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. การเปลี่ยนแปลงนโยบายของแต่ละรัฐบาลส่งผลกระทบต่อสหกรณ์กองทุนสวนยาง	3.69	0.836	มาก	2
2. ขาดการประสานงานระหว่างภาครัฐและสหกรณ์ในการพัฒนากระบวนการผลิต	3.27	0.850	ปานกลาง	3
3. ขาดภาครัฐที่ดูแลสหกรณ์กองทุนสวนยางอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง	3.16	1.102	ปานกลาง	4
4. ผลกระทบจากความไม่มั่นคงทางการเมืองของรัฐบาล	3.86	0.980	มาก	1
5. ผลกระทบจากการเมืองในระดับท้องถิ่น	2.10	0.900	น้อย	5
ค่าเฉลี่ยรวม	3.22	0.934	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.27 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหาด้านปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก ขององค์ประกอบปัญหาด้านการเมืองและกฎหมายในภาพรวมอยู่ในระดับปัญห่าปานกลาง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 3.22 และข้อมูลองค์ประกอบปัญหาด้านจัดจำหน่ายที่ได้รับจากแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่ากับ 0.934 และเมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละข้อพบว่า มีปัญหาด้านจัดจำหน่ายในระดับปัญหาน้อยถึงระดับปัญหามาก เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหามาก

ลำดับที่ 1 ผลกระทบจากความไม่มั่นคงทางการเมืองของรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.980

ลำดับที่ 2 การเปลี่ยนแปลงนโยบายของแต่ละรัฐบาลส่งผลกระทบต่อสหกรณ์กองทุนสวนยาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.836

ระดับปัญหাপานกลาง

ลำดับที่ 3 ขาดการประสานงานระหว่างภาครัฐและสหกรณ์ในการพัฒนากระบวนการผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.850

ลำดับที่ 4 ขาดภาครัฐที่ดูแลสหกรณ์กองทุนสวนยางอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.102

ระดับปัญหาน้อย

ลำดับที่ 5 ผลกระทบจากการเมืองในระดับท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.10 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.900

ตารางที่ 4.28 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับปัญหา

ด้านสภาวะแวดล้อมภายนอกของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด

นครศรีธรรมราช ขององค์ประกอบปัญหาด้านสภาวะเศรษฐกิจและคู่แข่งชั้น

ปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก องค์ประกอบด้านสภาวะเศรษฐกิจและคู่แข่งชั้น	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ปัญหาเนื่องจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน เงินตรา	3.67	0.993	มาก	3
2. ปัญหาจากราคาน้ำมันที่ผันผวน	3.94	0.810	มาก	1
3. การแข่งขันกับเอกชนที่ผลิตยางแผ่นรมควันหรือรับ ซื้อน้ำยางสดอื่นซึ่งไม่ได้เป็นสหกรณ์	3.69	1.122	มาก	2
4. เกษตรกรขาดความรู้ที่ถูกต้องทำให้ได้น้ำยางสดที่ ไม่ได้มาตรฐาน	2.90	1.005	ปานกลาง	6

ตารางที่ 4.28(ต่อ)

ปัญหาด้านสถานะแวดล้อมภายนอก องค์ประกอบด้านสถานะเศรษฐกิจและคู่แข่ง	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
5. การเข้าถึงแหล่งความรู้ทางวิชาการด้านสหกรณ์ทำได้ยาก	3.04	0.848	ปานกลาง	4
6. ขาดความร่วมมือระหว่างเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราและสหกรณ์กองทุนสวนยางในการดำเนินงานของสหกรณ์	2.43	1.204	น้อย	7
7. ขาดความสนใจของเกษตรกรในการขายน้ำยางสดให้กับสหกรณ์	3.04	1.166	ปานกลาง	5
ค่าเฉลี่ยรวม	3.24	1.021	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.28 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหาด้านปัญหาด้านสถานะแวดล้อมภายนอก ขององค์ประกอบปัญหาด้านสถานะเศรษฐกิจและคู่แข่ง ในภาพรวมอยู่ในระดับปัญหাপานกลาง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 3.24 และข้อมูลองค์ประกอบปัญหาด้านสถานะเศรษฐกิจและคู่แข่งที่ได้รับจากแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมมีค่าเท่ากับ 1.021 และเมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละข้อพบว่า มีปัญหาด้านสถานะเศรษฐกิจและคู่แข่งในระดับปัญหাপานกลางถึงระดับปัญหามาก เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ระดับปัญหามาก

ลำดับที่ 1 ผลกระทบปัญหาจากราคาน้ำมันที่ผันผวน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.810

ลำดับที่ 2 การแข่งขันกับเอกชนที่ผลิตยางแผ่นรมควันหรือรับซื้อน้ำยางสดอื่นซึ่งไม่ได้เป็นสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.122

ลำดับที่ 3 ปัญหาเนื่องจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.993

ระดับปัญหাপานกลาง

ลำดับที่ 4 การเข้าถึงแหล่งความรู้ทางวิชาการด้านสหกรณ์ทำได้ยาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.848

ลำดับที่ 5 ขาดความสนใจของเกษตรกรในการขายน้ำยางสดให้กับสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.166

ลำดับที่ 6 เกษตรกรขาดความรู้ที่ถูกต้องทำให้ได้น้ำยางสดที่ไม่ได้มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.005

ลำดับที่ 7 ขาดความร่วมมือระหว่างเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราและสหกรณ์กองทุนสวนยางในการดำเนินงานของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.204

ตารางที่ 4.29 สรุปผลค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับปัญหาในองค์ประกอบของปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช

องค์ประกอบต่างๆ ของปัญหาด้านสภาวะแวดล้อม ภายนอก	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ปัญหาด้านการเมืองและกฎหมาย	3.22	0.934	ปานกลาง	2
2. ปัญหาด้านสภาวะเศรษฐกิจและคู่แข่ง	3.24	1.021	ปานกลาง	1
ค่าเฉลี่ยรวม	3.23	0.978	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.29 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีปัญหาการดำเนินงานด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมของทุกองค์ประกอบเท่ากับ 3.23 และแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นของปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.978 เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายองค์ประกอบโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหাপานกลาง

ลำดับที่ 1 ปัญหาด้านสภาวะเศรษฐกิจและคู่แข่ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.021

ลำดับที่ 2 ปัญหาด้านการเมืองและกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.934

4.2.5 สรุปปัญหาการดำเนินงานในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ของสหกรณ์กองทุนสวนยางใน จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และ
ด้านสภาวะแวดล้อมภายนอกของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถ
สรุปปัญหาการดำเนินงานในภาพรวมได้ดังนี้

ตารางที่ 4.30 สรุปผลค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับปัญหา และการจัดลำดับ
ปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชแต่
ละด้านในภาพรวม

ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางใน จังหวัดนครศรีธรรมราช	n = 51		ระดับปัญหา	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ปัญหาด้านการผลิต	2.48	0.872	น้อย	3
2. ปัญหาด้านการเงิน	2.45	1.114	น้อย	4
3. ปัญหาด้านการตลาด	3.06	0.920	ปานกลาง	2
4. ปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก	3.23	0.978	ปานกลาง	1
ค่าเฉลี่ยรวม	2.80	0.971	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.30 พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหาการ
ดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ซึ่งพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาทั้ง 4 ด้าน
เท่ากับ 2.80 และแต่ละสหกรณ์มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันมาก โดยจากค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.971 เมื่อพิจารณาปัญหาการดำเนินงานในแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับจาก
มากไปหาน้อยพบว่า

ระดับปัญหাপานกลาง

ลำดับที่ 1 ปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 และแต่ละสหกรณ์
มีปัญหาไม่แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.978

ลำดับที่ 2 ปัญหาด้านการตลาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่
แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.920

ระดับปัญหาน้อย

ลำดับที่ 3 ปัญหาการผลิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาไม่
แตกต่างกันมาก โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.872

ลำดับที่ 4 ปัญหาด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 และแต่ละสหกรณ์มีปัญหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.114

4.3 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบระดับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีปัจจัยด้านองค์กรแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีปัจจัยด้านองค์กรแตกต่างกัน ซึ่งประกอบด้วย ขนาดของสหกรณ์ 4 กลุ่ม ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดปานกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก ระดับเสถียรภาพทางการเงิน 6 กลุ่ม ได้แก่ ระดับต้องแก้ไขเร่งด่วน ระดับต้องปรับปรุง ระดับต่ำกว่ามาตรฐาน ระดับมั่นคงตามมาตรฐาน ระดับมั่นคงดี และระดับมั่นคงดีมาก และระยะเวลาในการดำเนินงาน 4 กลุ่ม ได้แก่ น้อยกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี 10 - 15 ปี และมากกว่า 15 ปี ดังตารางที่ 4.31 ถึงตารางที่ 4.35

4.3.1 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบระดับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามขนาดของสหกรณ์

โดยมีสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานต่างกัน โดยมีสมมติฐานย่อยดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 ขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 ขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 ขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการตลาดต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 ขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) แสดงในตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาในการดำเนินงานของ สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามขนาดของ สหกรณ์ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA)

องค์ประกอบของปัญหาในการดำเนินงาน	ขนาดของสหกรณ์			p-value
	ขนาดปานกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่มาก	
	n = 3	n = 45	n = 3	
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	
1. ปัญหาด้านการผลิต	3.31	2.44	2.24	0.011*
1.1 ด้านการวางแผนการผลิต	3.70	2.45	2.41	0.000**
1.2 ด้านการปฏิบัติการผลิต	3.86	2.93	2.48	0.017*
1.3 ด้านการควบคุมการผลิต	2.92	2.31	2.33	0.267
1.4 ด้านการควบคุมสินค้าคงคลัง	2.75	2.05	1.75	0.160
2. ปัญหาด้านการเงิน	3.63	2.42	1.73	0.009**
2.1 ด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน	3.89	2.29	1.44	0.001**
2.2 ด้านการจัดหาเงินทุน	3.53	2.86	2.20	0.227
2.3 ด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ	3.47	2.12	1.53	0.015*
3. ปัญหาด้านการตลาด	3.63	2.42	1.73	0.162
3.1 ด้านผลิตภัณฑ์	3.56	2.45	2.44	0.033*
3.2 ด้านราคา	4.00	3.87	3.17	0.209
3.3 ด้านการจัดจำหน่าย	3.40	2.75	3.27	0.178
4. ปัญหาด้านสถานะแวดล้อมภายนอก	3.92	3.17	3.38	0.126
4.1 ด้านการเมืองและกฎหมาย	3.93	3.16	3.33	0.114
4.2 ด้านสถานะเศรษฐกิจและคู่แข่งชั้น	3.90	3.19	3.43	0.255
ในภาพรวม	3.62	2.61	2.27	0.077

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.31 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามขนาดของสหกรณ์ 3 กลุ่ม ได้แก่ ขนาดปานกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก มีค่า p-value เท่ากับ 0.077 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ขนาดของสหกรณ์ที่ต่างกัน ไม่ทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีระดับปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบปัญหาแต่ละด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยของปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดของสหกรณ์แตกต่างกัน มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านการผลิต และนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในด้านการเงิน ส่วนด้านการตลาด และด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบปัญหาในแต่ละด้านแยกตามองค์ประกอบ พบว่า

- 1) ด้านการผลิต พบว่า องค์ประกอบด้านการวางแผนการผลิตมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านการปฏิบัติการผลิต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนองค์ประกอบด้านการควบคุมการผลิต และด้านการควบคุมสินค้าคงคลัง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- 2) ด้านการเงิน พบว่า องค์ประกอบด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนองค์ประกอบด้านการจัดหาเงินทุน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- 3) ด้านการตลาด พบว่า องค์ประกอบด้านผลิตภัณฑ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนองค์ประกอบด้านราคา และด้านการจัดจำหน่าย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- 4) ด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก พบว่า องค์ประกอบด้านการเมืองและกฎหมาย และองค์ประกอบด้านสภาวะเศรษฐกิจและคู่แข่ง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พิจารณาความแตกต่างกันของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดของสหกรณ์แตกต่างกัน โดยทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี LSD. ทดสอบเฉพาะที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 แสดงในตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์
กองทุนสวนยางที่มีขนาดของสหกรณ์แตกต่างกัน เป็นรายคู่โดยวิธี LSD

องค์ประกอบของปัญหาในการดำเนินงาน	ขนาดของสหกรณ์	\bar{X}	กลุ่มที่	p-value		
				1	2	3
1. ปัญหาด้านการผลิต	ขนาดปานกลาง	3.31	1	-	0.004**	0.009**
	ขนาดใหญ่	2.44	2	-	-	0.501
	ขนาดใหญ่มาก	2.24	3	-	-	-
1.1 ด้านการวางแผนการผลิต	ขนาดปานกลาง	3.70	1	-	0.000**	0.002**
	ขนาดใหญ่	2.45	2	-	-	0.873
	ขนาดใหญ่มาก	2.41	3	-	-	-
1.2 ด้านการปฏิบัติการผลิต	ขนาดปานกลาง	3.86	1	-	0.013*	0.007**
	ขนาดใหญ่	2.93	2	-	-	0.206
	ขนาดใหญ่มาก	2.48	3	-	-	-
2. ปัญหาด้านการเงิน	ขนาดปานกลาง	3.63	1	-	0.009**	0.003**
	ขนาดใหญ่	2.42	2	-	-	0.126
	ขนาดใหญ่มาก	1.73	3	-	-	-
2.1 ด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน	ขนาดปานกลาง	3.89	1	-	0.001**	0.000**
	ขนาดใหญ่	2.29	2	-	-	0.068
	ขนาดใหญ่มาก	1.44	3	-	-	-
2.2 ด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ	ขนาดปานกลาง	3.47	1	-	0.009**	0.006**
	ขนาดใหญ่	2.12	2	-	-	0.246
	ขนาดใหญ่มาก	1.53	3	-	-	-
3. ปัญหาด้านการตลาด						
3.1 ด้านผลิตภัณฑ์	ขนาดปานกลาง	3.56	1	-	0.010**	0.053
	ขนาดใหญ่	2.45	2	-	-	0.986
	ขนาดใหญ่มาก	2.44	3	-	-	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.32 เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาในการดำเนินงานในแต่ละด้านของการดำเนินงานพบว่า

1) ปัญหาด้านการผลิต

สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดปานกลางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตแตกต่างกับ ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตไม่แตกต่างกันมาก โดยสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาด้านการผลิตเท่ากับ 3.31 สูงกว่า ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 และ 2.24 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแยกตามองค์ประกอบของปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตพบว่า

ด้านการวางแผนการผลิต สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดปานกลางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการวางแผนการผลิตแตกต่างกับ ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก ส่วนสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการวางแผนการผลิตไม่แตกต่างกันมาก

ด้านการปฏิบัติการผลิต สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดปานกลางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการปฏิบัติการผลิตแตกต่างกับ ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก ส่วนสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการปฏิบัติการผลิตไม่แตกต่างกันมาก

2) ปัญหาด้านการเงิน

สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดปานกลางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินแตกต่างกับ ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตไม่แตกต่างกันมาก โดยสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาด้านการผลิตเท่ากับ 3.63 สูงกว่า ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 และ 1.73 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแยกตามองค์ประกอบของปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินพบว่า

ด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดปานกลางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุนแตกต่างกับ ขนาด

ใหญ่ และขนาดใหญ่มาก ส่วนสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุนไม่แตกต่างกันมาก

ด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดปานกลางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจแตกต่างกับ ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก ส่วนสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจไม่แตกต่างกันมาก

3) ปัญหาด้านการตลาด

เมื่อพิจารณาแยกตามองค์ประกอบของปัญหาในการดำเนินงานด้านการตลาดพบว่า

ด้านผลิตภัณฑ์ สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดปานกลางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านผลิตภัณฑ์แตกต่างกับ ขนาดใหญ่ แต่ไม่แตกต่างกับขนาดใหญ่มาก ส่วนสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก มีปัญหาในการดำเนินงานด้านผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกันมาก

4.3.2 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบระดับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามระดับเสถียรภาพทางการเงิน

โดยมีสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 2 ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีในปัญหาการดำเนินงานด้านการผลิตต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.2 ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีในปัญหาการดำเนินงานด้านการเงินต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.3 ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีในปัญหาการดำเนินงานด้านการตลาดต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.4 ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีในปัญหาการดำเนินงานด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอก

ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) แสดงในตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบเฉลี่ยของระดับปัญหาในการดำเนินงานของ
สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับเสถียรภาพ
ทางการเงิน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA)

องค์ประกอบของปัญหาในการดำเนินงาน	ระดับเสถียรภาพทางการเงิน				p-value
	ต่ำกว่ามาตรฐาน	มั่นคงตามมาตรฐาน	มั่นคงดี	มั่นคงดีมาก	
	n = 4	n = 6	n = 31	n = 10	
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	
1. ปัญหาด้านการผลิต	3.09	2.57	2.41	2.37	0.075
1.1 ด้านการวางแผนการผลิต	3.31	2.63	2.46	2.37	0.022*
1.2 ด้านการปฏิบัติการผลิต	3.75	3.14	2.89	2.76	0.040*
1.3 ด้านการควบคุมการผลิต	2.69	2.21	2.31	2.40	0.655
1.4 ด้านการควบคุมสินค้าคงคลัง	2.63	2.29	2.00	1.95	0.276
2. ปัญหาด้านการเงิน	3.35	3.01	2.34	2.10	0.012*
2.1 ด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน	3.50	2.72	2.24	1.93	0.008**
2.2 ด้านการจัดหาเงินทุน	3.25	3.73	2.67	2.76	0.061
2.3 ด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ	3.30	2.57	2.11	1.62	0.006**
3. ปัญหาด้านการตลาด	3.62	3.15	3.01	2.92	0.176
3.1 ด้านผลิตภัณฑ์	3.33	2.44	2.45	2.43	0.133
3.2 ด้านราคา	4.06	3.96	3.88	3.55	0.488
3.3 ด้านการจัดจำหน่าย	3.45	3.03	2.70	2.78	0.232
4. ปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก	3.84	3.59	3.14	3.05	0.061
4.1 ด้านการเมืองและกฎหมาย	3.75	3.47	3.21	2.86	0.068
4.2 ด้านสภาวะเศรษฐกิจและคู่แข่ง	3.93	3.71	3.06	3.24	0.053
ในภาพรวม	3.47	3.08	2.73	2.61	0.081

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.33 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามระดับเสถียรภาพทางการเงิน 4 กลุ่ม ได้แก่ ต่ำกว่ามาตรฐาน มั่นคงตามมาตรฐาน มั่นคงดี และมั่นคงดีมาก มีค่า p-value เท่ากับ 0.081 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่ต่างกัน ไม่ทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีระดับปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบปัญหาแต่ละด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยของปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินแตกต่างกัน มีปัญหาในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านการเงิน ส่วนด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านสถานะแวดล้อมภายนอก ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบปัญหาในแต่ละด้านแยกตามองค์ประกอบ พบว่า

1) ด้านการผลิต องค์ประกอบด้านการวางแผนการผลิต และด้านการปฏิบัติการผลิต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนองค์ประกอบด้านการควบคุมการผลิต และด้านการควบคุมสินค้าคงคลัง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ด้านการเงิน พบว่า องค์ประกอบด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน และด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนองค์ประกอบด้านการจัดหาเงินทุน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ด้านการตลาด พบว่า องค์ประกอบด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา และด้านการจัดจำหน่าย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) ด้านสถานะแวดล้อมภายนอก พบว่า องค์ประกอบด้านการเมืองและกฎหมาย และองค์ประกอบด้านสถานะเศรษฐกิจและคู่แข่ง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พิจารณาความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินแตกต่างกัน โดยทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD. ทดสอบเฉพาะที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 แสดงในตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์
กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินแตกต่างกัน เป็นรายคู่โดยวิธี LSD

องค์ประกอบของ ปัญหาในการ ดำเนินงาน	ระดับเสถียรภาพ ทางการเงิน	\bar{X}	กลุ่ม ที่	p-value			
				1	2	3	4
1. ปัญหาด้านการผลิต							
1.1 ด้านการวางแผนการผลิต	ต่ำกว่ามาตรฐาน	3.31	1	-	0.052	0.004**	0.004**
	มั่นคงตามมาตรฐาน	2.63	2	-	-	0.460	0.337
	มั่นคงดี	2.46	3	-	-	-	0.645
	มั่นคงดีมาก	2.37	4	-	-	-	-
1.2 ด้านการปฏิบัติการผลิต	ต่ำกว่ามาตรฐาน	3.75	1	-	0.125	0.010**	0.008**
	มั่นคงตามมาตรฐาน	3.14	2	-	-	0.350	0.221
	มั่นคงดี	2.89	3	-	-	-	0.549
	มั่นคงดีมาก	2.76	4	-	-	-	-
2. ปัญหาด้านการเงิน	ต่ำกว่ามาตรฐาน	3.35	1	-	0.479	0.014*	0.007**
	มั่นคงตามมาตรฐาน	3.01	2	-	-	0.050*	0.023*
	มั่นคงดี	2.34	3	-	-	-	0.390
	มั่นคงดีมาก	2.10	4	-	-	-	-
2.1 ด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน	ต่ำกว่ามาตรฐาน	3.50	1	-	0.132	0.004**	0.002**
	มั่นคงตามมาตรฐาน	2.72	2	-	-	0.173	0.058
	มั่นคงดี	2.24	3	-	-	-	0.295
	มั่นคงดีมาก	1.93	4	-	-	-	-
2.3 ด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	3.30	1	-	0.164	0.008**	0.001**
	มั่นคงตามมาตรฐาน	2.57	2	-	-	0.209	0.027*
	มั่นคงดี	2.11	3	-	-	-	0.101
	มั่นคงดีมาก	1.62	4	-	-	-	-

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.34 เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาในการดำเนินงานในแต่ละด้านของการดำเนินงานพบว่า

1) ปัญหาด้านการผลิต

เมื่อพิจารณาแยกตามองค์ประกอบของปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตพบว่า

ด้านการวางแผนการผลิต สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการวางแผนการผลิตแตกต่างกับ ระดับมั่นคงดี และระดับมั่นคงดีมาก แต่ไม่แตกต่างกับระดับมั่นคงตามมาตรฐาน ส่วนสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงิน อยู่ในระดับมั่นคงตามมาตรฐาน ระดับมั่นคงดี และระดับมั่นคงดีมาก มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการวางแผนการผลิตไม่แตกต่างกัน

ด้านการปฏิบัติการผลิต สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการปฏิบัติการผลิตแตกต่างกับ ระดับมั่นคงดี และระดับมั่นคงดีมาก แต่ไม่แตกต่างกับระดับมั่นคงตามมาตรฐาน ส่วนสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงิน อยู่ในระดับมั่นคงตามมาตรฐาน ระดับมั่นคงดี และระดับมั่นคงดีมาก มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการปฏิบัติการผลิตไม่แตกต่างกัน

2) ปัญหาด้านการเงิน

สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินแตกต่างกับ ระดับมั่นคงดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และระดับมั่นคงดีมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่ไม่แตกต่างกับระดับมั่นคงตามมาตรฐาน สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินอยู่ในระดับมั่นคงตามมาตรฐาน มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินแตกต่างกับ ระดับมั่นคงดี และมั่นคงดีมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนระดับมั่นคงดี และมั่นคงดีมาก มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินไม่แตกต่างกัน โดยสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน ตามมาตรฐาน มั่นคงดี และระดับมั่นคงดีมาก มีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาด้านการเงินเท่ากับ 3.35 3.01 2.34 และ 2.10 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแยกตามองค์ประกอบของปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินพบว่า

ด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุนแตกต่างกับ ระดับมั่นคงดี และระดับมั่นคงดีมาก แต่ไม่แตกต่างกับระดับมั่นคงตามมาตรฐาน ส่วนสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงิน อยู่ในระดับ

มั่นคงตามมาตรฐาน ระดับมั่นคงดี และระดับมั่นคงดีมาก มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุนไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจแตกต่างกับ ระดับมั่นคงดี และระดับมั่นคงดีมาก แต่ไม่แตกต่างกับระดับมั่นคงตามมาตรฐาน สหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงิน อยู่ในระดับมั่นคงตามมาตรฐาน มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจแตกต่างกับระดับมั่นคงดีมาก แต่ไม่แตกต่างกับระดับมั่นคงดี ส่วนระดับมั่นคงดี และระดับมั่นคงดีมาก มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจไม่แตกต่างกัน

4.3.3 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบระดับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินงาน

โดยมีสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 3 ระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.1 ระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.2 ระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.3 ระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการตลาดต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.4 ระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) แสดงในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาในการดำเนินงานของ สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินงาน

องค์ประกอบของปัญหาในการดำเนินงาน	ระยะเวลาในการดำเนินงาน			p-value
	5 - 10 ปี	10 - 15 ปี	มากกว่า 15 ปี	
	n = 7	n = 41	n = 3	
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	
1. ปัญหาด้านการผลิต	2.53	2.47	2.38	0.917
1.1 ด้านการวางแผนการผลิต	2.60	2.53	2.22	0.612
1.2 ด้านการปฏิบัติการผลิต	3.06	2.95	2.81	0.846
1.3 ด้านการควบคุมการผลิต	2.46	2.32	2.33	0.864
1.4 ด้านการควบคุมสินค้าคงคลัง	2.00	2.08	2.17	0.935
2. ปัญหาด้านการเงิน	2.43	2.46	2.37	0.979
2.1 ด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน	2.48	2.33	2.11	0.827
2.2 ด้านการจัดหาเงินทุน	2.63	2.90	2.80	0.780
2.3 ด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ	2.17	2.16	2.20	0.996
3. ปัญหาด้านการตลาด	3.16	3.03	3.16	0.818
3.1 ด้านผลิตภัณฑ์	2.48	2.53	2.44	0.970
3.2 ด้านราคา	4.00	3.79	4.17	0.528
3.3 ด้านการจัดจำหน่าย	3.00	2.78	2.87	0.764
4. ปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก	3.40	3.22	3.00	0.650
4.1 ด้านการเมืองและกฎหมาย	3.49	3.17	3.20	0.485
4.2 ด้านสภาวะเศรษฐกิจและคู่แข่ง	3.31	3.26	2.81	0.590
ในภาพรวม	2.88	2.80	2.73	0.841

จากตารางที่ 4.35 ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินงาน 3 กลุ่ม ได้แก่ 5 - 10 ปี 10 - 15 ปี และมากกว่า 15 ปี มีค่า p-value เท่ากับ 0.841 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ระยะเวลาในการดำเนินงานที่ต่างกัน ไม่ทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีระดับปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบปัญหาแต่ละด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยของปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน มีปัญหาในการดำเนินงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4 การวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาอื่นๆ ที่เกิดจากการดำเนินงานในแต่ละด้าน ที่สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชประสบอยู่และต้องการความช่วยเหลือในการแก้ไข

จากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นการสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอื่นๆ จากการดำเนินงานในแต่ละด้านที่สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชประสบอยู่ และต้องการความช่วยเหลือในการแก้ไข ซึ่งได้รวบรวมความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกันไว้ในกลุ่มเดียวกัน และเรียงลำดับจากปัญหาที่พบมากที่สุดไปยังปัญหาที่พบน้อย ดังนี้

4.4.1 ปัญหาด้านการผลิต

1. เครื่องมือ อุปกรณ์ชำรุดเนื่องจากใช้งานมานาน เช่น จักรรีดยาง ห้องรมเตา และโรงเรือน ทำให้ได้ยางคุณภาพต่ำลง
2. มีต้นทุนการผลิตสูง เช่น ไม้พิน สารเคมี ราคาแพง และมีแนวโน้มราคาสูงขึ้นเรื่อยๆ
3. แรงงานขาดความชำนาญในการผลิตยางแผ่นรมควัน
4. ขาดแคลนเครื่องจักรที่ทันสมัย
5. ในช่วงฤดูฝนจะมีปริมาณน้ำขังน้อย ทำให้การผลิตไม่คุ้มทุน
6. น้ำยางสดมีน้ำปนมา โดยเฉพาะในหน้าฝน
7. ยางแผ่นรมควันไม่สามารถเก็บไว้ได้นาน เนื่องจากจะขึ้นรา
8. พื้นที่เก็บรักษายางไม่เพียงพอ
9. ในช่วงที่มีปริมาณน้ำยางสดมากจนเกินกำลังการผลิต จะทำให้คุณภาพการผลิตลดลง
10. กำลังการผลิตยังไม่เพียงพอต่อการผลิต

11. ขาดช่างที่มีความรู้ ความชำนาญในการซ่อมบำรุงเครื่องจักร
12. คุณภาพยางไม่สม่ำเสมอ
13. ค่าแรงงานในการผลิตยางแผ่นรมควันสูง
14. การออกแบบโรงงานยังไม่ดี เช่น ระบบระบายอากาศ ระบบบำบัดน้ำเสีย
15. กระบวนการผลิตยังไม่สะอาดเพียงพอ เช่น การกรอง

4.4.2 ปัญหาด้านการเงิน

1. เงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ ทำให้ขาดสภาพคล่อง หรือทำให้ไม่สามารถขยายธุรกิจได้ดีเท่าที่ควร
2. แหล่งเงินทุนภายนอกมีดอกเบี้ยสูงและมีขั้นตอนยุ่งยากในการขอกู้ยืม
3. ลูกหนี้ผิดนัดชำระ
4. ขาดแหล่งส่งเสริมทางการเงินที่ปลอดดอกเบี้ย
5. รายได้ไม่ได้ตามเป้าหมาย
6. เมื่อราคายางอยู่ในช่วงกำลังสูงขึ้น สหกรณ์ต้องใช้ทุนสูงขึ้นในการรับซื้อน้ำยางสดจากสมาชิก ในขณะที่น้ำยางที่ซื้อมาแล้วและอยู่ในกระบวนการผลิตนั้นต้องใช้เวลาถึงประมาณ 7 วัน จึงจะนำออกขายได้ จึงอาจทำให้สหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียนได้
7. ไม่มีเงินแหล่งเงินทุนสำรอง
8. บริษัทที่ซื้อผ่านตลาดกลางบางบริษัทจ่ายเงินช้า ทำให้สหกรณ์นำเงินไปจ่ายให้กับสมาชิกไม่ได้ทันที จนทำให้สหกรณ์ขาดความน่าเชื่อถือจากสมาชิก
9. ขาดสภาพคล่องจากการเบิกล่วงหน้าของสมาชิกสหกรณ์ แล้วไม่สามารถหักคืนได้หมดในงวดนั้นๆ

4.4.3 ปัญหาด้านการตลาด

1. ตลาดขายยางมีน้อยเมื่อเทียบกับยางแผ่นดิบ ทำให้เสียเปรียบพ่อค้า และถูกกดราคาในการคัดชั้นยาง และการลดราคา เช่น ในช่วงที่บริษัทมีความต้องการยางมาก สหกรณ์จะได้ราคาเพิ่มขึ้นประมาณ 0.30 - 0.50 บาท แต่เมื่อเกินความต้องการก็ถูกตัดราคาและคัดชั้นคุณภาพยางเข้มงวดขึ้น
2. ราคาผันผวน ขึ้นลงเร็วเกินไป ทำให้ผลิตหรือขายไม่ทัน และเสี่ยงต่อการขาดทุน
3. การขายในตลาดกลางยางพารา สหกรณ์ไม่มีอำนาจต่อรองราคา และไม่สามารถรู้ราคาล่วงหน้าได้

4. ขาดการประสานงานด้านการตลาดจากหน่วยงานภาครัฐที่มีความเข้มแข็งในเรื่องยางอย่างเพียงพอ

5. ขาดข้อมูลความเคลื่อนไหวในตลาดโลก ทิศทางของตลาด และข้อมูลในการวิเคราะห์ราคาในตลาด

6. ไม่สามารถขายยางแผ่นรมควันล่วงหน้าได้

7. ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการติดต่อประสานงาน

8. คุณภาพยางไม่คงที่ในการจำหน่ายแต่ละครั้ง

9. ยางแผ่นรมควันเก็บไว้ไม่ได้นาน

10. การฮั้วราคาของผู้ประมวล

11. ความรู้ในการแข่งขันในด้านการตลาดยังมีน้อย

12. กระบวนการผลิตที่ต้องใช้เวลานานทำให้เสี่ยงต่อการขาดทุนในช่วงราคายางตกลง

ยางตกลง

13. ยังไม่มีการแยกยางแผ่นรมควันให้ชัดเจนว่าชั้น 1-3 ต้องให้ราคาต่างกันเท่าใด ซึ่งส่วนใหญ่ที่ตลาดกลางยางพาราจะซื้อขายได้ในราคาชั้น 3 เกือบทั้งหมด

14. ตลาดกลางอยู่ไกลทำให้ต้นทุนค่าขนส่งสูงขึ้น ถ้าเป็นไปได้ควรเปิดตลาดกลางเป็นรายอำเภอ หรือผู้รับซื้อควรจะมารับซื้อเองที่สหกรณ์

15. ต้นทุนการขนส่งสูงขึ้นเนื่องจากราคาน้ำมันแพงขึ้น

4.4.4 ปัญหาด้านสถานะแวดล้อมภายนอก

1. การแข่งขันกับเอกชนที่รับซื้อน้ำยางสดมีสูงขึ้น

2. ปัญหาเศรษฐกิจโลกตกต่ำ ความต้องการของตลาดโลกลดลง ส่งผลกระทบต่อราคายางอย่างรวดเร็วทำให้ปรับตัวไม่ทัน

3. เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐไม่ดูแลเท่าที่ควร และไม่สนใจแก้ปัญหา

4. สหกรณ์ขาดความมั่นคงจากสมาชิกที่หันไปขายยางกับพ่อค่าน้ำยางสดเมื่อราคาสูงกว่า แต่เมื่อสหกรณ์ให้ราคาสูงกว่าก็กลับมาขายกับสหกรณ์

5. รัฐควรมีมาตรการทำให้ราคายางแผ่นรมควันสูงกว่าน้ำยางสด เพราะบางช่วงราคาน้ำยางสดของเอกชนสูงกว่ายางแผ่นรมควันมากถึง 5-6 บาท ทำให้เกษตรกรหันไปขายน้ำยางสดให้เอกชนแทน ซึ่งหากยังไม่มีมาตรการมารองรับอาจทำให้สหกรณ์ต้องเลิกดำเนินการ

6. ราคาน้ำมันผันผวน

7. ภัยพิบัติธรรมชาติ และโรคติดต่อร้ายแรงเช่น โรคชิคุนกุนยา ทำให้เกษตรกรออกกรีดยางไม่ได้ เนื่องจากอาการไข้ และอาการปวดข้อเรื้อรัง

8. ปัญหาการเมือง ความไม่มั่นคงทางการเมือง และนโยบายรัฐบาล
9. ขาดการรวมกลุ่มของสมาชิกในการส่งน้ำยางสด
10. ภาครัฐไม่ดูแลอย่างจริงจัง
11. ความผันผวนอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา
12. ปัญหาการเงินของสมาชิก
13. รัฐไม่มีวิธีการรักษาระดับราคาได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะความร่วมมือระหว่างประเทศ เกี่ยวกับราคายางพารา
14. เมื่อผลผลิตยางแผ่นรมควันพร้อมที่จะขายแล้วพบว่าราคายางแผ่นรมควันลดลง แต่ราคายางแผ่นดิบสูงขึ้น ราคาน้ำยางสูงขึ้น ทำให้สมาชิกไม่พอใจกับราคายางแผ่นรมควันและหันไปขายน้ำยางให้กับพ่อค้า
15. การขยายพื้นที่ปลูกยางมากขึ้นอาจทำให้เกิดปัญหาขาล้นตลาด ทำให้ราคายางตกต่ำ
16. ผู้กำหนดราคาในตลาดกลางเป็นผู้ซื้อ ซึ่งอาจฮั้วราคากันได้ ทำให้ขายได้ในราคาต่ำ เพื่อความเป็นธรรมรัฐควรมีการประกันราคาไม่ให้ต่ำกว่าทุน
17. สหกรณ์ไม่สามารถรวมตัวกันส่งขายต่างประเทศได้ รัฐควรสนับสนุนหรือส่งเสริมให้สามารถส่งขายต่างประเทศได้

4.4.5 ปัญหาอื่น ๆ

1. ระบบน้ำไม่ดี น้ำใช้ น้ำทิ้ง และน้ำเสีย โดยเฉพาะช่วงน้ำยางสดมากน้ำเสียอาจล้นสู่แหล่งน้ำธรรมชาติได้ และรบกวนชุมชน การสร้างระบบบำบัดน้ำเสียที่ถูกต้องใช้ทุนสูงซึ่งสหกรณ์มีเงินไม่เพียงพอ
2. มลพิษทางอากาศ ทำให้แรงงานสุขภาพไม่ดี และรบกวนชุมชน
3. ชาวบ้าน และสมาชิกยังไม่เข้าใจระบบสหกรณ์ ควรมีกิจกรรมส่งเสริมความรู้มากกว่านี้
4. กรรมการขาดความสนใจ ไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง และไม่มีความรู้ความเข้าใจเท่าที่ควร
5. สหกรณ์บางแห่งไม่มีที่ดินเป็นของตัวเองโดยปัจจุบันเช่าพื้นที่ของผู้อื่นอยู่ ทำให้การบริหารจัดการทำได้ยากลำบาก เช่น การต่อเติม หรือการปรับปรุงพื้นที่
6. การบริหารงานของกรรมการสหกรณ์ หรือผู้ปฏิบัติงานที่ไม่โปร่งใส

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาระดับปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านการผลิต การเงิน การตลาด และด้านสถานะแวดล้อมภายนอก และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการผลิต การเงิน การตลาด และด้านสถานะแวดล้อมภายนอกตามปัจจัยด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งตามขนาดของสหกรณ์ ระดับเสถียรภาพทางการเงิน และระยะเวลาในการดำเนินงาน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ประธานสหกรณ์หรือผู้จัดการของสหกรณ์สวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 84 สหกรณ์ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 70 สหกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ได้แก่ ระยะเวลาดำเนินงาน ระยะเวลาดำเนินงานติดต่อกัน จำนวนพนักงานด้านธุรการ จำนวนพนักงานด้านปฏิบัติการ แหล่งจำหน่ายยางแผ่นรมควัน การจ่ายเงินค่าน้ำยางสด และแหล่งเงินทุนหมุนเวียน จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มุ่งสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาจากการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านต่างๆ 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น 61 ข้อ ประกอบด้วยด้านการผลิต 24 ข้อ ด้านการเงิน 13 ข้อ ด้านการตลาด 12 ข้อ และด้านสถานะแวดล้อมภายนอก 18 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานในแต่ละด้านที่สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชประสบอยู่และควรจะได้รับปรับปรุง พัฒนาและสนับสนุนเพิ่มเติมจากที่มีอยู่ในแบบสอบถาม เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Question)

เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยทางไปรษณีย์ และการไปสัมภาษณ์ที่สหกรณ์แต่ละแห่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 70 สหกรณ์ และได้รับความร่วมมือตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวน 51 ราย คิดเป็น ร้อยละ 72 ของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่นำมาใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทาง

เดียว (One Way ANOVA) และการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี LSD ซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติซึ่งสามารถสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยแยกออกเป็นตอนๆ ได้ดังนี้

5.1.1 ผลการศึกษาระดับปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ในภาพรวมสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหาการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาการดำเนินงานในแต่ละด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ระดับปัญหাপานกลาง ลำดับที่ 1 ปัญหาด้านสถานะแวดล้อมภายนอก ลำดับที่ 2 ปัญหาด้านการตลาด ระดับปัญหาน้อย ลำดับที่ 3 ปัญหาด้านการผลิต และลำดับที่ 4 ปัญหาด้านการเงิน

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของปัญหาทั้ง 4 ด้าน

ด้านการผลิต สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีปัญหาการดำเนินงานด้านการผลิตในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาด้านการวางแผนการผลิต ปัญหาด้านการปฏิบัติการผลิตอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาด้านการควบคุมการผลิต ปัญหาด้านการควบคุมสินค้าคงคลังอยู่ในระดับน้อย เมื่อเรียงลำดับระดับปัญหาจากมากไปหาน้อยพบว่า ลำดับที่ 1 ปัญหาด้านการปฏิบัติการผลิต ลำดับที่ 2 ปัญหาด้านการวางแผนการผลิต ลำดับที่ 3 ปัญหาด้านการควบคุมการผลิต และลำดับที่ 4 ปัญหาด้านการควบคุมสินค้าคงคลัง

ด้านการเงิน สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีปัญหาการดำเนินงานด้านการเงิน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาด้านการจัดหาเงินทุนอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน ปัญหาด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจอยู่ในระดับน้อย เมื่อเรียงลำดับระดับปัญหาจากมากไปหาน้อยพบว่า ลำดับที่ 1 ปัญหาด้านการจัดหาเงินทุน ลำดับที่ 2 ปัญหาด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน และลำดับที่ 3 ปัญหาด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ

ด้านการตลาด สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีปัญหาการดำเนินงานด้านการตลาดในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาด้านราคาอยู่ในระดับมาก ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ ปัญหาด้านการจัดจำหน่ายอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับระดับปัญหาจากมากไปหาน้อยพบว่า ลำดับที่ 1 ปัญหาด้านราคา ลำดับที่ 2 ปัญหาด้านการจัดจำหน่าย และลำดับที่ 3 ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์

ด้านสถานะแวดล้อมภายนอก สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมี ปัญหาการดำเนินงานด้านสถานะแวดล้อมภายนอกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุก องค์ประกอบของปัญหา เมื่อเรียงลำดับระดับปัญหาจากมากไปหาน้อยพบว่า ลำดับที่ 1 ปัญหาด้าน สถานะเศรษฐกิจและคู่แข่งชั้น และลำดับที่ 2 ปัญหาด้านการเมืองและกฎหมาย

5.1.2 ผลการศึกษาการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบระดับปัญหาในการ ดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีปัจจัยด้านองค์กรแตกต่างกัน

จากผลการศึกษาพบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีขนาดของ สหกรณ์ ระดับเสถียรภาพทางการเงิน และระยะเวลาในการดำเนินงานต่างกัน มีปัญหาในการ ดำเนินงานไม่ต่างกัน

จากผลการศึกษาี้ สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานหลักและสมมติฐานย่อยได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาใน การดำเนินงานต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานหลักพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน คือสหกรณ์กองทุนสวน ยางที่มีขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานไม่ต่างกัน

เมื่อพิจารณาสมมติฐานย่อยแต่ละข้อเป็นดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 ขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวน ยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตต่างกัน

ผลการทดสอบพบว่า เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยาง ที่มีขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 ขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวน ยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินต่างกัน

ผลการทดสอบพบว่า เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยาง ที่มีขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 ขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวน ยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการตลาดต่างกัน

ผลการทดสอบพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวน ยางที่มีขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการตลาดไม่ต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 ขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวน ยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านผลกระทบจากสถานะแวดล้อมภายนอกต่างกัน

ผลการทดสอบพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีขนาดของสหกรณ์ที่แตกต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอกไม่ต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานหลักพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน คือสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานไม่ต่างกัน

เมื่อพิจารณาสมมติฐานย่อยแต่ละข้อเป็นดังนี้

สมมติฐานที่ 2.1 ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีในปัญหาการดำเนินงานด้านการผลิตต่างกัน

ผลการทดสอบพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตไม่ต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.2 ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีในปัญหาการดำเนินงานด้านการเงินต่างกัน

ผลการทดสอบพบว่า เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.3 ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีในปัญหาการดำเนินงานด้านการตลาดต่างกัน

ผลการทดสอบพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตไม่ต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.4 ระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีในปัญหาการดำเนินงานด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอกต่างกัน

ผลการทดสอบพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินที่แตกต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอกไม่ต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานหลักพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน คือสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานไม่ต่างกัน

เมื่อพิจารณาสมมติฐานย่อยแต่ละข้อเป็นดังนี้

สมมติฐานที่ 3.1 ระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตต่างกัน

ผลการทดสอบพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิตไม่ต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.2 ระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินต่างกัน

ผลการทดสอบพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินไม่ต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.3 ระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการตลาดต่างกัน

ผลการทดสอบพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการตลาดไม่ต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.4 ระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันทำให้สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาในการดำเนินงานด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอกต่างกัน

ผลการทดสอบพบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันมีปัญหาในการดำเนินงานด้านผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมภายนอกไม่ต่างกัน

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชสามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายได้ดังนี้

5.2.1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล และปัจจัยด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช

5.2.1.1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

ประธานสหกรณ์หรือผู้จัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ถึงร้อยละ 90.20 อายุอยู่ในช่วงมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 68.63 และช่วงอายุ 30-40 ปี ร้อยละ 31.37 ส่วนระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลายหรือปวช. ร้อยละ 49.02 และอนุปริญญาตรีหรือปวส. ร้อยละ 19.61 ซึ่งจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ประธานสหกรณ์หรือผู้จัดการสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช นั้นเป็นกลุ่มที่ค่อนข้างมีอายุและมีประสบการณ์ในการทำงานมากแต่ยังมีระดับการศึกษาที่ไม่สูงมากนัก ทั้งนี้เนื่องมาจากลักษณะงานที่ต้องได้รับการยอมรับและมีความน่าเชื่อถือจากสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งมักจะเป็นผู้ที่ค่อนข้างมี

อายุและในอดีตการศึกษาในระดับมัธยมปลายหรือปวช. สำหรับเกษตรกรถือว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูงแล้ว

5.2.1.2 ปัจจัยด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด

นครศรีธรรมราช

ขนาดของสหกรณ์ สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ ร้อยละ 88.24 รองลงมาคือขนาดปานกลางและใหญ่มากร้อยละ 5.88 และไม่มีสหกรณ์ขนาดเล็กซึ่งจะเห็นได้ว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยางได้เปิดดำเนินงานมาเป็นเวลานานส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 10-15 ปี ทำให้มีจำนวนสมาชิกมาก มีทุนและรายได้จากการดำเนินงานสูงจากประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์

ชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่มีระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในอยู่ในระดับพอใช้ร้อยละ 54.90 รองลงมาเป็นระดับดีร้อยละ 25.49 ระดับควรปรับปรุงร้อยละ 17.65 ระดับต้องแก้ไขร้อยละ 1.96 และไม่มีสหกรณ์ที่มีระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในอยู่ในระดับดีมาก เมื่อเทียบกับผลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ภาคการเกษตรทั้งหมดในปี 2550 (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.2551:11) ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ร้อยละ 33.73 ซึ่งจะเห็นได้ว่ายังมีระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในต่ำกว่าภาพรวมทั้งภาคการเกษตรอยู่

ระดับเสถียรภาพทางการเงิน สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินอยู่ในระดับมั่นคงดีคิดเป็นร้อยละ 60.78 ซึ่งจากนิยามของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ให้นิยามว่า “สหกรณ์สามารถรับผลกระทบจากความผันผวนของภาวะธุรกิจไม่เต็มที่ ยังต้องระวังความเสี่ยงในบางด้าน” รองลงมาเป็นระดับมั่นคงดีมากร้อยละ 19.61 ระดับมั่นคงตามมาตรฐานร้อยละ 11.76 ระดับต่ำกว่ามาตรฐานร้อยละ 7.84 และไม่มีสหกรณ์ที่มีระดับระดับเสถียรภาพทางการเงินอยู่ในระดับต้องปรับปรุงและระดับต้องแก้ไขเร่งด่วน ซึ่งการประเมินระดับเสถียรภาพทางการเงินเป็นการพิจารณาในส่วนการบริหารและอัตราส่วนทางการเงิน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมั่นคงดีเนื่องจากสหกรณ์ส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพการทำงานมาก ทำให้สามารถปรับปรุงการทำงานจนอยู่ในระดับมั่นคงได้

ระยะเวลาในการดำเนินงาน สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินงานอยู่ในช่วง 10 – 15 ปี ร้อยละ 80.39 รองลงมาอยู่ในช่วง 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.73 ช่วงมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 5.88 และไม่มีสหกรณ์ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานอยู่ในช่วงน้อยกว่า 5 ปี ซึ่งสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์ที่รัฐบาลสนับสนุนจัดสร้างให้ในช่วงปี พ.ศ. 2536 ถึง พ.ศ. 2538

ระยะเวลาในการดำเนินงานติดต่อกัน สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด นครศรีธรรมราชส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินงานติดต่อกันอยู่ในช่วง 10 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.47 รองลงมาอยู่ในช่วง 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.73 ช่วงมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.88 และช่วงน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.92 ซึ่งเมื่อเทียบกับระยะเวลาในการดำเนินงานของ สหกรณ์จะพบว่า สหกรณ์ที่เริ่มดำเนินงานมาเป็นเวลา 10 – 15 ปี จำนวนร้อยละ 80.39 นั้น มีอยู่ ร้อยละ 3.92 สหกรณ์ที่เป็นสหกรณ์ที่เคยหยุดการดำเนินงานมาแล้ว

จำนวนพนักงานด้านธุรการ สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานด้านธุรการ 2 คน ร้อยละ 43.14 รองลงมาคือตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ร้อยละ 35.29 และ 1 คน ร้อยละ 21.57 ซึ่งพบว่าลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางนั้น จำเป็นต้องมีพนักงานด้านธุรการ เช่น งานด้านบัญชี งานเบิกจ่ายเงินค่าน้ำยางสด งานด้านสินเชื่อ โดยเฉพาะสหกรณ์ที่ทำธุรกิจอื่นเสริม เช่น การจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าทางการเกษตร ซึ่งจะทำให้การบริหารปริมาณงานด้านธุรการมีประสิทธิภาพมากขึ้นเนื่องจากสามารถใช้บุคลากร ร่วมกันได้

จำนวนพนักงานด้านปฏิบัติการ สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานด้านปฏิบัติการ ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปร้อยละ 92.16 รองลงมา 2 คน ร้อยละ 3.92 และ 1 คน ร้อยละ 3.92 ซึ่งจะเห็นได้ว่าการผลิตยางแผ่นรมควันของสหกรณ์นั้นยังต้องใช้ แรงงานคนเป็นหลักเกือบทุกกระบวนการในการผลิต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปริมาณการผลิตของสหกรณ์ ดังนั้นสหกรณ์จึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารแรงงานด้านปฏิบัติการ โดยให้มีจำนวนและ ค่าจ้างที่เหมาะสม เพราะเป็นต้นทุนการผลิตที่สำคัญส่วนหนึ่งของสหกรณ์ โดยเฉพาะในช่วงที่มี ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นหรือลดลง

แหล่งจำหน่ายยางแผ่นรมควัน สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่มีแหล่งจำหน่ายยางแผ่นรมควัน คือ ขายผ่านตลาดกลางยางพาราร้อยละ 82.35 รองลงมาคือ ขายที่อื่นๆ เช่น รวมกลุ่มขายที่ สกย.ร้อยละ 11.76 และ ขายพ่อค้าโดยตรงร้อยละ 5.88 สาเหตุที่ สหกรณ์นิยมจำหน่ายที่ตลาดกลางยางพาราเพราะเชื่อว่าจะได้ราคาที่ยุติธรรมเนื่องจากใช้ระบบ ประมูลราคากันระหว่างผู้ซื้อ และมีบางสหกรณ์ที่นำไปจำหน่ายกับพ่อค้าหรือบริษัทโดยตรง เนื่องจากบริษัทให้ราคาดีกว่าตลาดกลาง หรือมีการคัดชั้นคุณภาพยางเข้มงวดน้อยกว่าตลาดกลาง และอาจมีค่าใช้จ่ายค่าน้ำมัน ค่ารถบรรทุกให้กับสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์ได้รายได้มากขึ้นในขณะที่ พ่อค้าหรือบริษัทก็จะมีปริมาณยางที่จะนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตหรือการส่งออกที่ค่อนข้าง แน่นนอน

การจ่ายเงินค่าน้ำยางสด สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่มี การจ่ายเงินค่าน้ำยางสดคือ จ่ายเป็นงวดร้อยละ 92.16 รองลงมาคือจ่ายในวันถัดไปร้อยละ 3.92 และ ทันทีที่ซื้อร้อยละ 3.92 เนื่องจากการจ่ายเงินเป็นงวดทำให้สหกรณ์สามารถบริหารเงินทุนหมุนเวียน

ได้ดีกว่าวิธีอื่น โดยเมื่อสหกรณ์จำหน่ายยางพาราแล้วจึงจะนำเงินมาจ่ายค่าน้ำยางสดให้กับสมาชิก และส่วนใหญ่ใช้ระบบงวดละ 2 สัปดาห์ ซึ่งสอดคล้องกับรอบการผลิตยางแผ่นรมควันของสหกรณ์ และเป็นการลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคา เช่น ในช่วงที่ราคายางกำลังต่ำลงก็จะมีผลต่อสหกรณ์น้อย เนื่องจากสหกรณ์ไม่ได้จ่ายเงินค่าน้ำยางสดให้กับสมาชิกที่เป็นราคาในวันที่รับซื้อแต่เป็นราคาในวันที่จำหน่ายยางพารา ในขณะที่การจ่ายในวันถัดไปและการจ่ายทันทีที่ซื้อ จะทำให้สหกรณ์ต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น มีภาระงานด้านธุรการและมีความเสี่ยงต่อการขาดทุนมากขึ้น แต่สมาชิกก็จะได้รับราคาที่เป็นปัจจุบันในการขายน้ำยางสดซึ่งสามารถเปรียบเทียบกับการขายน้ำยางสดให้กับพ่อค้าหรือบริษัทที่ไม่ใช้สหกรณ์กองทุนสวนยางได้

แหล่งเงินทุนหมุนเวียน สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนคือ เงินทุนของสหกรณ์เองร้อยละ 56.86 รองลงมาคือมีทั้งเงินทุนของสหกรณ์เองกับเงินกู้ยืมจากภายนอกร้อยละ 31.37 และเงินกู้ยืมจากภายนอกร้อยละ 11.76 ซึ่งจะเห็นได้ว่ายังมีสหกรณ์ที่ใช้เงินทุนที่กู้ยืมจากภายนอกอยู่ค่อนข้างมากทั้งใช้เงินกู้ยืมจากภายนอกทั้งหมดหรือใช้ร่วมกับเงินทุนของสหกรณ์เอง ซึ่งจะมีความเสี่ยงในการดำเนินงานมากเนื่องจากไม่สามารถบริหารงานโดยเฉพาะด้านการเงินได้เต็มที่ ไม่สามารถรองรับความผันผวนทางธุรกิจของสหกรณ์ได้ และยังคงต้องรับภาระดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น ดังนั้นสหกรณ์จึงต้องพยายามเพิ่มความสามารถของสหกรณ์ให้สามารถใช้เงินทุนหมุนเวียนของตัวเองได้ เพื่อให้เกิดสภาพคล่องทางการเงินและสะดวกต่อการวางแผนทางการเงิน เช่น การลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น การกำหนดระดับเพดานและฝ้าระวังอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ ได้แก่ อัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อกำไร อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเป็นต้น หรือการมีธุรกิจเสริมเช่นการจำหน่ายสินค้าให้กับสมาชิก

5.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด

นครศรีธรรมราช

จากการศึกษาพบว่า สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชจากการศึกษา มีระดับปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาทั้ง 4 ด้านเท่ากับ 2.80 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับระดับปัญหาในการดำเนินงานของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางแท่งซึ่งเป็นงานวิจัยของ ศิริรัตน์ แจ่มรักษกุล (2548:108) ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากยางแผ่นรมควันพบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยางและอุตสาหกรรมยางแท่งในประเทศไทยนั้นมีระยะเวลาดำเนินงานมานานทำให้มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาได้ดี โดยเฉพาะปัญหาที่สามารถแก้ไขได้เองภายใน เมื่อพิจารณาปัญหาการดำเนินงานในแต่ละด้านพบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอกมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ แจ่มรักษกุล (2548:108) รองลงมาคือ ปัญหาด้าน

การตลาด ปัญหาด้านการผลิต และปัญหาด้านการเงินเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งจะเห็นได้ว่าสหกรณ์จะมีปัญหาในด้านที่สหกรณ์ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง คือ ด้านสภาวะแวดล้อมภายนอกและด้านการตลาด มากกว่า ด้านที่สหกรณ์สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง คือ ด้านการผลิต และด้านการเงิน ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาที่แก้ไขได้เองเช่น ปัญหาด้านปฏิบัติการผลิต หรือการควบคุมการผลิต ปัญหาด้านการจัดหาเงินทุน สหกรณ์สามารถแก้ไขได้โดยคณะกรรมการ ผู้จัดการสหกรณ์ และพนักงานที่รับผิดชอบ หรืออาจต้องพึ่งหน่วยงานภาครัฐบ้าง แต่ปัญหาที่สหกรณ์ไม่สามารถแก้ไขได้เองนั้น สหกรณ์ไม่มีอำนาจการควบคุมแต่จะต้องปรับการดำเนินงานให้สอดคล้องเหมาะสม เช่น ปัญหาด้านราคา ก็ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจภายนอก

พิจารณาปัญหาการดำเนินงานในแต่ละด้าน

1) ด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีระดับปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอกในภาพรวมระดับปานกลาง โดยสามารถวิเคราะห์ปัญหาในแต่ละองค์ประกอบดังนี้

ระดับปัญหาปานกลาง

1.1) ปัญหาด้านสภาวะเศรษฐกิจและคู่แข่งชั้น สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีปัญหาด้านสภาวะเศรษฐกิจเนื่องจากอุตสาหกรรมยางพาราในประเทศไทยส่วนใหญ่ผลิตเพื่อการส่งออกถึง 88.47 % จากปริมาณการผลิตทั้งหมด ทำให้ราคายางแผ่นรมควันซึ่งเป็นผลผลิตหลักของสหกรณ์ รวมทั้งราคาน้ำยางสด ยางแท่งก็มีราคาผันผวนตามสภาวะเศรษฐกิจของตลาดโลกไปด้วย ในขณะที่เดียวกันที่ยังมีผลิตภัณฑ์อื่นที่สามารถนำมาทดแทนยางธรรมชาติได้คือยางสังเคราะห์จากปีโตรเคมี (สถาบันวิจัยยาง.2550:1) และปัจจุบันมีแนวโน้มความต้องการใช้น้ำยางสดมากขึ้นเพื่อนำไปผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น ถุงมือยาง ลูกโป่ง จุกนม หรือส่งเข้าอุตสาหกรรมผลิตยางแท่ง ในระดับพื้นที่จะพบว่าเมื่อเอกชนแข่งขันซื้อน้ำยางสดเป็นจำนวนมาก ซึ่งจากการสัมภาษณ์สหกรณ์กองทุนสวนยางพบว่าในบางช่วงพ่อค้าให้ราคาน้ำยางสดสูงมากกว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางถึง 4-5 บาทต่อกิโลกรัม ส่งผลให้สหกรณ์ขาดความมั่นคงในการดำเนินการผลิตหากภาครัฐไม่มีมาตรการป้องกันที่เหมาะสม

1.2) ปัญหาด้านการเมืองและกฎหมาย นโยบายและการช่วยเหลือสนับสนุนจากรัฐบาลมีผลอย่างมากต่อการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง เนื่องจากสหกรณ์ยังต้องพึ่งกลไกและการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง เช่น ในช่วงที่ราคายางตกต่ำก็ต้องให้รัฐบาลควรเข้าไปแทรกแซงราคายางเพื่อให้เกษตรกรอยู่ได้ หรือให้การสนับสนุนทางวิชาการรวมทั้งด้านการเงินให้กับสหกรณ์

2) ปัญหาด้านการตลาด สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีระดับปัญหาด้านการตลาดในภาพรวมระดับปานกลาง โดยสามารถวิเคราะห์ปัญหาในแต่ละองค์ประกอบดังนี้

ระดับปัญหาหนัก

2.1) ปัญหาด้านราคา ปัญหาที่มีผลกระทบต่อสหกรณ์กองทุนสวนยางมากที่สุดก็คือราคารายงในตลาดที่ปรับตัวอยู่ตลอดเวลา ทั้งจากปัจจัยฤดูกาลที่จะมีปริมาณน้ำยางสดน้อยในช่วงฤดูฝนและช่วงยางพลัดใบ ทำให้ขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตราคารายงแผ่นก็จะมีราคาสูงขึ้น แต่ในขณะที่เป็นช่วงที่มีปริมาณน้ำยางออกมามาก ก็จะทำให้ราคารายงต่ำลง ปัจจัยจากราคาน้ำมันที่สามารถนำมาผลิตเป็นยางสังเคราะห์ทดแทนยางธรรมชาติได้ เมื่อน้ำมันราคาสูงขึ้นผู้ผลิตก็จะหันมาใช้สัดส่วนยางพารามากขึ้นส่งผลให้ราคารายงพาราสูงตามไปด้วย และปัจจัยการแข่งขันในท้องตลาดเช่นในช่วงที่โรงงานอุตสาหกรรมต้องการน้ำยางสดมาก ก็จะทำให้ราคาน้ำยางสดมากกว่าที่ขายให้กับสหกรณ์ ทำให้ขาดแรงจูงใจให้เกษตรกรมาขายน้ำยางสดให้กับสหกรณ์ อีกผลกระทบหนึ่งคือยางแผ่นรมควันต้องใช้ระยะเวลาในการผลิตนานถึงประมาณ 4-10 วัน จึงจะนำออกจำหน่ายได้ ทำให้เสี่ยงต่อการขาดทุนในช่วงที่ราคารายงแผ่นรมควันกำลังตกลง

ระดับปัญหามานกลาง

2.2) ปัญหาด้านการจัดจำหน่าย ช่องทางการจำหน่ายยางแผ่นรมควันของสหกรณ์ยังมีน้อย โดยส่วนใหญ่ต้องส่งขายให้กับบริษัทเอกชนไม่ว่าจะเป็นการขายโดยตรง หรือขายผ่านตลาดกลาง ซึ่งในการขายผ่านตลาดกลางนั้นเป็นระบบประมูลราคากันระหว่างผู้ซื้อ ทำให้สหกรณ์ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าขายได้ราคาเท่าใดก่อนที่จะตัดสินใจขาย ทำให้ในบางครั้งก็ไม่ได้ผลตอบแทนที่ดีเท่าที่ควร

2.3) ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ ยางแผ่นรมควันซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์หลักของสหกรณ์กองทุนสวนยางในปัจจุบัน เมื่อผลิตเสร็จแล้วไม่สามารถจัดเก็บไว้ได้นานเนื่องจากการขึ้นรา ทำให้ไม่สามารถชะลอการขายเพื่อรอให้ได้ราคาที่ดีขึ้นจากในท้องตลาดได้

3) ปัญหาด้านการผลิต สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีระดับปัญหาด้านการผลิต ในภาพรวมระดับน้อย โดยสามารถวิเคราะห์ปัญหาในแต่ละองค์ประกอบดังนี้

ระดับปัญหามานกลาง

3.1) ปัญหาด้านการปฏิบัติการผลิต ปัญหาหลักที่พบได้มากจากการวิจัยนี้คือเครื่องมือ อุปกรณ์ชำรุดจากใช้งานมานาน เช่น จักรรีดยาง ห้อรม เต่า และโรงเรือน เนื่องจากโรงงานผลิตยางแผ่นรมควันที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ส่วนใหญ่มีอายุการใช้งานเกิน 10 ปี ทำให้มีค่าซ่อมบำรุงเครื่องจักรเหล่านี้สูงขึ้น และหากเป็นสหกรณ์ขนาดเล็กที่มีรายได้จากการ

ดำเนินงานน้อย ก็จะไม่สามารถจัดหาเครื่องจักรใหม่มาทดแทนได้ หากเครื่องจักรเดิมไม่สามารถซ่อมแซมได้แล้ว ทำให้การผลิตไม่มีประสิทธิภาพและอาจได้ยางแผ่นรมควันที่มีคุณภาพต่ำลงได้

3.2) ปัญหาด้านการวางแผนการผลิต สหกรณ์กองทุนสวนยางจะมีปัญหาในการวางแผนการผลิตอันเกิดมาจากฤดูกาลเป็นส่วนใหญ่ โดยในช่วงหน้าฝนหรือช่วงต้นยางพาราผลัดใบก็จะมีปริมาณน้ำยางน้อยทำให้ผลิตได้ไม่คุ้มทุน หรือต้องหยุดดำเนินการในช่วงดังกล่าวแต่ในขณะเดียวกันสหกรณ์ยังต้องมีรายจ่ายประจำอยู่ เช่นค่าจ้างพนักงานประจำ ดังนั้นสหกรณ์จึงต้องวางแผนทางการเงินให้เหมาะสม ส่วนในช่วงที่มีปริมาณน้ำยางสดมาก ก็มักเกินกำลังการผลิตทำให้คุณภาพการผลิตลดลง

ระดับปัญหาน้อย

3.3) ปัญหาด้านการควบคุมการผลิต ปัญหาจากน้ำยางสดที่รับซื้อจากสมาชิกส่งผลให้การผลิตทำได้ยากขึ้น โดยเฉพาะในฤดูฝนที่มักจะมีน้ำฝนปนมากับน้ำยางสดด้วย รวมทั้งสิ่งเจือปนอื่นๆ เช่นเศษไม้ ดิน หากไม่มีกระบวนการกรองที่ดี ก็จะทำให้ได้ยางแผ่นรมควันที่มีคุณภาพต่ำลงได้ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากสมาชิกให้รักษาความสะอาดของน้ำยางสดและสหกรณ์เองก็ต้องมีกระบวนการผลิตที่ดีพอ

3.4) ปัญหาด้านการควบคุมสินค้าคงคลัง ปัญหายางแผ่นรมควันที่ไม่สามารถเก็บรักษาไว้นานได้ เนื่องจากจะขึ้นราจากความชื้น ทำให้จำเป็นต้องนำออกมาจำหน่ายแม้ว่าจะยังไม่ได้ราคาขายตามที่ต้องการ ซึ่งสาเหตุนี้ในบางครั้งก็ขาดทุนหากเป็นช่วงที่ราคาขายกำลังตกลงและการที่รอบการผลิตต้องใช้เวลาจนถึงประมาณ 4 วัน ทำให้ต้องมีห้องรมควันที่มากพอสำหรับสหกรณ์ที่มีปริมาณน้ำยางสดจากเกษตรกรมาก

4) ปัญหาด้านการเงิน สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีระดับปัญหาด้านการเงินในภาพรวมระดับน้อย โดยสามารถวิเคราะห์ปัญหาในแต่ละองค์ประกอบดังนี้

ระดับปัญหาปานกลาง

4.1) ปัญหาด้านการจัดหาเงินทุน สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาการจัดหาเงินทุนที่สำคัญคือ เงินทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ไม่เพียงพอในการดำเนินงานเช่นการซื้อน้ำยางสดจากเกษตรกร หากต้องจ่ายเงินทันทีซื้อสหกรณ์มักจะต้องหาเงินทุนจากภายนอกก่อน เมื่อขายยางแผ่นรมควันแล้วจึงนำเงินที่ได้ไปจ่ายคืนเงินทุนที่กู้ยืมจากภายนอก และยังคงต้องจ่ายดอกเบี้ยเพิ่มด้วยทำให้สหกรณ์ขาดสภาพคล่อง หรือทำให้ไม่สามารถขยายธุรกิจได้ดีเท่าที่ควร แต่ก็มีสหกรณ์อีกหลายแห่งที่ใช้วิธีการจ่ายเงินเป็นงวดหรือที่เรียกว่าวงสีซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่าเป็นวิธีการที่สหกรณ์ส่วนใหญ่ใช้ และเป็นที่ยอมรับทั้งฝ่ายบริหารของสหกรณ์และสมาชิก โดยมีวิธีการคือซื้อก่อนแล้วบันทึกน้ำหนักยางของแต่ละวันไว้เมื่อขายยางแผ่นรมควันออกไปแล้วได้ราคาก็โลกรัมละเท่าใดก็หักค่าดำเนินการของสหกรณ์แล้วนำมาคูณกับน้ำหนักยางที่บันทึกไว้ นำมาจ่ายให้เกษตรกรเป็นงวดๆ

ระดับปัญหาบ่อย

4.2) ปัญหาด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน การวางแผนทางการเงินสหกรณ์ยังขาดข้อมูลทิศทางราคาตลาด และการกำหนดเป้าหมายทางการเงินในการดำเนินงานที่ชัดเจน

4.3) ปัญหาด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ สหกรณ์กองทุนสวนยางมีปัญหาจากกรณีที่รายได้ของสหกรณ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย โดยเฉพาะสหกรณ์ที่กู้ยืมเงินทุนจากภายนอกจะทำให้มีภาระดอกเบี้ยเพิ่มมากขึ้น และกรณีที่มีลูกหนี้ค้างชำระมากหรือลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดจนทำให้สหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน

5.2.3 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงานในแต่ละด้านโดยจำแนกตามปัจจัยด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงานแต่ละด้าน โดยจำแนกตามขนาดของสหกรณ์ ระดับเสถียรภาพทางการเงิน และระยะเวลาในการดำเนินงาน ได้ดังนี้

1) การเปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงานสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามขนาดของสหกรณ์ 4 กลุ่ม ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดปานกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีขนาดของสหกรณ์ที่ต่างกัน มีระดับปัญหาในการดำเนินงานภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ แจ่มรักษ์กุล (2548:108) ที่พบว่าขนาดกิจการของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางแท่งที่ต่างกันไม่ทำให้มีปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของปัญหา พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีขนาดของสหกรณ์ที่ต่างกัน มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิต และด้านการเงินต่างกัน แต่ในด้านการตลาด และด้านภาวะแวดล้อมภายนอก สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีขนาดของสหกรณ์ที่ต่างกัน มีปัญหาในการดำเนินงานไม่ต่างกัน เนื่องจากสหกรณ์ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นจะมีจำนวนสมาชิกมาก มีปริมาณการผลิตและเงินทุนหมุนเวียนสูงกว่าสหกรณ์ขนาดเล็ก ทำให้ต้นทุนในการผลิตต่อหน่วยถูกลงและมีบุคลากรที่มีความสามารถในการทำงานมากขึ้น ซึ่งจะสามารถช่วยกันแก้ปัญหาในการผลิตที่เกินหรือน้อยกว่ากำลังการผลิต การวางแผนการผลิต การปฏิบัติการผลิต และการควบคุมการผลิตได้ ในขณะเดียวกันเมื่อมีปริมาณการผลิตมากและการบริหารงานมีประสิทธิภาพก็จะทำให้สหกรณ์มีรายได้มากขึ้น มีเงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น ทำให้สหกรณ์มีปัญหาด้านการเงินน้อยลงด้วย

2) การเปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงานสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด นครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามระดับเสถียรภาพทางการเงิน 4 กลุ่ม ได้แก่ ต่ำกว่ามาตรฐาน มั่นคงตามมาตรฐาน มั่นคงดี และมั่นคงดีมาก พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด นครศรีธรรมราชที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินที่ต่างกัน มีระดับปัญหาในการดำเนินงาน ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ เนื่องมาจากการวัดระดับเสถียรภาพทางการเงินนั้นเป็นเครื่องมือทางการเงินโดยเฉพาะ จึงไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงปัญหาด้านอื่นๆ ในการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนนอกจากปัญหาด้าน การเงิน (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2551ค)

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของปัญหา พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด นครศรีธรรมราชที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินที่ต่างกัน มีปัญหาด้านการเงินต่างกัน แต่ในด้าน การผลิต ด้านการตลาด และด้านสถานะแวดล้อมภายนอก สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด นครศรีธรรมราชที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินที่ต่างกัน มีปัญหาในการดำเนินงานไม่ต่างกัน ดังนั้นจึงถือได้ว่าเครื่องมือในการวัดระดับเสถียรภาพทางการเงินของสหกรณ์สามารถสะท้อนให้ เห็นถึงปัญหาทางการเงินสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ เนื่องจากการ วัดระดับเสถียรภาพทางการเงินซึ่งเป็นเป้าหมายของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในการสร้างเครื่องมือที่ แสดงถึงสภาพความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์โดยพิจารณาจากสภาพอัตราส่วนทางการเงิน ของสหกรณ์เป็นหลัก เมื่อสหกรณ์มีอัตราส่วนทางการเงินอยู่ในระดับที่ไม่เหมาะสมเช่น อัตรา ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร ถ้ามีค่าน้อยหรือติดลบ แสดงว่าสหกรณ์มีรายจ่ายมากหรือขาดทุนจน รายได้ไม่พอเหลือจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ทำให้มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการเงินมาก ขึ้น

3) การเปรียบเทียบปัญหาในการดำเนินงานสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด นครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินงาน 3 กลุ่ม ได้แก่ 5 - 10 ปี 10 - 15 ปี และมากกว่า 15 ปี พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีระยะเวลาในการ ดำเนินงาน ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีระดับปัญหาในการดำเนินงาน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ แจ่ม รัศม์กุล (2548:108) ที่พบว่าระยะเวลาในการดำเนินงานของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยางแท่งที่ ต่างกันไม่ทำให้มีปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของปัญหา พบว่าสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัด นครศรีธรรมราชที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานที่ต่างกัน มีปัญหาในการดำเนินงานด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านสถานะแวดล้อมภายนอกไม่ต่างกัน เนื่องจากหากสหกรณ์มี การดำเนินงานที่ดีตามหลักการของสหกรณ์ และมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เช่น การศึกษาดูงาน สหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานมาแล้วหรือศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์อื่น ก็

จะเป็นการลดเวลาในการเรียนรู้ได้ หรือการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน เช่น การติดตามราคาขายจากแหล่งต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยควบคุมการทำงานด้านการเงิน เช่น การควบคุมอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ สิ่งเหล่านี้ก็อาจจะช่วยให้สหกรณ์ที่แม้จะมีระยะเวลาดำเนินงานน้อยก็สามารถประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานได้เหมือนกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช

1) จากการวิจัยพบว่าสหกรณ์ที่มีขนาดปานกลางลงมาจะมีปัญหามากขึ้นในทุกด้าน ดังนั้นจึงควรขยายขนาดสหกรณ์ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น โดยพิจารณาปรับปรุงในส่วนของทุน การดำเนินงาน รายได้ของธุรกิจหลัก และจำนวนสมาชิก เช่นการเพิ่มจำนวนสมาชิกหรือลงหุ้นเพิ่มขึ้นโดยการเชิญชวนหรือชี้แจงสิทธิและผลประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อเป็นสมาชิกสหกรณ์ให้กับเกษตรกร การกำหนดพื้นที่ของสหกรณ์และกฎเกณฑ์ไม่ให้สมาชิกไปขายน้ำยางสดที่อื่นเพื่อไม่ให้เกิดการแย่งกันรับสมาชิกหรือมีปัญหาปริมาณน้ำยางสดกันเองในกรณีที่มีสหกรณ์อยู่ใกล้กัน ในกรณีทำให้มีทุนในการดำเนินงานเพิ่ม และทำให้สามารถรวบรวมน้ำยางสดจากสมาชิกมาแปรรูปได้มากขึ้น ส่งผลให้สหกรณ์มีรายได้เพิ่มมากขึ้นในที่สุด ทั้งนี้ต้องมีการดำเนินงานในด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นการลดต้นทุนการดำเนินงาน หรือการมีธุรกิจรองเพื่อให้สหกรณ์มีเงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น เช่น จำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค สินค้าเพื่อการเกษตร ให้กับสมาชิก

2) สหกรณ์ที่มีระดับเสถียรภาพทางการเงินต่ำกว่ามาตรฐานจะมีปัญหามากขึ้นในทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านการเงิน ดังนั้นจึงควรปรับปรุงการดำเนินงานให้สหกรณ์มีระดับเสถียรภาพทางการเงินที่สูงขึ้น โดยพิจารณาปรับปรุงในส่วนของ

2.1) ขนาดสหกรณ์ ตามข้อเสนอแนะสำหรับสหกรณ์ข้อที่ 1)

2.2) คุณภาพการควบคุมภายในซึ่งเป็นสภาพกิจกรรมที่มีอยู่ในการดำเนินงานของสหกรณ์ ได้แก่ด้าน สภาพแวดล้อมการควบคุมการดำเนินงาน ความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุมการดำเนินงาน ระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบการติดตามและประเมินผล ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะเป็นกลไกในการลดความเสี่ยงทางธุรกิจ และลดปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์ได้

3) อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ ได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ และอัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย จะต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์และมีการควบคุมอย่างชัดเจน เพื่อให้สหกรณ์มี

ความมั่นคงทางด้านการเงินมากขึ้น โดยอาจเทียบได้จากสหกรณ์กองทุนสวนยางที่มีผลการดำเนินงานที่ดี

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

1) ปัญหาด้านราคา ตลาดยางแผ่นรมควันที่สหกรณ์กองทุนสวนยางนำยางแผ่นรมควันไปจำหน่ายในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นตลาดกลางของกรมวิชาการเกษตร ที่ราคาดังนั้นจะถูกกำหนดโดยผู้ซื้อที่เข้ามาประมูล ซึ่งอาจมีการฮั้วราคากันได้ระหว่างผู้ซื้อด้วยกัน สหกรณ์ไม่มีอำนาจต่อรองราคา และไม่สามารถรู้ราคาล่วงหน้าได้ ทำให้สหกรณ์อาจขายได้ในราคาต่ำกว่าที่ควรจะได้รับจริง ในส่วนนี้รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะมีการคิดต้นทุนในการผลิตยางแผ่นรมควันจริง แล้วก็มีการประกันราคาในตลาดกลางให้กับสหกรณ์กองทุนสวนยางไม่ให้ต่ำกว่าราคาค้นทุนการผลิต

2) ปัญหาด้านตลาด สหกรณ์กองทุนสวนยางยังไม่สามารถรวมตัวกันส่งขายยางแผ่นรมควันไปยังต่างประเทศได้โดยตรง ยังต้องขายให้กับบริษัทเอกชนที่นำยางแผ่นรมควันไปทำเป็นยางอัดก้อนแล้วส่งขายต่างประเทศอีกที ซึ่งส่วนนี้เองที่สหกรณ์สามารถเพิ่มมูลค่ายางแผ่นรมควันของตัวเองได้ และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายของสหกรณ์เองได้ ลดการถูกกดราคาจากพ่อค้าหรือบริษัทเอกชน รัฐบาลจึงควรสนับสนุนหรือส่งเสริมให้สหกรณ์กองทุนสวนยางสามารถส่งขายยางแผ่นรมควันไปยังต่างประเทศให้ได้ ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลได้ริเริ่มมาแล้วเพียงส่วนเริ่มต้นคือมีการจัดสร้างโรงงานอัดก้อนยางจำนวน 146 แห่ง ให้สหกรณ์กองทุนสวนยางในละแวกใกล้เคียงกันรวมตัวกันส่งยางแผ่นรมควันมาอัดก้อนที่โรงงานอัดก้อนแล้วขายให้กับบริษัทเอกชนหรือจำหน่ายไปต่างประเทศโดยตรง แต่ปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินงานได้เต็มที่ ซึ่งยังพบปัญหา เช่น

2.1) การรวมกันเป็นเครือข่ายของสหกรณ์กองทุนสวนยาง กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ต่างๆ ไม่ได้เป็นนิติบุคคล จะทำให้เกิดปัญหาการกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ไม่มีอำนาจในการเข้าไปตรวจสอบบัญชีของโรงอัดก้อนยาง และจะมีปัญหาการแบ่งผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจภายหลัง

2.2) เนื่องจากยางอัดก้อนเป็นการผลิตเพื่อการส่งออก จึงต้องมีการรับรองมาตรฐาน โดยเฉพาะสิ่งเจือปนในก้อนยาง ซึ่งต้องรับรองโดยกรมวิชาการเกษตร ปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบและรับรองได้

2.3) กลุ่มสถาบันเกษตรกรไม่มีตลาดสำหรับยางแผ่นรมควันอัดก้อน

2.4) ไม่มีเงินทุนในการปรับปรุง ระบบไฟฟ้า 3 เฟส น้ำ รดยก แผ่นเหล็กวางยาง โต้ะ และชั้นสำหรับคัดคุณภาพยาง

2.5) ราคาค่าก่อสร้างโรงงานสูงกว่าที่เป็นจริงเป็นการเพิ่มภาระหนี้ให้กับสถาบันเกษตรกร เนื่องจากต้องชำระหนี้คืนค่าก่อสร้างโดยหักจากการขายยาง 33 สดางค์ต่อ กิโลกรัม

2.6) การใช้เงินทุนหมุนเวียนในการทำธุรกิจ ซึ่งการทำยางแผ่นรมควันใช้เวลาอย่างน้อยประมาณ 5 – 7 วัน หากไปผลิตยางอัดก้อนจะต้องใช้เวลาในการหมุนเวียนอย่างน้อยรอบละ 14 วัน ทำให้ต้องใช้เงินทุนสูงขึ้น

อีกทั้งการส่งออกไปยังต่างประเทศต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการส่งออกและการตลาดในต่างประเทศซึ่งมีค่าเดิมอยู่แล้ว จึงควรได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมากขึ้น เช่น กระทรวงพาณิชย์

3) การขยายพื้นที่ปลูกยางพาราโดยเฉพาะในเขตภาคเหนือและภาคอีสานเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วตามที่แสดงในตารางที่ 5.1 โดยที่ปัจจุบันช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยางพาราส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 80 คือการส่งออกต่างประเทศ ยังมีการสนับสนุนให้มีการใช้ยางพาราเพิ่มภายในประเทศในสัดส่วนที่น้อยอยู่ ซึ่งหากรัฐบาลไม่เร่งขยายช่องทางการจำหน่ายหรือขยายปริมาณการใช้งานภายในประเทศให้มากขึ้น ก็อาจส่งผลกระทบต่อปัญหายางล้นตลาดและราคาคตกต่ำได้อีกในอนาคต หรือเมื่อสภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำก็จะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ปลูกยางเป็นอย่างมาก เช่น ราคายางที่ตกต่ำลงในขณะที่ปัจจัยอื่นในการผลิตยังแพงขึ้นอยู่

ตารางที่ 5.1 เนื้อที่ปลูกยางพาราเป็นรายภาค ปี 2548-2550

ภาค	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)		
	2548	2549	2550
เหนือ	112,345	213,692	402,214
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1,004,136	1,539,623	2,143,206
กลาง	1,567,420	1,644,704	1,697,967
ใต้	10,926,161	10,955,548	11,113,316
รวมทั้งประเทศ	13,610,062	14,353,567	15,356,703

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2550 : 81)

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาถึงองค์ประกอบของตัวแปรต้นเพิ่มเติม เช่น ขนาดของสหกรณ์ กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราชนั้นทางกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้ประเมินโดยพิจารณาจากองค์ประกอบคือ ทุนดำเนินงาน รายได้ธุรกิจหลัก และจำนวนสมาชิก ของสหกรณ์แต่ละแห่ง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์โดยตรงเลยว่ามีผลต่อปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างไร แต่หากมีการศึกษาถึงองค์ประกอบย่อยก็จะทำให้ทราบถึงลำดับความสำคัญในการแก้ไขได้ว่าควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบใดก่อน

2) ควรมีการศึกษาถึงอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญของสหกรณ์กองทุนสวนยาง โดยพิจารณาจากกลุ่มสหกรณ์ที่มีผลการดำเนินงานที่ดีเพื่อเป็นจุดอ้างอิงให้กับสหกรณ์กองทุนสวนยางอื่นๆ ใช้เป็นเกณฑ์ในการตั้งเป้าหมายในการดำเนินงานของสหกรณ์ได้อย่างเหมาะสม และสามารถใช้เป็นจุดเตือนภัยทางการเงินได้อีกด้วย เช่น อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ และอัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด เป็นต้น

3) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับทิศทางการเติบโตของตลาดน้ำยางสด และยางแห้ง ทั้งภายในและต่างประเทศ ซึ่งเป็นตลาดคู่แข่งกับยางแผ่นรมควันของสหกรณ์กองทุนสวนยาง เนื่องจากปัจจุบันมีแนวโน้มความต้องการใช้น้ำยางสดและยางแห้งมากขึ้น โดยเฉพาะในตลาดท้องถิ่นมีการแข่งขันกันซื้อน้ำยางสดจากเกษตรกรระหว่างพ่อค้าเอกชนที่รับซื้อไปขายให้กับบริษัทเอกชนอีกทอดหนึ่งกับสหกรณ์กองทุนสวนยางเป็นอย่างมาก เพื่อที่จะได้ทราบทิศทางการความต้องการที่แท้จริงของทั้งตลาดภายในและตลาดต่างประเทศได้ถูกต้อง ซึ่งจะทำให้สหกรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปรับทิศทางการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง

4) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับทิศทางการเคลื่อนไหวกาชายางและผลกระทบจากความเคลื่อนไหวของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อราคายางที่สหกรณ์กองทุนสวนยางขายได้ในตลาดกลางหรือกับบริษัทเอกชน เช่น ค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ราคาน้ำมันดิบในตลาดในแมกส์ ราคายางในตลาดล่วงหน้าโตเกียว ราคายางในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ราคายางตลาดกลางประมุลหาดใหญ่ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนดำเนินงานของสหกรณ์ เช่น การซื้อน้ำยางสดจากสมาชิกเกษตรกร การขายยางแผ่นรมควัน การจัดหาเงินทุนหมุนเวียน

บรรณานุกรม

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2549ก. ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเฉลี่ย ปี 2549. กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2549ข. การศึกษาเกณฑ์การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร. กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2551ก. รายงานการจัดเสถียรภาพทางการเงินของสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกร ปี 2550. กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2551ข. รายงานการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกร ปี 2550. กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2551ค. สารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร. [Online]. Available : http://203.154.183.12/cad2005/cad_search/search/condition_search_input.php
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2551ง. สถิติผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน. [Online]. Available : http://203.154.183.18/ewt/cadweb_org/download/data_stat_50/page2.html.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2551จ. เกณฑ์การวัดเสถียรภาพทางการเงิน. [Online]. Available : <http://203.154.183.18/ewt/statistic/main.php?filename=size2>.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2551ฉ. การคำนวณชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่ม เกษตรกร. [Online]. Available : [http://203.154.183.18/ewt/statistic/main.php? filename=levelq](http://203.154.183.18/ewt/statistic/main.php?filename=levelq).
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2551ช. นิยามชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์และกลุ่ม เกษตรกร. [Online]. Available : [http://203.154.183.18/ewt/statistic/main.php? filename=levelq1](http://203.154.183.18/ewt/statistic/main.php?filename=levelq1).
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2551. ข้อเปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์กับองค์กรธุรกิจรูปแบบอื่น. [Online]. Available : http://203.185.148.54/know_coop10.html.
- กัตัญญู หิรัญญูสมบูรณ์. 2548. การบริหารงานอุตสาหกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : เทกซ์ แอนด์ เจอร์รัลพับลิเคชั่น.
- กัลยาวัลย์ กัลยาวิสุทธิ. 2549. “การศึกษาปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรตระการ พิษผล จำกัด”. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

คณาจารย์โปรแกรมบริหารธุรกิจ. 2541. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ.

กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ. 2546. แผนพัฒนาการสหกรณ์ พ.ศ. 2546 – 2549.

เป็รื่อง กิจรัตน์กร. 2543. การจัดการอุตสาหกรรมและการผลิต. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏ
พระนคร.

พรพรรณ ชัยปิ่นชนะ. 2540. หลักการจัดการ. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยพายัพ.

พูนศรี สุขเสวก. 2543. “รายงานผลการดำเนินงานของสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ”. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธีระวุฒิ ธีตรานนท์. 2550. “การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านราคาและการส่งผ่านราคาของยางแผ่น
รมควันชั้น 3 จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยสู่ตลาดปัจจุบันของประเทศไทย”. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วินิจ วีรยางกูร. 2523. การจัดการผลิต. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วรรณารต แสงมณี. 2544. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : ระเบียบทองการพิมพ์.

สมยศ นาวิการ. 2525. การบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุรัชย์ กิตติพล. 2547. “บทบาทของสหกรณ์การเกษตรยางจังหวัดระยองในการแก้ไขปัญหา
ยางพาราของเกษตรกร”. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สลักจิต วิรัตน์ดียา. 2550. “การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสหกรณ์ยางพาราในจังหวัดเลย
กรณีศึกษา บ้านเจริญสุข ตำบลนาคินคำ อำเภอเมือง จังหวัดเลย”. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

สถาบันวิจัยยาง. 2550. ข้อมูลวิชาการยางพารา. กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สถาบันวิจัยยาง. 2551ก. การผลิตยางธรรมชาติของประเทศต่างๆ. [Online]. Available :

http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm.

สถาบันวิจัยยาง. 2551ข. ผลผลิตยางธรรมชาติของไทย. [Online]. Available :

http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm.

สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. 2551ก. ราคาน้ำยางสดเฉลี่ยรายเดือน ณ ตลาด
ท้องถิ่น อ.หาดใหญ่ ปี พ.ศ. 2545-2551. [Online]. Available :

http://www.thailandrubber.thaigov.net/index_home.php.

สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. 2551ข. จำนวนโรงอบ/รมยาง รุ่นปี 2536-2538 แยก
แต่ละจังหวัด ในปี พ.ศ. 2542. [Online].Available : [http://www.rubber.co.th
/service_1a3.html](http://www.rubber.co.th/service_1a3.html).

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2550. ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2550.

กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2550. ตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจการเกษตรของประเทศไทย ปี 2550.

กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2550. สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี 2550.

กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2551. สถานการณ์และแนวโน้มสินค้าเกษตรที่สำคัญ ปี 2551.

กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2551ก. สินค้าส่งออกสำคัญ 15 รายการแรกของไทย
ปี 2548 - 2551(ม.ค.-พ.ย.). [Online].Available :

http://www2.ops3.moc.go.th/export/export_topn_5y/report.asp

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2551ข. การส่งออกสินค้าสำคัญของไทยเรียงตาม
มูลค่า ปี 2549 - 2551(มกราคม - พฤศจิกายน). [Online].Available :

http://www2.ops3.moc.go.th/export/recode_export_rank/report.asp

ศิริรัตน์ แจ่มรัมย์กุล. 2548. “การศึกษาปัญหาการดำเนินงานของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาง
แห่งประเทศไทย”. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการ
อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

อภิญา รัตนไชย และบัญชา สมบูรณ์สุข. 2540 . “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงาน
ของกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางภาคใต้ ประเทศไทย”. วิทยาสารเกษตรศาสตร์(สังคม) ปีที่
18 ฉบับที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรัญ วิสุทธิแพทย์. 2544. “การศึกษาปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอ
ในจังหวัดตราด”. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

Kotler,P. 2003. **Marketing Management**. 11th ed New Jersey : Prentice-Hall,Inc.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อประกอบงานวิจัย

เรื่อง

“ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช”

คำชี้แจง

- แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเรื่อง “ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช” ซึ่งผลการศึกษานี้จะใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และนำเสนอเพื่อสรุปเป็นแนวทางในการจัดการปัญหาการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนั้นจึงขอความกรุณาท่านผู้ตอบแบบสอบถามโปรดกรุณาตอบคำถามให้ครบถ้วนทุกข้อให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงตามที่ท่านพบหรือตามความเห็นของท่าน โดยข้อมูลในแบบสอบถามจะเก็บไว้เป็นความลับเพื่อใช้ในการวิจัยเท่านั้น
- แบบสอบถามชุดนี้มีคำถามจำนวน 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลและปัจจัยด้านองค์กรของสหกรณ์กองทุนสวนยาง
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาจากการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางแบ่งเป็น
 - ส่วนที่ 1 : ปัญหาด้านการผลิต
 - ส่วนที่ 2 : ปัญหาด้านการเงิน
 - ส่วนที่ 3 : ปัญหาด้านการตลาด
 - ส่วนที่ 4 : ปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอื่นๆ จากการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง
- ขอความกรุณาอย่างยิ่งถ้าท่านได้โปรดส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ตามซองเอกสารที่แนบมาภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2552 ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณมาล่วงหน้า ณ โอกาสนี้
- แบบสอบถามใช้สำหรับ ประธานสหกรณ์
- หากมีข้อสงสัยประการใด กรุณาติดต่อ โทร 089-2105489

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

นายสุทธิพร เบ็ดทอง

นักศึกษาปริญญาโทสาขาวิทยาการจัดการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

**ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลและปัจจัยด้านองค์กรของสหกรณ์
กองทุนสวนยาง**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสี่เหลี่ยมตามสถานภาพให้ตรงกับสภาวะความเป็นจริงมากที่สุด เพียงข้อเดียว (ยกเว้นระบุเป็นอย่างอื่น)

1. เพศของท่าน

- ชาย หญิง

2. อายุของท่าน

- ต่ำกว่า 30 ปี 30- 40 ปี มากกว่า 40 ปี

3. ระดับการศึกษาของท่าน

- ต่ำกว่ามัธยมต้น มัธยมต้น มัธยมปลายหรือปวช.
 อนุปริญาตรีหรือปวส. ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

4. ขนาดของสหกรณ์ของท่านในปีทางบัญชี 2550

- เล็ก ปานกลาง
 ใหญ่ ใหญ่มาก

5. ระดับชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ของท่านในปีทางบัญชี 2550

- ต้องแก้ไข ควรปรับปรุง พอใช้
 ดี ดีมาก

6. ระดับเสถียรภาพทางการเงินของสหกรณ์ของท่านในปีทางบัญชี 2550

- ต้องแก้ไขเร่งด่วน ต้องปรับปรุง ต่ำกว่ามาตรฐาน
 มั่นคงตามมาตรฐาน มั่นคงดี มั่นคงดีมาก

7. สหกรณ์ของท่านเปิดดำเนินงานมาเป็นระยะเวลาเท่าใด

- น้อยกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี
 10 - 15 ปี มากกว่า 15 ปี

8. สหกรณ์ของท่านดำเนินงานติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาเท่าใด

- น้อยกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี
 10 - 15 ปี มากกว่า 15 ปี

9. จำนวนพนักงานด้านธุรการ เช่น จัดทำบัญชีการเงิน เบิกจ่ายวัสดุ

- 1 คน 2 คน ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป

10. จำนวนพนักงานด้านปฏิบัติการ เช่น แรงงานผลิต (รวมทั้งที่จ้างเป็นรายวัน)

- 1 คน 2 คน ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป

11. แหล่งจำหน่ายยางแผ่นรมควันส่วนใหญ่ของสหกรณ์

- ขายผ่านตลาดกลางยางพารา ขายพ่อค้าโดยตรง อื่นๆ เช่น รวมกลุ่มขาย สกย.

12. การจ่ายเงินค่าน้ำยางสด

- จ่ายทันทีที่ซื้อ จ่ายในวันถัดไป จ่ายเป็นงวด

13. แหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่นำมาใช้ในการซื้อน้ำยางสดและดำเนินการผลิต

- เงินทุนของสหกรณ์เอง เงินกู้ยืมจากภายนอก
 เงินทุนของสหกรณ์เองและเงินกู้ยืมจากภายนอก

ตอนที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสี่เหลี่ยมตามสถานะภาพให้ตรงกับสถานะความเป็นจริงมากที่สุด เพียงข้อเดียว

2.1 ปัญหาด้านการผลิต

ปัญหาด้านการผลิต	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการวางแผนการผลิต					
1. ปริมาณน้ำยางสดมีความไม่แน่นอนตามฤดูกาล					
2. มีน้ำยางสดป้อนเข้าโรงงานน้อยเกินไป ไม่คุ้มต่อการดำเนินงาน					
3. ขาดการจัดเรียงลำดับขั้นตอนการผลิต					
4. ไม่สามารถดำเนินงานตามลำดับขั้นตอนการผลิตที่วางไว้ได้					
5. ขาดข้อมูลจากภาครัฐเพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน					
6. ขาดข้อมูลราคาน้ำยางสดในตลาด					
7. การกำหนดราคารับซื้อน้ำยางสดยังไม่มีเกณฑ์มาตรฐาน					
8. ราคาปัจจัยที่ใช้ในการผลิตมีราคาแพง เช่น ไม้พิน สารเคมี					
9. ปัญหาการกำหนดหน้าที่ การควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงาน					
10. ขาดแคลนเทคโนโลยีที่ทันสมัยด้านการผลิต					
11. เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตมีการชำรุดเสียหาย					
12. การบำรุงรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์ทำได้ยาก					

ปัญหาด้านการผลิต	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13. ขาดแคลนแรงงานที่มีความชำนาญ					
14. ปัญหาจากการผลัดเปลี่ยนแรงงาน					
15. มีต้นทุนการผลิตสูงทำให้ได้กำไรน้อยหรือขาดทุน					
16. ปัญหาจากการผลิตที่ไม่เต็มหรือเกินกำลังการผลิต					
ด้านการควบคุมการผลิต					
17. ปัญหาจากน้ำยางสดมีคุณภาพต่ำ					
18. การควบคุมไม่ให้มีสิ่งสกปรก หรือฟองอากาศทำได้ยาก					
19. ขาดการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพในแต่ละขั้นตอน หรือไม่มีขั้นตอนหรือวิธีการตรวจสอบคุณภาพที่ชัดเจน					
20. คุณภาพของยางแผ่นรมควันไม่คงที่สม่ำเสมอ					
ด้านการควบคุมสินค้าคงคลัง					
21. พื้นที่ในการจัดเก็บยางมีไม่เพียงพอในแต่ละวัน					
22. ค่าใช้จ่ายการเก็บรักษาน้ำยางสดและยางแผ่นรมควันสูง					
23. มีการเคลื่อนย้ายยางแผ่นดิบหรือยางแผ่นรมควันมากเกินไป					
24. พื้นที่เก็บรักษายางแผ่นรมควันเพื่อชะลอการขายมีไม่เพียงพอ					

2.2 ปัญหาด้านการเงิน

ปัญหาด้านการเงิน	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการคาดการณ์ถึงความต้องการเงินทุน					
1. ขาดการวางแผนทางการเงินหรือการจัดทำงบการเงินล่วงหน้า					
2. ไม่มีการวางแผนเป้าหมายในการดำเนินงานของแต่ละปี					
3. ไม่ทราบทิศทางการเจริญเติบโตของตลาดอย่างแม่นยำ					
ด้านการจัดหาเงินทุน					
4. ขาดแหล่งเงินทุนที่จะให้การสนับสนุนการดำเนินงาน					
5. การระดมเงินทุนทำได้ยาก					
6. เงินทุนส่วนใหญ่เป็นการก่อหนี้ระยะสั้นทำให้ขาดสภาพคล่อง					
7. เงินทุนจากการกู้ยืมมีอัตราดอกเบี้ยสูง					
8. ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการชะลอการขาย					
ด้านการจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ					
9. มีลูกหนี้ค้างชำระเป็นจำนวนมากทำให้หนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น					
10. ขาดความสามารถในการชำระหนี้ได้ตามกำหนด					
11. รายได้ของสหกรณ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย					
12. การบันทึกบัญชีไม่รัดกุมหรือทำได้ยาก					
13. ขาดสภาพคล่องของกระแสเงินสดหมุนเวียน					

2.3 ปัญหาด้านการตลาด

ปัญหาด้านการตลาด	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านผลิตภัณฑ์					
1. คุณภาพของยางแผ่นรมควันไม่คงที่ทุกครั้งที่มีการจำหน่าย					
2. ยางแผ่นรมควันที่ได้เก็บไว้ไม่ได้นาน					
3. ผลิตภัณฑ์ไม่ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ					
ด้านราคา					
4. การแสวงงำตัวทางด้านราคาของยางแผ่นรมควันเนื่องจากฤดูกาล					
5. ไม่มีอำนาจต่อรองในการกำหนดราคาของยางแผ่นรมควันอย่างเหมาะสม					
6. ขาดข้อมูลความเคลื่อนไหวที่ทันสมัยของราคาของยางแผ่นรมควัน					
7. ปัญหาการสำรวจราคาซื้อขายยางแผ่นรมควันของผู้ซื้อในตลาด					
ด้านการจัดจำหน่าย					
8. มีช่องทางการจัดจำหน่ายยางแผ่นรมควันน้อยเกินไป					
9. ปัญหาด้านต้นทุนการขนส่ง					
10. ปัญหาด้านวิธีการขนส่ง					
11. ไม่มีการจัดทำกิจกรรมการส่งเสริมการตลาดที่เหมาะสม					
12. ปัญหาด้านทุนที่สูงขึ้นเนื่องจากการส่งเสริมการตลาด					

2.4 ปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก

ปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการเมืองและกฎหมาย					
1. การเปลี่ยนแปลงนโยบายของแต่ละรัฐบาลส่งผลกระทบต่อสหกรณ์กองทุนสวนยาง					
2. ขาดการประสานงานระหว่างภาครัฐและสหกรณ์ในการพัฒนากระบวนการผลิต					
3. ขาดภาครัฐที่ดูแลสหกรณ์กองทุนสวนยางอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง					
4. ผลกระทบจากความไม่มั่นคงทางการเมืองของรัฐบาล					
5. ผลกระทบจากการเมืองในระดับท้องถิ่น					
ด้านสภาวะเศรษฐกิจและคู่แข่ง					
6. ปัญหาเนื่องจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา					
7. ปัญหาจากราคาน้ำมันที่ผันผวน					
8. การแข่งขันกับเอกชนที่ผลิตยางแผ่นรมควันหรือรับซื้อน้ำยางสดอื่นซึ่งไม่ได้เป็นสหกรณ์					
9. เกษตรกรขาดความรู้ที่ถูกต้องทำให้ได้น้ำยางสดที่ไม่ได้มาตรฐาน					
10. การเข้าถึงแหล่งความรู้ทางวิชาการด้านสหกรณ์ทำได้ยาก					
11. ขาดความร่วมมือระหว่าง เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และสหกรณ์กองทุนสวนยาง ในการดำเนินงานของสหกรณ์					
12. ขาดความสนใจของเกษตรกรในการขายน้ำยางสดให้กับสหกรณ์					

ตอนที่ 3 ปัญหาอื่นๆ จากการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง

คำชี้แจง ในแนวความคิดของท่าน ท่านคิดว่าการทำงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ยังมีปัญหาใดที่มีความสำคัญและสมควรได้รับการแก้ไข ปรับปรุงหรือส่งเสริมเพื่อให้สหกรณ์ของท่านประสบความสำเร็จ

3.1 ปัญหาด้านการผลิต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ปัญหาด้านการเงิน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 ปัญหาด้านการตลาด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 ปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมภายนอก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.5 อื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล	นายสุทธิพร เป็ดทอง
วัน เดือน ปีเกิด	27 ตุลาคม 2524
ที่อยู่	179 ม.3 ต.กุแหระ อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีการศึกษา 2547
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2547 – 2550	Project Engineer บริษัท ชัมมิท ออโต้ บอดี อินดัสตรี จำกัด
พ.ศ. 2550 – 2552	Special Packing Supervisor บริษัท ทีทีเค โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด
พ.ศ. 2552 – ปัจจุบัน	Production Supervisor บริษัท สแตนคาร์คยูนิตส์ซัพพลาย (ไทยแลนด์) จำกัด